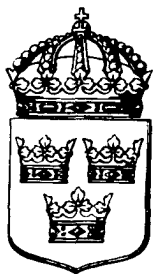

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
JORDBRUK MED BINÄRINGAR

JORDBRUK OCH BOSKAPSSKÖTSEL
1952

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STOCKHOLM 1953

INLEDNING

TILL

Jordbruk och boskapsskötsel / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1916-1964. – (Sveriges officiella statistik). Täckningsår: 1913-1963.

1914-1934 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. – 1935-1949 även med fransk parallelltitel: Agriculture et élevage du bétail en ... – 1951-1963 med innehållsförteckning, sammanfattning samt parallelltitel på engelska: Farming and stockraising in 1951, från 1952 och framåt: Agriculture.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. N, Jordbruk och boskapsskötsel. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1867-1912.
Täckningsår: 1865-1911.

Efterföljare:

Jordbruksstatistisk årsbok / Jordbruksverket, Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1965-. – (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1964-. – Publiceras elektroniskt fr.o.m. 2001 på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se, och fr.o.m. 2002 även på Statistiska centralbyråns webbplats www.scb.se.

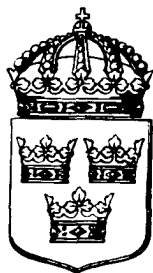
Översiktspublikationer:

Svensk jordbruksstatistik 200 år / Statistiska centralbyrån. – Stockholm: Statistiska centralbyrån, 1999.

Jordbruket i siffror 1866-2007 / Jordbruksverket, Statistiska centralbyrån. – Jönköping ; Stockholm, 2011. – (Sveriges officiella statistik).

Jordbruk och boskapsskötsel. År 1952. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2012.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
JORDBRUK MED BINÄRINGAR

JORDBRUK OCH BOSKAPSSKÖTSEL
1952

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STOCKHOLM 1953

OFFICIAL STATISTICS OF SWEDEN
AGRICULTURE AND FISHERIES

AGRICULTURE
1952

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS

STOCKHOLM 1953
KUNGL. BOKTRYCKERIET P. A. NORSTEDT & SÖNER

T I L L K O N U N G E N .

Statistiska centralbyrån får härmed överlämna sin berättelse angående jordbruk och boskapsskötsel år 1952.

Stockholm den 14 april 1953.

Underdånigst

KARIN KOCK.

OTTO ZETTERBERG.

Torsten Söderlind.

Innehållsförteckning

<i>Text:</i>	<i>Sid.</i>	<i>Sid.</i>
I. Inledning	1	
II. Jordbruk	4	
Ägoslag	4	
Åkerjordens användning	5	
Åkerjordens användning inom olika storleksgrupper	9	
Ängens användning	13	
Hösten 1952 besädda arealer	14	
Utsäde	14	
Skörd per hektar och totalskörd	15	
Skördens beskaffenhet	26	
Allmän skördesiffr	27	
III. Boskapsskötsel	28	
Hästar	32	
Nötkreatur	32	
Får	34	
Getter	34	
Svin	34	
Höns	36	
Nötkreatursenheter	37	
Husdjurens fördelning på storleksgrupper efter åkerarealen	39	
<i>Tabeller:</i>		
Tab. 1. Hela ägoviddens fördelning på särskilda ägoslag, i hektar, inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1952	40	
Tab. 2. Åkerjordens användning, i hektar, inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1952	42	
Tab. 3. Åkerjordens användning inom olika storleksgrupper, i hektar, inom större riksområden, år 1952	46	
Tab. 4. Utsädet inom län och hushållningssällskapsområden, i ton, år 1952	47	
Tab. 5. Skörden, i ton, inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1952	48	
Tab. 6. Skördens beskaffenhet inom hushållningssällskapsområden, år 1952	52	
Tab. 7. Antal hästar, nötkreatur och får inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1952	56	
Tab. 8. Antal kor fördelade på åldersgrupper och antal kalvar, avsedda för pålägg och slakt, vid brukningsenheter med över 2 hektar åker inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1952	58	
Tab. 9. Antal svin enligt räkningarna 21 april och 13 oktober 1952 samt antal höns enligt räkningen 21 april 1952 i Götaland, Svealand och Gästrikland inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden	60	
Tab. 10. Beräknat antal nötkreatursenheter inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1952	64	
Tab. 11. Sädesslagens medelvikt, i kilogram per hektoliter, inom län och hushållningssällskapsområden, år 1952	65	
Tab. 12. Antal hästar, nötkreatur och får i olika storleksgrupper, inom större riksområden, år 1952	66	
Bilagor: Förteckning över kungörelser	67	
Formulär	68	

Contents

Text:	Page		Page
I. Introduction	1	Table 3. Use of arable land within different size groups, in hectares, in major areas in 1952	46
II. Agriculture	4	Col. 1: Areas and size groups. Col. 2: Winter wheat. Col. 3: Spring wheat. Col. 4: Rye. Col. 5: Barley. Col. 6: Oats. Col. 7: Mixed grain. Col. 8: Peas, dry edible. Col. 9: Fodder peas and vetches. Col. 10: Potatoes. Col. 11: Sugar beets. Col. 12: Fodder roots. Col. 13: Green forage from grain and leguminous crops. Col. 14: Hay, tame. Col. 15: Clover and grass seed. Col. 16: Green forage, silage and pasturage from temporary pasture land. Col. 17: Permanent pasturage. Col. 18: Oleiferous plants. Col. 19: Fibre plants. Col. 20: Vegetables. Col. 21: Other crops. Col. 22: Fallow and untilled arable land. Col. 23: Total.	
Types of land	4		
Use of arable land	5	Table 4. The sowings within county agricultural societies, in tons, in 1952	47
Use of arable land within different size groups	9	Col. 1: Areas. Col. 2: Winter wheat. Col. 3: Spring wheat. Col. 4: Winter rye. Col. 5: Spring rye. Col. 6: Barley. Col. 7: Oats. Col. 8: Mixed grain. Col. 9: Peas, dry edible. Col. 10: Fodder peas and vetches. Col. 11: Potatoes.	
Use of meadows	13	Table 5. The crop, in tons, within county agricultural societies and natural farming areas in 1952	48
Areas sown in the autumn of 1952 . .	14	Col. 1: Areas. Col. 2: Winter wheat. Col. 3: Spring wheat. Col. 4: Rye. Col. 5: Barley. Col. 6: Oats. Col. 7: Mixed grain. Col. 8: Peas, dry edible. Col. 9: Fodder peas and vetches. Col. 10: Potatoes. Col. 11: Sugar beets. Col. 12: Fodder roots. Col. 13: Winter rape. Col. 14: Spring rape. Col. 15: Turnip rape. Col. 16: Oil flax. Col. 17: Hay from cultivated land. Col. 18: Hay from natural meadows. Col. 19: Field straw of autumn-sown grain. Col. 20: Field straw of spring-sown grain. Col. 21: Field straw of leguminous plants.	
Sowings	14	Table 6. Quality of the harvest within county agricultural societies in 1952 . . .	52
Crop per hectare and total harvest . .	15	Col. 1: Areas. Col. 2: Winter wheat. Col. 3: Winter rye. Col. 4: Spring-sown grain. Col. 5: Leguminous plants. Col. 6: Potatoes. Col. 7: Sugar beets. Col. 8: Fodder roots. Col. 9: Oleiferous plants. Col. 10: Hay. Col. 11: Field straw of autumn-sown grain. Col. 12: Field straw of spring-sown grain.	
Quality of the harvest	26	Table 7. Number of horses, cattle and sheep within county agricultural societies and natural farming areas in 1952	56
General harvest figure	27	Col. 1: Areas. Col. 2: Horses, 3 years old and over. Col. 3: Colts, 1—2 years old.	
III. Stock-raising	28		
Horses	32		
Cattle	32		
Sheep	34		
Goats	34		
Hogs	34		
Poultry	36		
Units of cattle	37		
Distribution of cattle by size groups as measured by arable land	39		
<i>Tables:</i>			
Table 1. Distribution of the entire compass of land by separate types of land, in hectares, within county agricultural societies and natural farming areas in 1952 . . .	40		
Column 1: Areas. Col. 2: Arable land. Col. 3: Hayfields. Col. 4: Tame pasturage. Col. 5: Other pasture land. Col. 6: Forest. Col. 7: Other types of land. Col. 8: Total land area.			
Table 2. Use of arable land, in hectares, within county agricultural societies and natural farming areas in 1952	42		
Col. 1: Areas. Col. 2: Winter wheat. Col. 3: Spring wheat. Col. 4: Rye. Col. 5: Barley. Col. 6: Oats. Col. 7: Mixed grain. Col. 8: Peas, dry edible. Col. 9: Fodder peas and vetches. Col. 10: Potatoes. Col. 11: Sugar beets. Col. 12: Fodder roots. Col. 13: Green forage from grain and leguminous crops. Col. 14: Hay, tame. Col. 15: Clover and grass seed. Col. 16: Green forage, silage and pasturage from temporary pasture land. Col. 17: Permanent pasturage. Col. 18: Winter rape. Col. 19: Spring rape. Col. 20: Turnip rape. Col. 21: Oil flax. Col. 22: Other oleiferous plants. Col. 23: Fibre plants. Col. 24: Vegetables. Col. 25: Other crops. Col. 26: Fallow and untilled arable land. Col. 27: Total.			

	Page		Page
Col. 4: Foals. Col. 5: Total number of horses. Col. 6: Bulls and oxen, 1 year old and over. Col. 7: Cows. Col. 8: Heifers, 1 year old and over intended for stock-keeping. Col. 9: Steers and heifers, 1 year old and over intended for slaughter. Col. 10: Calves under 1 year old. Col. 11: Total head of cattle. Col. 12: Sheep and lambs.		agricultural societies and natural farming areas	60
Table 8. Number of cows divided into age groups and number of calves intended for stock-keeping and slaughter on farms of more than 2 hectares (5 acres) arable land within county agricultural societies and natural farming areas in 1952	58	Col. 1: Areas. Col. 2—3: Stock of hogs. Col. 4—5: Breeding hogs. Col. 6—7: Other hogs of 3 months and over. Col. 8—9: Pigs under 3 months. Col. 10—11: Total number of hogs and pigs. Col. 12: Poultry owners. Col. 13: Poultry hatched in 1950 and earlier. Col. 14: Poultry hatched in 1951. Col. 15: Chickens hatched in 1952. Col. 16: Total number of poultry and chickens.	
Col. 1: Areas. Col. 2: Cows that have calved once. Col. 3: Other cows. Col. 4: Total number of cows. Col. 5: Calves under 1 year intended for stock-keeping. Col. 6: Calves under 1 year intended for slaughter. Col. 7: Total number of calves under 1 year.		Table 10. Estimated number of units of cattle within county agricultural societies and natural farming areas in 1952	64
Table 9. Number of hogs according to the censuses of 21st April and 13th October 1952, and number of poultry according to the census of 21st April 1952 in Götaland, Svealand and Gästrikland, within county		Col. 1: Areas. Col. 2: Number of units of cattle.	
		Table 11. Average weight of the different kinds of grain, in kilogrammes per hectolitre, within county agricultural societies in 1952	65
		Col. 1—11: Cf. above Table 4, col. 1—10.	
		Table 12. Number of horses, cattle and sheep within different size groups in major areas in 1952	66
		Col. 1: Areas and size groups. Col. 2—12: Cf. above Table 7, col. 2—12.	

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	•	Repetition
Intet finnes att redovisa	—	Magnitude nil
Mindre än $\frac{0.5}{0.05}$ av enheten	$\left\{ \begin{smallmatrix} 0 \\ 0.0 \end{smallmatrix} \right\}$	Magnitude less than half of unit employed
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	Data not available
Logiskt omöjlig uppgift	.	Category not applicable
Preliminär uppgift	*	Provisional or estimated figure

Summary

In the present publication, an account is given of the final results of the stocktaking by areas and the census of domestic animals as on the 3rd June 1952 and also of the estimated harvest of different crops in 1952. Further, figures are given showing the results of the census of hogs and poultry in April and the hog census in October 1952. All these surveys were carried out by the sampling method.

By comparison with the immediately preceding year, 1952 is characterized by an increased area under bread grain, fodder grain and potatoes. The increase comprises: for bread grain 32 500 hectares (7,6 %), for fodder grain 63 000 hectares (6,7 %) and for potatoes 5 500 hectares (4,2 %). There has been a substantial increase in the cultivation of rye and barley in particular, viz. by 28 300 hectares (28,9 %) and 42 700 hectares (38,8 %) respectively. At the same time the increase in the areas under certain kinds of crop has involved a reduction of the areas under other crops. The kinds of crops with reduced areas are principally spring wheat, reduced in area by 8 200 hectares (4,6 %) leguminous plants by 2 400 hectares (9,9 %), green forage from grain and leguminous crops by 10 900 hectares (10,4 %), fodder roots by 3 900 hectares (8,3 %) and oleiferous plants by 42 400 hectares (22,3 %).

With regard to the weather conditions and the growth of the vegetation during the production year 1951—1952, the following details may be given: The autumn and winter of 1951—1952 were, generally speaking, milder than normal and the autumn sowings over-wintered very well. During the spring, cold and, in part, rainy weather prevailed. The summer was, generally, cold and rainy. However, the autumn-sown crops and the meadow grass grew well and yielded somewhat above an average crop. Most of the spring-grown crops were delayed in their growth, and owing to a continuance of the cold weather during the autumn the harvesting of these crops was considerably delayed. In some districts the gathering-in of late harvested spring sowings was rendered very difficult on account of the unusually heavy rainfall at the end of September and during the

greater part of October. As late as in the middle of October, spring wheat and oats in particular were still to a certain extent left out in the fields in some parts of the country, some of it actually uncut. In the northern parts of the country, cases were reported of grain and potatoes being damaged by frost.

According to definitive calculations, the harvest of bread grain in 1952 is estimated at 1 066 000 tons, or 63 % more than in the immediately preceding year. The fodder grain harvest is estimated to amount to 1 839 000 tons, which is 5 % more than in 1951. Further, it is estimated that the potato and hay crop have increased by respectively 5 and 4 %, while the harvest of leguminous plants and fodder roots is expected to decrease by 10 % and 20 % respectively; the oleiferous plant crop is likely to be considerably smaller than in 1951.

The heavy increase in the bread grain harvest is attributable partly to a larger area under cultivation and partly to a substantially higher yield per hectare. Owing to severe damage by black rust, the wheat harvest showed a marked deterioration last year. The larger hay crop is due entirely to a higher yield per hectare. The increase in the fodder grain and potato crops is mainly accounted for by a more extensive area under cultivation, while the smaller yield from leguminous plants, fodder roots and oleiferous plants is due mainly to a reduction in the area cultivated.

The number of horses shows a continued decline (7 %) in 1952. As to the cattle, the number of cows and calves under one year are lower, 4 % and 9 % respectively, than in the preceding year, while the other groups, oxen, steers, bulls and heifers of one year and over, totally have increased in numbers by 2 %. The number of sheep and lambs shows a further reduction (2 %).

In regard to hogs and poultry, separate censuses were taken in April and October 1952. According to the April count, the number of hogs had increased by 3 % since the same period of 1951. The poultry stock shows a decrease of 6 %.

The areas under different kinds of crops on arable land in 1952 (see also Table 2), compared with corresponding data for the years 1950—1951:

	Hectares			Per cent		
	1952	1951	1950	1952	1951	1950
Winter wheat	160 550	148 130	178 220	4,3	4,0	4,8
Spring wheat	171 630	179 860	160 940	4,6	4,8	4,3
Rye	126 040	97 770	126 700	3,4	2,6	3,4
Barley	152 530	109 880	93 950	4,1	3,0	2,5
Oats	515 740	500 450	502 330	13,8	13,4	13,5
Mixed grain	330 290	325 240	318 090	8,8	8,7	8,5
Peas, dry edible	11 520	12 260	12 050	0,3	0,3	0,3
Fodder peas and vetches	10 540	12 220	11 080	0,3	0,3	0,3
Green forage from grain and leguminous crops	94 420	105 350	105 680	2,5	2,8	2,9
Potatoes	136 290	130 800	130 490	3,7	3,5	3,5
Sugar beets	54 150	54 080	54 430	1,5	1,5	1,5
Fodder roots	42 600	46 470	49 720	1,1	1,2	1,3
Hay, tame	1 225 300	1 261 220	1 274 610	32,8	33,8	34,2
Yield of other meadows	354 310	354 970	343 150	9,5	9,5	9,2
Oleiferous plants	147 620	190 050	168 810	4,0	5,1	4,5
Other crops	23 430	24 140	26 080	0,6	0,7	0,7
Fallow and untilled arable land	174 550	177 500	172 170	4,7	4,8	4,6
Total	3 731 510	3 730 390	3 728 450	100,0	100,0	100,0

Yield per hectare and total crop for the entire country in 1952 (see above Tables D and 5):

	Crop per hectare in kg			Total crop in tons	
	1952	1951	1950	1952	1951
Winter wheat	2 850	1 690	2 440	457 250	250 930
Spring wheat	1 890	1 260	1 890	325 040	226 400
Winter rye	2 290	1 810	1 950	284 150	175 250
Spring rye	1 130	1 130	1 180		
Barley	2 150	2 260	2 230	328 600	248 430
Oats	1 580	1 650	1 610	814 420	828 000
Mixed grain	2 110	2 100	2 060	695 730	682 530
Peas, dry edible	1 520	1 480	1 530	17 470	18 180
Fodder peas	1 460	1 500	1 640	15 380	18 360
Vetches			1 480		
Potatoes	13 490	13 430	13 290	1 838 980	1 756 340
Sugar beets	29 500	32 030	36 350	1 597 100	1 732 240
Fodder roots	28 750	32 820	35 350	1 224 920	1 525 050
Hay, tame	3 820	3 540	3 630	4 676 360	4 464 820
Natural meadow hay	1 250	1 360	1 320	298 970	324 260
Field straw of autumn-sown grain	2 730	2 310	2 640	772 300	561 730
Field straw of spring-sown grain	1 890	1 930	1 980	2 287 950	2 158 820
Field straw from leguminous plants	1 550	1 560	1 640	34 180	38 160

Number of domestic animals in 1952; the data regarding horses, cattle and sheep relate to the 3rd June, the number of hogs and poultry as on the 21st April:

Horses	386 000
Cattle	2 532 000
Of which cows	1 550 000
> bulls and oxen, 1 year old and over	37 000
> heifers and steers, 1 year old and over	502 000
> calves under 1 year old	443 000
Sheep	256 000
Hogs and pigs	1 363 000
Poultry and chickens	11 654 000

I. Inledning

Enligt den för jordbruksstatistiken gällande planen skola i samband med de allmänna fastighetstaxeringarna anordnas allmänna jordbruksräkningar, vid vilka uppgifter angående ägoslagens areal, den odlade jordens användning, antalet kreatur m. m. skola avgivas för varje brukningsenhet. Allmänna fastighetstaxeringar skola som regel äga rum vart femte år. I överensstämmelse härmed verkställdes allmänna jordbruksräkningar åren 1927, 1932 och 1937. På grund av krisförhållandena blevo de två senaste fastighetstaxeringarna uppskjutna två år. De samtidigt verkställda allmänna jordbruksräkningarna ägde sålunda rum åren 1944 och 1951.

För att erhålla kännedom om förändringar i åkerjordens användning och i kreatursbeståndet under åren mellan de allmänna jordbruksräkningarna verkställde statistiska centralbyrån jämlikt Kungl. Maj:ts reglemente den 16 maj 1930 (Sv. förf.saml. nr 125/1930)¹ under åren 1930—1939 s. k. representativa jordbruksräkningar. Enligt nämnda reglemente skule uppgifter om åkerjordens användning och antalet kreatur senast den 15 juli varje år genom hushållningssällskapen införskaffas från omkring en tiondel av samtliga brukningsenheter med mer än 2 hektar åker. Reglementet medgav vissa begränsningar i uppgiftsinsamlingen, och med stöd därav blevo ur jordbrukssynpunkt mindre betydande områden, såsom städer och köpingar samt vissa delar av Norrland, Dalarna och Värmland, befriade från skyldigheten att lämna dylika uppgifter. Uttagningen av de brukningsenheter, från vilka uppgifter skulle införskaffas, utfördes av de lokala uppgiftsinsamlarna enligt av centralbyrån givna riktlinjer. Centralbyrån angav sålunda urvalets ungefärliga storlek inom varje kommun

samt vissa normer för erhållande av största möjliga representativitet hos urvalet beträffande olika delar av kommunerna och olika storleksgrupper.

Med hänsyn till behovet av noggrannare uppgifter under krisåren verkställdes allmänna arealinventeringar och kreatursräkningar under åren 1940—1949 i stället för de tidigare representativa jordbruksräkningarna. Fr. o. m. år 1950 skedde en återgång till representativa jordbruksräkningar men efter andra mer tillförlitliga metoder än tidigare. Efter överläggningar mellan statistiska centralbyrån, statens livsmedelskommission och 1948 års statistikutredning verkställdes åren 1949—1950 en särskild utredning angående de lämpligaste metoderna för genomförandet av arealinventeringar och kreatursräkningar i form av stickprovundersökningar. På grundval av utredningens resultat fastställde nämnda myndigheter nya grunder för representativa jordbruksräkningar. Arealinventeringarna och kreatursräkningarna under åren 1950—1952 ha utförts i enlighet härmed och med stöd av särskilda kungörelser, utfärdade av Kungl. Maj:t. Den härvid använda stickprovsmetodiken avviker från den under 1930-talet tillämpade främst i avseende på utformningen av stickprovet och uttagningen därav. Den använda tekniken är en form av stratifierad sampling i förening med systematiskt urval i strata, där urvalsenheterna i viss utsträckning ordnats i understrata efter åkerarealens storlek. Närmare redogörelse för uttagningen av urvalet har lämnats bl. a. i Årsväxten 1951 sid. 9—10.²

Genom kungörelse den 9 maj 1952 fastställde Kungl. Maj:t bestämmelser angående arealinventering och kreatursräkning m. m. den 3 juni 1952. Kungörelsen föreskrev, att innehavare av bruknings-

¹ Som bilaga har i denna publikation medtagits en specificerad förteckning över de kungörelser, som berörts i föreliggande berättelse.

² En detaljerad redogörelse för urvalsmetoderna har publicerats i Jordbruksekonomiska Meddelanden nr 2 år 1951.

enheter med mer än två hektar åker, som av statistiska centralbyrån anmodades lämna uppgift, skulle uppgiva bl. a. åkerjordens användning och antalet kreatur, med undantag för svin och höns, den 3 juni 1952. Den lokala insamlingen och granskningen av uppgifterna under år 1952 åvilade kristidsnämnderna eller motsvarande kommunala organ. Från fjällbygden i Jämtlands län samt inlandet i Västerbottens och Norrbottens län infordrades ej uppgifter. Uppgiftsformuläret har intagits som bilaga till denna berättelse.

Uppgifter infordrades från samma representativa urval, som låg till grund för 1951 års undersökning med undantag för 83 brukningsenheter, som sedan år 1951 upphört att vara självständiga. Antalet brukningsenheter, som år 1952 ålades att lämna uppgifter, utgjorde 27 932. Uppgifter inkommo från 27 688 brukningsenheter, eller 99,1 % av samtliga uppgiftsskyldiga. De omfattade en sammanlagd åkerareal av 973 906 hektar, vilket utgjorde 27,6 % av 1944 års areal.

För att belysa *urvalets sammansättning* har i *tab. A* gjorts en sammanställning länsvis, som visar stickprovets absoluta och relativa storlek i förhållande till totala antalet brukningsenheter enligt arealinventeringen år 1949 och hela åkerarealen enligt jordbruksräkningen år 1944. För att belysa bortfallets storlek anges vidare i tabellen åkerarealen för de uttagna brukningsenheterna enligt 1952 års uppgifter. Beträffande urvalets regionala fördelning föreligger relativt sett stora skillnader mellan de olika områdena. Sålunda omfattar urvalet endast 4,5 % av totala antalet brukningsenheter i Norrbottens län, medan motsvarande siffra för Uppsala län utgör 20,0 %. I förhållande till 1944 års åkerareal utgör stickprovets areal endast 6,9 % i Västerbottens län men 46,1 % i Södermanlands län. Dessa skiljaktigheter förklaras av att enligt urvalsprinciperna större relativ andel av brukningsenheterna uttagits i de högre storleksgrupperna än i de lägre. De för olika storleksgrupper fastställda urvalsproportionerna ha givits växlande omfattning, för att större precision i un-

dersökningsresultaten skall erhållas; variationerna i arealerna för de flesta växtslag liksom i antalet husdjur äro nämligen större i högre storleksgrupper än i lägre. Urvalsprocenten för olika storleksgrupper har varierat mellan c:a 3 % i de lägsta storleksgrupperna och 100 % i de högsta. I områden med huvudsakligen små brukningsenheter, såsom Norrland, har relativt litet antal brukningsenheter uttagits. Då de högre storleksgrupperna representera större relativ andel av åkerarealen än av antalet brukningsenheter, bli skillnaderna mellan länen större i fråga om åkerarealen än antalet brukningsenheter. De i *tab. A* angivna procentalen torde emellertid ej ge en fullt riktig bild av urvalets relativa storlek, då totalpopulationen antagligen förändrats med avseende på såväl antalet brukningsenheter som åkerarealen. Sålunda torde särskilt antalet brukningsenheter i de lägre storleksgrupperna ha reducerats under de senaste åren. Den av lantbruksnämnderna sedan år 1947 bedrivna verksamheten för jordbrukets yttre rationalisering har nämligen i främsta rummet varit inriktad på att skapa bärkraftiga jordbruk genom sammanslagning av mindre brukningsenheter. Centralbyrån ämnar göra ett nytt urval för dessa stickprovundersökningar med hjälp av materialet till 1951 års allmänna jordbruksräkning; detta material kommer att lämna mer aktuella uppgifter om totalpopulationens sammansättning. Beträffande förändringar i åkerarealen genom nyodling sedan år 1944 redogöres närmare i kap. II. Jordbruk. Ägoslag.

På grundval av uppgifterna från de i stickprovet ingående brukningsenheterna om åkerjordens användning och antalet husdjur ha storleksgruppvis inom de olika naturliga jordbruksområdena verkställts skattningar av de totala arealerna för olika växtslag och det totala antalet av olika slag av husdjur. För de områden och storleksgrupper, som voro befriade från uppgiftsskyldighet vid denna representativa jordbruksräkning, ha använts resultat från de senaste undersökningar, som omfattat dessa områden och grupper. Fjällbygden i Jämt-

Tab. A. För 1952 års arealinventering uttagna och redovisade brukningsenheter

De senare ha jämförts med antalet brukningsenheter vid 1949 års arealinventering och med åkerarealen vid 1944 års jordbruksräkning.

Här avses endast brukningsenheter över 2 hektar åker.

Områden	Antal brukningsenheter vid 1949 års arealinventering	Hela åkerarealen vid 1944 års jordbruksräkning hektar	Uttagna brukningsenheter		Redovisade brukningsenheter		Antal redov. brukn.-enheter i % av antalet vid 1949 års areal inv.	Redov. åkerareal i % av 1944 års areal
			Antal	Åkerareal hektar	Antal	Åkerareal hektar		
Stockholms län och stad . .	6 313	148 780	1 120	58 893	1 114	58 744	17,6	39,5
Uppsala län	5 723	150 717	1 147	60 735	1 142	60 648	20,0	40,2
Södermanlands län	6 615	173 333	1 324	80 162	1 314	79 924	19,9	46,1
Östergötlands län	10 882	242 406	1 861	97 231	1 851	96 929	17,0	40,0
Jönköpings län	14 602	129 482	1 005	20 610	1 001	20 585	6,9	15,9
Kronobergs län	12 041	93 129	705	10 851	697	10 759	5,8	11,6
Kalmar län	11 769	181 924	1 480	50 419	1 461	50 007	12,4	27,5
därav norra delen	4 108	62 715	493	16 455	487	16 274	11,9	25,9
södra delen	7 661	119 209	987	33 964	974	33 733	12,7	28,3
Gotlands län	5 027	81 331	625	20 991	621	20 870	12,4	25,7
Blekinge län	5 189	57 678	461	12 866	458	12 815	8,8	22,2
Kristianstads län	15 909	227 651	1 751	61 616	1 748	61 504	11,0	27,0
Malmöhus län	15 217	327 454	2 546	133 539	2 527	133 158	16,6	40,7
Hallands län	10 546	141 477	1 152	36 141	1 148	36 062	10,9	25,5
Göteborgs o. Bohus län . . .	9 599	86 816	664	11 879	661	11 846	6,9	13,6
Älvsborgs län	20 673	198 559	1 648	32 346	1 641	32 228	7,9	16,2
därav norra delen	11 240	125 420	1 040	22 312	1 035	22 218	9,2	17,7
södra delen	9 433	73 139	608	10 034	606	10 010	6,4	13,7
Skaraborgs län	19 404	311 833	2 422	89 407	2 410	89 286	12,4	28,6
Värmlands län	16 809	171 878	1 443	37 216	1 421	36 851	8,5	21,4
Örebro län	9 303	147 888	1 143	46 332	1 133	46 230	12,2	31,3
Västmanlands län	6 315	160 082	1 243	62 000	1 238	61 931	19,6	38,7
Kopparbergs län	11 359	96 439	913	16 600	890	16 298	7,8	16,9
Gävleborgs län	11 513	105 831	847	14 088	834	13 962	7,2	13,2
Västernorrlands län	15 046	89 474	808	8 411	793	8 230	5,3	9,2
Jämtlands län ¹	7 567	48 875	417	4 346	410	4 300	5,4	8,8
Västerbottens län ²	14 587	96 714	747	6 827	720	6 638	4,9	6,9
Norrbottnens län ²	10 172	58 874	460	4 131	455	4 101	4,5	7,0
Hela riket ^{1 2}	272 180	3 528 625	27 932	977 637	27 688	973 906	10,2	27,6

¹ Ej fjällbygden i Jämtlands län. — ² Ej inlandet i Västerbottens och Norrbottens län.

lands län samt inlandet i Västerbottens och Norrbottens län blevo senast undersökta vid 1947 års arealinventering och kreatursräkning. För brukningsenheter i storleksgruppen 0,26—2,00 hektar åker i riket i övrigt ha använts resultaten från arealinventeringen år 1949 och i fråga om lägenheter m. m. med högst 0,25 hektar åker resultaten från jordbruksräkningen år 1944. Beträffande arméns hästar, som redovisas i sistnämnda lägenhetsgrupp, ha dock uppgifter inhämtats för år 1952. Uppgifter om socker-

betsarealen år 1952 ha erhållits från Svenska sockerfabriksaktiebolaget.

Med hänsyn till att 1952 års arealinventering och kreatursräkning utförts enligt stickprovsmetod, kunna de härvid erhållna uppgifterna om åkerjordens användning och antalet husdjur ej tillmätas samma grad av tillförlitlighet som resultaten av en allmän undersökning. Detta gäller särskilt växtslag med relativt små arealer och fåtaliga djurslag samt i allmänhet uppgifter för små områden.

II. Jordbruk

Ägoslag. I fråga om den totala landarealens fördelning på olika ägoslag ha uppgifter ej införskaffats för år 1952. Fullständiga uppgifter i detta hänseende erhållas endast vid de allmänna jordbruksräkningarna, och de nu tillgängliga uppgifterna avse år 1944. De i *tab. 1* för län, hushållningssällskapsområden och naturliga jordbruksområden angivna arealerna äro i flertalet områden samt för hela riket i fråga om de olika slagen av äng samt skogsmark oförändrat hämtade från 1944 års jordbruksräkning. För vissa områden föreligga emellertid i 1952 års publikation mindre avvikelser från 1944 års uppgifter, på grund av att i samband med storkommunreformen den 1 januari 1952 vissa justeringar företogs av länsgränserna. Sålunda överflyttades Stenestads församling i Kristianstads län till Malmöhus län, Ramsåsa församling i Malmöhus län till Kristianstads län, en del av Härryda församling i Göteborgs och Bohus län till Älvsborgs län, Hällestads församling i Älvsborgs län till Skaraborgs län, Vänersnäs församling i Skaraborgs län till Älvsborgs län och Bjurtjärns församling i Örebro län till Värmlands län. De i *tab. 1* angivna arealerna äro korrigerade med hänsyn härtill, varvid använts de i 1944 års jordbruksräkning redovisade arealerna för olika ägoslag i nämnda församlingar. Med undantag av berörda del av Härryda församling ha de överflyttade församlingarna i det nya länet hänförs till samma naturliga jordbruksområde¹ som förut. Ifrågavarande del av Härryda församling, som förut tillhörde Göteborgs och Bohus län och produktionsområdet Västsvenska dalbygden, har hänförs till Södra höglandet i Älvsborgs län och hör därigenom till produktionsområdet Sydsvenska höglandet. I samband med 1951 års allmänna jordbruksräkning komma vissa ytterligare justeringar av gränserna för de naturliga jordbruksområdena att göras.

¹ Beträffande produktionsområden se sid. 332 i Jordbruksräkningen 1944.

Uppgifterna om åkerarealen grunda sig även på jordbruksräkningens arealer med tillägg för nyodlingar, varom uppgifter erhållas i samband med de definitiva uppgifterna om skörden m. m., som årligen senast den 15 januari avgivs av hushållningssällskapens underavdelningar. Då uppgifter saknas om de arealer, som upphört att vara åker, har hänsyn icke kunnat tagas därtill. Den sålunda beräknade åkerarealen torde därför vara för stor. Sedan år 1944 torde nämligen i viss utsträckning ha förekommit utläggning till betes- och skogsmark av sämre och olämpligt belägen åkerjord. Olika faktorer, såsom ökade krav på lönsamhet, höjda arbetslöner, brist på arbetskraft och behovet av rationalisering inom jordbruket, torde ha bidragit härtill. Vidare torde en del åkerjord ha tagits i anspråk för tomter, upplagsplatser, vägbyggnader m. m. Såsom »övrig mark», kol. 7, har redovisats skillnaden mellan hela landarealen och den sammanlagda arealen av de redovisade ägoslagen.

Sedan åkerarealen enligt 1944 års jordbruksräkning ökats med därefter utförda nyodlingar och arealen övrig mark korrigerats med hänsyn därtill samt för ändringar i landarealen, *beräknas rikets totala landareal år 1952 fördela sig på de särskilda ägoslagen på följande sätt:*

	Hektar	%
Åker	3 731 510	9,1
Slätteräng	239 050	0,6
Kultiverad betesäng	129 650	0,3
Annan betesäng	573 430	1,4
Skogsmark	22 268 990	54,2
Övrig mark	14 114 170	34,4
Summa landareal	41 056 800	100,0

Vid jämförelse med år 1944 konstateras en ökning av landarealen med 21 870 hektar. Enligt ovan angivet beräkningsätt har ökningen fördelats med 16 860 hektar på åker (nyodlingar) och med 5 010 hektar på »övrig mark». För år 1952 har redovisats 1 120 hektar nyodlingar. Uppgifter om förändringar i landarealen ha erhållits från rikets allmänna kartverk.

Verkställda nymätningar i samband med uppgörandet av nya ekonomiska kartor ha för hittills undersökta områden givit till resultat en uppräknig av landarealen.

Åkerjordens användning. På grundval av de vid 1952 års representativa jordbruksräkning insamlade uppgifterna om åkerjordens användning sommaren 1952 ha arealerna för olika växtslag beräknats. I *tab. 2* angivas dessa för län,ushållningssällskapsområden och naturliga jordbruksområden. Vidare lämnas i *tab. 3* ett sammandrag därav för hela riket och de tre riksområdena med fördelning på storleksgrupperna högst 0,25, 0,26—2 och över 2 hektar åker.

För att belysa förändringarna i växtodlingen ha i *tab. B* uppgifter angående åkerjordens användning år 1952 för riket i dess helhet sammanställts med motsvarande uppgifter för år 1951 enligt den representativa jordbruksräkningen samma år och för år 1944 enligt den allmänna jordbruksräkningen detta år.

Brödsädsarealen år 1952, sammanlagt 458 200 hektar, är 32 500 hektar (7,6 %) större än närmast föregående år. Ökningen hänför sig till höstvet och råg, medan vårvetearealen minskat. Den med höstvet odlade arealen är 12 400 hektar (8,4 %) större än år 1951 och för råg utgör ökningen 28 300 hektar (28,9 %). Ökningen för råg torde helt komma på höstråg. Brödsädsodlingen motsvarar år 1952 ungefär den genomsnittliga under 1940-talet. Under perioden 1913—1940 omfattade den totala brödsädsarealen omkring 500 000 hektar. Endast år 1924 förekom större avvikelse därifrån; arealen då utgjorde blott 395 000 hektar. Arealerna för de olika brödsädsslagen visa betydligt mindre konstans än den totala brödsädsarealen. Höstvetearealen varierade under tiden 1913—1926 mellan 110 000 och 126 000 hektar. Efter markant ökning i slutet av 1920-talet odlades under hela 1930-talet mer än 200 000 hektar. Därefter — med undantag för åren 1945—1946 — understeg höstvetearealen 200 000 hektar. Vårvetearealen utvidgades starkt under tiden 1913—

1952, nämligen från 7 000 till 172 000 hektar. Bortsett från åren 1944—1946, då en tillbakagång i vårveteodlingen ägde rum, samt något enstaka år tidigare med större avvikelse, kännetecknas vårveteodlingen av en fortgående utvidgning. Odlingen av råg visar en motsatt utveckling mot höst- och vårveteodlingen. Rågarealen undergick nämligen en stark reducering från 371 000 hektar år 1913 till 126 000 hektar år 1952. Krisåren 1941—1944, då en utvidgning ägde rum, utgjorde en avvikelse från rågodlingens allmänna utveckling.

Liksom åren 1950—1951 ha skilda arealuppgifter ej infordrats för höstråg och vårråg; odling av vårråg förekommer endast i obetydlig omfattning (år 1949 blott 2,9 % av rågarealen). Odlingen av vårvete, som år 1951 omfattade den hittills största arealen, har gått tillbaka något år 1952, nämligen med 8 200 hektar (4,6 %). Vid jämförelse med 1951 års arealer bör beträffande höstsåden beaktas, att de detta år skördade höstsädsarealerna voro mindre än normalt, beroende av dels den — genom ovanligt stor nederbörd — betydligt reducerade höstsådden år 1950 och dels den stora utvintringen 1950—51. I vissa delar av landet försvårades visserligen höstsådden även år 1951 av ogynnsamma väderleksförhållanden, men den med höstsäd besådda arealen var dock hösten 1951 c:a 10 600 hektar (3,9 %) större än hösten 1950. Höstsådens övervintring 1951—52 var ovanligt god, och omsådd förekom i mycket obetydlig omfattning. Den ovan angivna ökningen från år 1951 i arealen för skörd av höstsäd förklaras således främst av gynnsammare övervintring.

Arealökningen för höstsåden år 1952 i jämförelse med de år 1951 skördade arealerna är mest framträdande i västra Götaland, vilket sammanhänger med den nämnda år starkt reducerade odlingen i dessa områden. I Skåne har arealen för höstvet minskat, medan rågarealen ökat betydligt. Arealen för råg har ökat i hela Götaland, medan flertalet län i Svealand uppvisa minskning. I västra och mellersta Svealand har arealen för både höstvet och råg reducerats. Vår-

Tab. B. Åkerjordens användning i hela riket år 1952 i jämförelse med åren 1951 och 1944

Växtslag	År 1952 hektar	År 1951 hektar	År 1944 hektar	Ökning (+) el. minskning (-)			
				1951—1952		1944—1952	
				hektar	%	hektar	%
Höstvete	160 550	148 130	190 300	+ 12 420	+ 8,4	- 29 750	- 15,6
Vårvete	171 630	179 860	83 140	- 8 230	- 4,6	+ 88 490	+ 106,4
Råg	126 040	97 770	201 390	+ 28 270	+ 28,9	- 75 350	- 37,4
Summa brödsäd	458 220	425 760	474 830	+ 32 460	+ 7,6	- 16 610	- 3,5
Korn	152 530	109 880	95 950	+ 42 650	+ 38,8	+ 56 580	+ 59,0
Havre	515 740	500 450	550 630	+ 15 290	+ 3,1	- 34 890	- 6,3
Blandsäd	330 290	325 240	277 500	+ 5 050	+ 1,6	+ 52 790	+ 19,0
Summa fodersäd	998 560	935 570	924 080	+ 62 990	+ 6,7	+ 74 480	+ 8,1
Kokärter	11 520	12 260	24 040	- 740	- 6,0	- 12 520	- 52,1
Foderärter och vicker . . .	10 540	12 220	9 410	- 1 680	- 13,7	+ 1 130	+ 12,0
Summa baljväxter	22 060	24 480	33 450	- 2 420	- 9,9	- 11 390	- 34,1
All säd	1 478 840	1 385 810	1 432 360	+ 93 030	+ 6,7	+ 46 480	+ 3,2
Potatis	136 290	130 800	138 170	+ 5 490	+ 4,2	- 1 880	- 1,4
Sockerbeter	54 150	54 080	54 990	+ 70	+ 0,1	- 840	- 1,5
Foderrotfrukter	42 600	46 470	65 970	- 3 870	- 8,3	- 23 370	- 35,4
Summa potatis o. rotfrukter	233 040	231 350	259 130	+ 1 690	+ 0,7	- 26 090	- 10,1
Grönfoder av säd o. baljväxter	94 420	105 350	127 120	- 10 930	- 10,4	- 32 700	- 25,7
Vall till hö	1 225 300	1 261 220	1 317 670	- 35 920	- 2,8	- 92 370	- 7,0
Vall till fröskörd	40 780	39 200	33 710	+ 1 580	+ 4,0	+ 7 070	+ 21,0
Vall till bete och grönfoder (ej permanent, även till eusilage)	131 060	134 260	270 880	- 3 200	- 2,4	+ 42 650	+ 15,7
Permanent betesvall	182 470	181 510		+ 960	+ 0,5		
Summa foderväxter	1 674 030	1 721 540	1 749 380	- 47 510	- 2,8	- 75 350	- 4,3
Höstraps	64 910	88 750	..	- 23 840	- 26,9	..	..
Vårrops	18 670	36 770	..	- 18 100	- 49,2	..	..
Rybs	24 820	27 360	..	- 2 540	- 9,3	..	..
Oljelin	20 490	23 490	..	- 3 000	- 12,8	..	..
Övriga oljväxter	18 730	13 680	..	+ 5 050	+ 36,9	..	..
Summa oljväxter	147 620	190 050	47 690	- 42 430	- 22,3	+ 99 930	+ 209,5
Spånadsväxter	4 970	5 450	6 240	- 480	- 8,8	- 1 270	- 20,4
Köksväxter	8 870	9 670	9 160	- 800	- 8,3	- 290	- 3,2
Andra växtslag	9 590	9 020	7 010	+ 570	+ 6,3	+ 2 580	+ 36,8
Helträda o. obrukad åkerjord	174 550	177 500	203 670	- 2 950	- 1,7	- 29 120	- 14,3
Summa åker	3 731 510	3 730 390	3 714 640	+ 1 120	+ 0,0	+ 16 870	+ 0,5

vetearealen har ökat i samtliga län i Svealand med undantag av Kopparbergs län. I Götaland däremot konstateras minskning för samtliga län utom Jön-

köpings. Vid bedömandet av tillbakagången i vårveteodlingen år 1952 bör ihågkommas, att vårvetearealen år 1951 var ovanligt stor på grund av bl. a.

höstvetearealens reducering. I vissa områden torde de omfattande svartrostskadorna närmast föregående år ha bidragit till minskning av veteodlingen och ökning av rågodlingen.

I jämförelse med 1944 års odling av brödsäd visa uppgifterna för år 1952 minskning för höstvete och råg med respektive 29 800 hektar (15,6 %) och 75 400 hektar (37,4 %) men ökning för vårvete med 88 500 hektar (106,4 %).

Fodersädsarealerna uppgå år 1952 till sammanlagt 998 600 hektar, vilket innebär en ökning med 63 000 hektar (6,7 %) i förhållande till år 1951. Den år 1952 odlade fodersädsarealen är den största sedan år 1941. Odlingen av fodersäd understeg efter sistnämnda år 1 000 000 hektar; år 1948 var arealen endast 859 000 hektar. Med undantag av åren 1933—1934 omfattade fodersädsarealen under tiden 1913—1941 över 1 000 000 hektar. I likhet med för brödsäden ägde förskjutningar i arealerna för de olika slagen av fodersäd rum under ifrågavarande period. Kornarealen minskade från 182 000 hektar år 1913 till 86 000 hektar år 1949 (den lägsta arealen sedan år 1913). Även havrearealen gick tillbaka efter år 1913, då den omfattade 789 000 hektar; den därefter lägsta arealen, 490 000 hektar, noterades år 1948. Odlingen av blandsäd däremot ökade, nämligen från 172 000 hektar år 1913 till 330 300 hektar år 1952, som är den största arealen under de senaste 40 åren.

Fodersädsodlingen under år 1952 karakteriseras främst av den starkt ökade kornodlingen. Kornarealen, 152 500 hektar, överstiger nämligen närmast föregående års areal med 42 700 hektar (38,8 %) och är den största, som förekommit sedan mitten av 1920-talet. Under större delen av 1930-talet omfattade kornarealen omkring eller något över 100 000 hektar. Efter en mindre uppgång i början av 1940-talet låg kornarealen därefter i allmänhet under 100 000 hektar. Den starka ökningen år 1952 torde delvis sammanhånga med att kornet visat sig vara ett mer tillförlitligt växtslag än t. ex. vårvete under de senaste årens växlande växtlighets- och skördeförhållanden. Den förbättrade prissättningen på

spannmål torde även ha inverkat. Även arealerna för havre och blandsäd ha ökat något, nämligen med 15 300 hektar (3,1 %) respektive 5 100 hektar (1,6 %).

Samtliga län i Götaland och Svealand uppvisa ökad areal för korn och i flertalet län är den relativa ökningen stor; i Gotlands och Blekinge län år 1952 års kornareal respektive 92,0 och 114,5 % större än år 1951. För Norrland konstateras endast obetydliga förändringar i kornarealen. Beträffande havre uppvisa många områden blott mindre avvikelser från 1951 års areal. Större delen av ökningen i landets havreareal hänför sig till Östergötlands, Malmöhus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands och Västmanlands län. För blandsäd föreligger nedgång i arealen i vissa län i Götaland och Svealand samt i hela Norrland. Den största relativa ökningen konstateras för Blekinge och Skaraborgs län. I fråga om odlingen av havre och blandsäd äro de relativa förändringarna inom de olika områdena i allmänhet betydligt mindre än för korn. Den sammanlagda arealen för fodersäd år 1952 överstiger motsvarande areal år 1944 med 74 500 hektar (8,1 %).

Odlingen av *baljväxter* omfattar år 1952 22 100 hektar, vilket innebär en minskning med 2 400 hektar (9,9 %) i förhållande till närmast föregående år. Arealen för kokärter, som efter en stark ökning i början av 1940-talet uppgick till nära 29 000 hektar år 1943, omfattar år 1952 endast 11 500 hektar, vilket är 700 hektar (6,0 %) mindre än år 1951. Foderärter redovisas fr. o. m. år 1950 tillsammans med vicker; den sammanlagda arealen år 1952 uppgår till 10 500 hektar eller 1 700 (13,7 %) mindre än i fjol. Den sammanlagda arealen för baljväxter omfattade under första hälften av 1920-talet omkring 45 000 hektar men gick sedan tillbaka och utgjorde i slutet av 1930-talet c:a 20 000 hektar. Efter ovannämnda utvidgning under 1940-talet har odlingen nu ungefär samma omfattning som de sista förkrigsåren.

Den sammanlagda arealen för odling av brödsäd, fodersäd och baljväxter (till mognad) år 1952 överstiger motsvarande areal närmast föregående år

med 93 000 hektar (6,7 %) och 1944 års areal med 46 500 hektar (3,2 %).

Potatisarealen år 1952, 136 300 hektar, är 5 500 hektar (4,2 %) större än år 1951. I jämförelse med år 1944 föreligger en minskning med 1 900 hektar (1,4 %). Med undantag av början och mitten av 1940-talet, då en utvidgning av potatisodlingen ägde rum, varierade arealen för potatis efter år 1926 mellan 130 000 och 140 000 hektar.

Arealen för *sockerbetor* år 1952, 54 200 hektar, har ungefär samma omfattning som närmast föregående år. Odlingen av sockerbetor har i stort sett varit konstant under de senaste tre åren och är år 1952 av ungefär samma storlek som åren 1944—1946. Sockerbetsarealen har alltsedan år 1933 varierat omkring 50 000 hektar med 55 200 hektar som högsta och 47 600 hektar som lägsta areal.

Odlingen av *foderrotfrukter* år 1952, 42 600 hektar, är 3 900 hektar (8,3 %) mindre än år 1951 och 23 400 hektar (35,4 %) lägre än år 1944. Med undantag för något enstaka år har odlingen av foderrotfrukter fr. o. m. år 1930, då den uppgick till över 100 000 hektar, undergått en kontinuerlig reduktion. Den starkaste minskningen har ägt rum under de senaste åren; sedan år 1948 utgör nedgången 18 200 hektar (29,9 %).

Arealen för *vall till hö*, 1 225 300 hektar, som företett en fortgående reduktion under de senaste åren, har minskat ytterligare med 35 900 hektar (2,8 %) i jämförelse med år 1951. Sedan år 1944 föreligger en nedgång med 92 400 hektar (7,0 %).

Arealerna för *vall till bete och grönfoder*, 131 100 hektar, samt för *grönfo-*

der av säd, 94 400 hektar, ha även undergått fortsatt minskning, nämligen med respektive 3 200 hektar (2,4 %) och 10 900 hektar (10,4 %) i jämförelse med närmast föregående år.

Vall till fröskörd och permanent betesvall — 40 800 respektive 182 500 hektar — däremot uppvisa liksom föregående år en ökning i arealerna, nämligen med respektive 1 600 hektar (4,0 %) och 1 000 hektar (0,5 %).

Odlingen av *oljevaxter*, som under perioden 1946—1951 ökade från 30 000 till 190 100 hektar, har år 1952 minskat till 147 600 hektar, vilket innebär en reduktion med 42 400 hektar (22,3 %) i jämförelse med föregående år. Det är odlingen av raps, rybs och oljelin, som har gått tillbaka, under det att arealen för övriga oljevaxter, främst vitsenap, ökat. Relativt sett är nedgången störst för vårraps (49,2 %), men även höstrapsen företer betydande reduktion (26,9 %). Oljeväxtodlingen har gått tillbaka i samtliga län i Svealand och Götaland utom Kopparbergs län. Huvuddelen av minskningen kommer på södra Götaland samt Kalmar, Gotlands och Skaraborgs län. I Svealand är det endast Örebro län, som företer större reduktion. De, särskilt inom de äldre odlingsområdena, alltmer framträdande olägenheterna för efterföljande grödor av en alltför intensiv oljeväxtodling torde vara den primära orsaken till ifrågasatt arealminskning. Avvägningen i prissättningen under den senaste tiden, varigenom det blivit ungefär lika ekonomiskt lönande att odla säd som oljevaxter, har säkerligen också bidragit. De vid arealinventeringen år 1952 redovisade arealerna för oljevaxter voro spe-

Växtslag	Areal 1952			Procent 1952		
		1951	1950		1951	1950
Höstraps	64 910	88 750	61 380	44,0	46,7	36,3
Vårraps	18 670	36 770	51 930	12,6	19,3	30,8
Höstrybs	20 810	15 200	5 940	14,1	8,0	3,5
Vårrybs	4 010	12 160	7 260	2,7	6,4	4,3
Vitsenap	18 730	12 480	6 740	12,7	6,6	4,0
Oljelin	20 490	23 490	35 560	13,9	12,4	21,1
Oljedädra	—	1 200	—	—	0,6	—
Summa	147 620	190 050	168 810	100,0	100,0	100,0

cificerade på höstraps, vårraps, rybs, oljelin och övriga oljeväxter. Med ledning av uppgifter från Sveriges oljeväxtintressenter har fördelningen på höst- och vårrybs beräknats; arealen för övriga oljeväxter har antagits huvudsakligen avse vitsenap. Arealen för oljeväxter beräknas sålunda fördela sig enligt vidstående tablå. För jämförelse lämnas motsvarande uppgifter för åren 1950 och 1951.

Arealen för *spånadsväxter* år 1952 uppgår till 5 000 hektar eller 500 hektar (8,8 %) mindre än föregående år.

Odlingen av *köksväxter* på åkern har reducerats med 800 hektar (8,3 %) och omfattar år 1952 8 900 hektar. Minskningen kommer på odlingen av bruna bönor, som reducerats från 2 200 hektar år 1951 till 700 hektar år 1952; arealen för övriga köksväxter har ökat något.

Arealen för *heltråda och obrukad åkerjord* understiger 1951 års areal med 3 000 hektar (1,7 %).

Som *sammanfattning* kan framhållas, att arealdispositionen under år 1952 i förhållande till år 1951 kännetecknas av att odlingen av brödsäd (utom vårvete), fodersäd och potatis utvidgats, medan arealerna för baljväxter, foderrotfrukter, vallar och oljeväxter reducerats. I jämförelse med år 1944 föreligger ökning särskilt för vårvete, korn, blandsäd och oljeväxter, medan odlingen av flertalet övriga växtslag gått tillbaka.

Den relativa omfattningen av odlingen av olika växtslag år 1952 framgår av tab. C, där uppgifter lämnas om de olika växtslagens procentuella andel av åkerarealen för län, hushållningssällskapsområden, naturliga jordbruksområden och hela riket. De olika växtslagens relativa omfattning varierar betydligt mellan olika områden. Veteodlingen har i flertalet län i Svealand samt i Östergötlands län större relativ omfattning (10—18 % av åkerarealen) än i övriga delar av landet. Odlingen av råg är relativt störst i Kalmar, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus och Hallands län (6—9 %). Den relativt största odlingen av korn förekommer i Gotlands och Malmöhus län (9—14 %) samt i Norrland (5—

11 %), där kornet fortfarande i stor utsträckning användes som brödsäd. Havreodlingen omfattar en relativt stor del av åkerarealen, särskilt i västra Götaland, i större delen av Svealand, i Jönköpings och Kronobergs län samt i norra delen av Kalmar län (18—25 %). I de områden, där havreodlingen har mindre omfattning, förekommer i regel i stället större odling av blandsäd, såsom i Stockholms, Uppsala och Östergötlands län, södra delen av Kalmar län, Kristianstads och Malmöhus län (11—20 %). I Norrland utom Gävleborgs län är odlingen av både havre och blandsäd relativt liten. Potatisen odlas relativt mest i Blekinge och Kristianstads län (9—16 %). Endast på Öland och Gotland samt i Kristianstads och Malmöhus län användes en betydande del av åkerarealen för odling av sockerbetor och foderrotfrukter (6—12 %). Vall till hö omfattar i samtliga områden utom Malmöhus län större andel av åkern än något annat växtslag. Skillnaderna mellan olika områden äro emellertid betydande. I Norrland utgör nämnda slag av vall omkring två tredjedelar av åkerarealen men i Malmöhus län endast 15 %. Odlingen av oljeväxter har den relativt största omfattningen i Östergötlands län, södra delen av Kalmar län, Gotlands och Malmöhus län (9—11 %). Under rubriken »andra växtslag», som inrymmer specialodlingar av olika slag, fröodlingar, fruktodlingar m. m., redovisas endast en ringa del av åkerarealen. Öland uppvisar den största relativa odlingen därav (4 %).

Åkerjordens användning inom olika storleksgrupper år 1952. I enlighet med Kungl. Maj:ts beslut den 10 oktober 1952 har statistiska centralbyrån för jordbruksprisutredningens räkning företagit en särskild bearbetning av uppgiftsmaterialet till 1952 års arealinventering i syfte att belysa växtodlingen inom olika storleksgrupper efter åkerarealen. I tab. CA redovisas för hela riket åkerarealen inom olika storleksgrupper, fördelad i absoluta och relativa tal på olika växtslag. För de områden och storleks-

Tab. C. Åkerjordens användning, i procent, inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1952

O m r å d e n	Höstvete	Vårvete	Råg	Korn	Harv	Blandad	Kökärter	Foderärter och vicker	All säd till mogen skörd	Potatis	Sokebetor	Foder- rotfrukter	Grönfoder av säd	Vall till hö	Permanent betesvall	Annan vall	Ojerväxter	Andra växtslag	Äldre och obrukad åkerjord	Summa
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Stockholms län och stad	8,0	6,2	0,9	1,8	8,0	16,6	0,8	0,2	42,5	2,9	—	0,4	1,2	29,0	5,7	3,9	4,4	0,6	9,4	100
Uppsala län	7,8	10,2	0,7	2,9	5,0	20,3	1,3	0,1	48,3	1,8	—	0,2	1,1	24,4	5,0	4,0	4,9	0,4	2,9	100
Södermanlands län	8,6	6,4	1,9	1,8	18,5	8,3	1,3	0,4	47,2	1,7	0,0	0,3	1,4	25,8	5,9	4,5	4,5	0,3	8,4	100
Östergötlands län	10,7	8,1	3,2	3,5	10,2	12,6	0,9	0,2	49,4	1,7	0,6	0,8	1,3	21,6	2,4	4,8	9,4	0,2	7,8	100
a) Norra skogsbygden	6,6	6,4	4,5	2,2	18,7	8,5	0,6	0,2	47,7	2,1	0,2	0,5	2,0	26,9	2,9	4,2	5,9	0,1	7,5	100
b) Östgötaslätten	13,1	9,3	2,5	4,7	6,6	12,8	0,9	0,2	50,1	1,3	0,8	0,8	0,9	17,4	2,3	5,3	12,4	0,3	8,4	100
c) Södra skogsbygden	5,8	4,8	5,0	1,3	14,5	16,3	0,7	0,2	48,6	3,1	0,3	1,2	2,1	30,5	2,1	3,1	3,2	0,2	5,6	100
d) Södra kustlandet	10,1	9,4	1,7	0,8	13,9	11,0	1,8	0,3	49,0	1,9	0,1	0,5	1,0	27,9	3,1	6,6	2,2	0,1	7,6	100
Jönköpings län	1,6	4,7	4,0	1,2	25,4	5,1	0,0	0,5	42,5	4,4	0,0	1,9	3,3	38,4	3,1	3,6	0,9	0,3	1,6	100
Kronobergs län	0,7	4,0	4,5	0,8	25,8	5,5	0,0	0,2	41,5	6,0	0,1	2,4	2,8	34,5	5,2	5,0	0,4	0,4	1,7	100
Kalmar län	5,1	4,3	7,1	3,0	12,9	9,6	0,1	0,1	42,2	4,2	1,6	1,6	1,4	26,3	4,4	5,5	6,9	1,0	4,9	100
länets norra del	5,6	6,5	5,1	1,0	20,5	6,8	0,4	0,1	46,0	3,0	0,1	1,4	1,3	30,3	4,0	4,9	2,7	0,2	6,1	100
a) Norra kustlandet	7,0	6,7	4,8	1,3	18,1	7,3	0,5	0,1	45,8	2,7	0,1	1,1	1,2	29,4	4,2	4,8	3,1	0,3	7,3	100
b) Skogsbygden	1,0	5,8	5,8	0,2	28,6	5,0	0,1	0,2	46,7	4,1	0,0	2,6	1,4	33,3	3,6	5,1	1,1	0,0	2,1	100
länets södra del	4,8	3,1	8,2	4,0	8,9	11,1	0,0	0,1	40,2	4,8	2,5	1,7	1,4	24,1	4,6	5,8	9,1	1,5	4,3	100
a) Kalmarislätten	5,9	3,0	8,7	3,2	7,9	11,9	—	0,2	40,8	5,6	0,3	2,1	1,5	23,0	6,7	6,8	9,4	0,7	2,7	100
b) Norra kustlandet	2,0	7,1	4,9	0,9	17,4	3,9	—	—	36,2	4,9	—	—	1,4	4,0	31,2	6,3	7,4	0,8	—	100
c) Skogsbygden	1,6	5,4	6,1	1,0	18,7	8,9	0,0	0,2	41,9	5,8	—	1,6	2,1	32,9	4,2	4,7	2,3	0,1	4,4	100
d) Öland	6,4	0,9	9,7	7,7	1,2	12,6	0,0	0,0	38,5	2,9	7,2	1,4	0,7	17,4	2,3	5,3	14,8	3,7	5,8	100
Gotlands län	8,3	1,5	5,7	14,0	0,7	8,8	0,1	0,1	39,2	2,3	3,3	2,9	0,5	22,6	5,0	5,3	11,0	1,6	6,3	100
Blekinge län	3,1	3,3	8,3	2,8	11,1	8,3	0,0	0,1	37,0	16,1	1,6	2,4	1,7	33,8	6,6	4,4	4,2	0,6	1,6	100
a) Skogsbygden	1,1	3,5	7,7	1,3	17,5	6,2	—	0,1	37,4	13,1	0,2	2,8	2,5	29,8	6,2	4,6	1,0	0,1	2,8	100
b) Stättbygden	4,4	3,2	8,7	3,9	6,7	9,8	0,0	0,1	36,8	18,1	2,6	2,1	1,2	19,7	6,8	4,3	6,4	0,8	1,2	100
Kristianstads län	2,6	1,9	8,8	3,1	5,2	17,5	0,0	0,1	39,2	9,4	4,9	2,9	2,8	21,7	7,0	5,3	3,6	1,8	1,4	100
a) Skogsbygden	0,4	1,8	4,9	0,8	13,4	16,0	0,0	0,1	36,4	10,4	1,1	3,1	2,4	29,5	8,9	5,9	0,7	0,5	1,1	100
b) Mellanbygden	1,4	1,3	14,4	3,1	2,0	17,1	0,0	0,1	39,4	12,8	4,8	2,7	2,3	20,6	7,1	4,3	2,7	2,0	1,3	100
c) Stättbygden	5,6	2,6	6,5	5,0	2,5	19,0	0,0	0,2	41,4	5,0	8,2	2,9	3,6	16,5	5,3	5,7	7,0	2,6	1,8	100
Malmöhus län	4,8	3,5	6,4	9,1	1,9	16,8	0,0	0,2	42,7	3,0	9,9	2,5	3,6	15,3	5,5	3,9	10,0	2,1	1,5	100
a) Skogsbygden	1,1	2,0	3,9	2,4	4,3	25,7	0,0	0,4	39,8	5,9	1,9	4,7	3,0	28,6	6,8	5,9	2,1	0,6	0,7	100
b) Mellanbygden	1,9	1,8	7,9	4,6	1,6	23,0	—	0,3	41,1	4,9	5,0	4,4	4,5	21,0	6,7	4,5	5,3	0,7	1,9	100
c) Stättbygden	6,4	4,3	6,1	11,6	1,7	13,4	0,0	0,2	43,7	2,0	12,6	1,5	3,4	11,5	5,0	3,5	12,6	2,8	1,4	100
Hallands län	1,9	5,3	6,7	2,8	17,8	8,8	—	0,3	43,6	6,3	0,7	3,1	4,2	24,1	6,7	6,9	1,5	1,4	1,5	100
a) Stättbygden	2,2	5,3	7,9	3,9	14,1	9,8	—	0,3	43,5	6,8	1,1	3,2	4,4	20,6	7,6	7,3	2,2	1,8	1,5	100
b) Skogsbygden	0,3	4,3	4,9	1,3	25,1	6,5	—	0,2	42,6	6,1	0,1	3,5	4,2	30,1	5,3	6,0	0,4	0,3	1,4	100
c) Norra Halland	2,8	6,4	4,7	1,1	21,7	8,3	—	0,2	45,2	4,6	—	—	2,4	3,3	28,8	5,9	6,3	0,5	1,5	100
Göteborgs och Bohus län . . .	2,5	7,5	1,5	1,0	20,3	6,5	0,1	1,1	40,5	4,4	—	0,9	2,5	32,8	7,3	5,1	0,6	0,5	5,4	100

Älvsborgs län	2,1	5,1	2,5	1,7	25,3	2,8	0,0	0,5	40,0	3,3	0,0	0,8	2,3	37,8	4,6	6,0	1,0	0,1	4,1	100
länets norra del	2,9	5,7	2,3	1,9	25,0	2,6	0,0	0,6	41,0	2,3	0,0	0,4	2,4	35,4	4,4	6,8	1,3	0,1	5,9	100
a) Slättbygden	3,4	4,8	2,8	2,3	26,3	2,8	0,1	0,9	43,4	1,8	0,0	0,4	2,6	32,6	4,4	7,7	1,6	0,1	5,4	100
b) Dalbygden	2,1	7,0	1,5	1,6	24,9	2,6	—	0,3	40,0	3,0	0,0	0,5	2,1	35,9	4,6	6,1	1,1	0,3	6,4	100
c) Dalslands bergsbygd	2,0	7,4	1,1	0,6	19,1	1,4	—	0,2	31,8	2,7	—	0,1	1,8	47,1	4,0	4,4	0,1	0,2	7,8	100
d) Södra höglandet	2,8	4,8	2,4	0,3	29,8	0,7	—	0,1	40,9	5,8	—	0,2	2,1	44,9	2,3	2,7	—	0,2	0,9	100
länets södra del	0,9	4,0	2,9	1,4	25,7	3,2	0,0	0,1	38,2	5,1	0,0	1,4	2,3	41,8	4,9	4,8	0,5	0,1	0,9	100
a) Dalbygden	1,6	5,1	2,9	1,8	19,4	6,9	—	0,3	38,0	4,2	0,0	2,0	3,4	33,1	9,0	7,6	1,2	0,1	1,4	100
b) Södra höglandet	0,7	3,9	2,9	1,4	26,7	2,6	0,0	0,1	38,3	5,2	—	1,3	2,1	43,2	4,3	4,3	0,4	0,1	0,8	100
Skaraborgs län	6,4	2,2	4,6	3,2	23,6	5,0	0,2	0,9	46,1	1,9	0,1	1,0	3,0	28,7	5,0	4,9	3,3	0,1	5,9	100
a) Slättbygden	7,9	2,0	4,4	3,4	23,1	5,0	0,3	1,1	47,2	1,5	0,2	0,9	2,9	27,2	4,7	5,1	3,5	0,1	6,7	100
b) Falbygden	3,1	2,1	4,9	3,5	24,6	5,0	0,0	0,5	43,7	2,7	0,1	1,1	3,3	32,1	6,2	4,6	2,9	0,2	3,1	100
c) Nordöstra höglandet	3,2	2,6	5,8	1,1	23,6	3,9	0,0	0,7	40,9	2,7	—	0,8	3,8	32,1	5,1	4,6	1,6	0,5	7,9	100
d) Sydöstra höglandet	2,5	2,9	5,5	2,7	25,4	4,9	—	0,5	44,4	3,7	0,0	1,4	3,2	31,9	5,6	3,9	2,8	0,1	3,0	100
Värmlands län	2,9	5,3	1,1	2,1	21,0	2,1	0,0	0,2	34,6	2,7	—	0,1	1,7	41,7	5,9	5,0	1,1	0,2	7,0	100
a) Slättbygden	3,5	6,2	1,3	3,2	22,1	3,0	0,0	0,2	39,5	1,8	—	0,1	1,3	33,9	6,5	6,6	2,0	0,3	8,0	100
b) Centr.o.v:a Värmland	2,8	4,5	1,1	0,8	20,3	1,1	0,0	0,2	30,8	3,2	—	0,1	1,6	48,1	5,3	4,0	0,3	0,1	6,5	100
c) Bergslagen	0,5	3,0	0,4	2,0	18,1	4,2	0,0	0,3	28,5	3,5	—	0,3	3,8	46,7	9,0	3,7	0,4	0,4	3,7	100
d) Norra Värmland	0,8	2,8	1,3	1,1	20,3	0,7	—	0,2	27,2	5,8	—	0,2	2,8	54,6	2,4	1,3	0,4	0,0	5,3	100
Örebro län	3,0	9,5	1,7	3,5	23,8	2,6	0,2	0,2	44,5	2,3	—	0,3	1,6	29,5	5,1	5,3	5,5	0,3	5,6	100
a) Södra skogsbygden	3,1	6,6	3,6	2,9	27,0	1,7	0,2	0,1	45,2	3,5	—	0,6	2,6	31,0	5,3	3,1	3,2	0,2	5,3	100
b) Slättbygden	3,8	12,0	1,6	4,4	23,5	2,2	0,3	0,1	47,9	1,7	—	0,2	0,7	24,3	4,7	5,7	7,9	0,4	6,5	100
c) Bergslagen	1,1	4,6	0,6	1,8	22,7	4,2	0,1	0,2	35,3	3,0	—	0,3	3,3	41,5	6,0	5,4	1,0	0,2	4,0	100
Västmanlands län	5,0	10,5	0,4	2,4	18,9	8,8	1,3	0,2	47,5	1,5	—	0,1	1,0	26,4	4,5	4,6	5,3	0,2	8,9	100
a) Bergslagen	2,3	4,1	0,3	0,8	26,3	4,5	0,4	0,2	38,9	2,3	—	0,1	2,0	39,1	6,8	4,8	0,6	0,2	5,2	100
b) Slättbygden	5,3	11,2	0,4	2,5	18,1	9,3	1,4	0,2	48,4	1,4	—	0,1	0,8	25,1	4,2	4,6	5,9	0,2	9,3	100
Kopparbergs län	3,0	1,4	0,9	3,9	20,5	4,1	0,1	0,1	34,0	2,9	—	0,4	3,2	49,9	3,3	2,4	0,1	0,1	3,7	100
a) Bergslagen	1,5	1,7	0,3	4,0	20,8	3,6	0,1	0,1	32,1	3,9	—	0,1	4,0	50,1	3,8	3,1	0,1	0,0	2,8	100
b) Östra Dalarna	4,8	1,9	0,9	3,1	23,9	5,2	0,1	0,1	40,0	2,0	—	0,4	3,1	41,2	4,6	3,3	0,2	0,1	5,1	100
c) Mellanbygden	0,8	0,7	1,1	5,3	16,5	2,9	—	0,0	27,3	4,0	—	0,5	2,8	60,8	1,4	0,9	—	0,1	2,2	100
d) Fjällbygden	—	—	—	1,4	4,3	0,3	—	—	6,0	4,5	—	0,2	9,6	77,4	0,4	1,7	—	0,1	0,1	100
Gävleborgs län	0,4	2,6	0,2	4,0	17,1	6,3	0,1	0,0	30,7	3,5	—	0,2	1,8	54,3	3,9	3,9	0,1	0,3	1,3	100
a) Gästrikland	0,8	3,3	0,4	1,7	20,7	4,3	0,1	0,0	31,3	3,7	—	0,1	3,0	49,7	4,5	4,7	0,1	0,3	2,6	100
b) Hälsinglands kustland	0,2	2,6	0,2	4,7	16,2	7,6	0,0	0,0	31,5	3,2	—	0,2	1,2	55,2	3,9	3,6	0,0	0,4	0,8	100
c) Inlandet	0,0	0,7	—	7,5	11,6	5,3	—	0,1	25,2	3,9	—	0,2	1,2	63,1	2,6	3,3	—	0,2	0,3	100
Västernorrlands län	0,0	0,4	0,1	8,1	4,9	5,6	0,0	0,1	19,2	4,7	—	0,2	4,0	62,5	3,4	3,6	0,1	0,3	2,0	100
a) Kustlandet	0,0	0,5	0,1	8,2	4,9	6,4	0,0	0,1	20,2	4,8	—	0,2	3,5	61,5	3,2	4,6	0,1	0,3	1,6	100
b) Inlandet	0,0	0,3	0,1	7,9	4,8	4,3	0,0	0,1	17,5	4,4	—	0,2	5,0	64,1	3,9	1,9	0,1	0,1	2,8	100
c) Silurområdet	0,1	0,1	—	6,5	1,7	2,2	—	0,1	10,7	6,0	—	—	6,4	69,5	2,8	1,3	—	0,3	3,0	100
Jämtlands län	0,0	0,1	0,0	8,3	2,2	2,9	—	0,2	13,7	3,1	—	0,1	5,7	71,4	2,9	2,0	0,0	0,2	0,9	100
a) Silurområdet	0,0	0,1	0,0	9,8	2,1	3,4	—	0,4	15,8	2,9	—	0,1	4,2	69,9	3,7	2,5	—	0,2	0,7	100
b) Mellanbygden	—	0,1	—	6,0	3,3	3,5	—	0,0	12,9	3,8	—	0,2	9,0	68,4	1,8	1,7	0,0	0,0	2,2	100
c) Fjällbygden	—	0,0	0,0	5,5	1,4	1,4	—	0,0	8,3	3,3	—	0,1	8,1	77,8	0,9	0,9	—	0,0	0,6	100
Västerbottens län	—	0,0	0,0	10,8	0,8	3,4	0,0	0,0	15,0	3,4	—	0,2	6,2	66,9	3,1	3,8	0,0	0,1	1,3	100
a) Kustlandet	—	0,0	0,0	12,2	0,5	3,9	0,0	0,0	16,6	2,9	—	0,2	4,7	66,9	3,3	4,2	0,0	0,0	1,2	100
b) Inlandet	—	0,0	0,0	4,5	2,3	0,7	—	—	7,5	5,4	—	0,2	13,3	67,0	2,3	2,2	—	0,2	1,9	100
Norrbottnens län	—	0,0	0,0	6,6	1,4	2,9	0,0	0,1	11,0	3,5	—	0,3	4,4	70,0	4,1	3,1	—	0,0	3,6	100
a) Kustlandet	—	0,0	0,1	7,8	1,3	3,4	0,0	0,1	12,7	3,4	—	0,3	3,1	68,8	4,6	3,4	—	0,0	3,7	100
b) Inlandet	—	—	—	0,7	1,9	0,2	—	—	2,8	4,1	—	0,1	10,8	75,7	1,7	1,5	—	0,1	3,2	100
Hela riket	4,3	4,6	3,4	4,1	13,8	8,8	0,3	0,3	39,6	3,7	1,5	1,1	2,5	32,8	4,9	4,6	4,0	0,6	4,7	100

Tab. CA. Åkerjordens användning år 1952 inom olika storleksgrupper, hela riket

Växtslag	Absoluta tal									Relativa tal								
	0—2 ha	2—5 ha	5—10 ha	10—20 ha	20—30 ha	30—50 ha	50—100 ha	Över 100 ha	Samtliga	0— 2 ha	2— 5 ha	5— 10 ha	10— 20 ha	20— 30— ha	30— 50 ha	50— 100 ha	Över 100 ha	Samt- liga
Höstvete	636	3 191	13 197	33 755	23 523	28 504	26 423	31 316	160 545	0,4	0,8	1,8	4,0	5,5	6,7	7,5	7,9	4,3
Vårvete	3 272	11 035	22 922	31 725	21 853	26 333	25 618	28 742	171 680	2,2	2,8	3,2	3,7	5,1	6,3	7,3	7,2	4,6
Råg	1 727	8 520	20 648	32 482	17 644	17 977	12 436	14 602	126 036	1,2	2,1	2,8	3,8	4,1	4,3	3,5	3,7	3,4
Summa brödsäd	5 635	22 746	56 767	97 962	63 059	73 014	64 377	74 660	458 211	3,8	5,7	7,8	11,5	14,7	17,3	18,3	18,8	12,3
Korn	2 849	11 960	23 461	23 264	17 004	22 237	22 483	29 276	152 534	1,9	3,0	3,2	2,7	4,0	5,3	6,4	7,4	4,1
Havre	17 717	61 867	121 513	135 925	57 251	47 526	37 700	36 241	515 740	12,0	15,5	16,6	15,9	13,4	11,3	10,7	9,1	13,8
Blandsäd	7 380	20 154	55 149	91 209	49 964	46 212	31 412	28 809	330 289	5,0	5,0	7,5	10,7	11,6	10,9	9,0	7,3	8,8
Summa fodersäd	27 946	93 981	200 123	250 398	124 219	115 975	91 595	94 326	998 563	18,9	23,5	27,3	29,3	29,0	27,5	26,1	23,8	26,7
Kökärter	82	142	795	2 721	1 929	2 468	1 896	1 486	11 519	0,0	0,1	0,1	0,3	0,4	0,6	0,5	0,4	0,3
Foderärter och vicker . .	262	516	1 819	2 648	1 514	1 534	960	1 292	10 545	0,2	0,1	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
Summa baljväxter	344	658	2 614	5 369	3 443	4 002	2 856	2 778	22 064	0,2	0,2	0,4	0,6	0,8	1,0	0,8	0,7	0,6
Potatis	16 503	21 713	31 294	30 565	12 670	10 659	6 640	6 248	136 292	11,1	5,5	4,3	3,6	3,0	2,5	1,9	1,6	3,7
Sockerbeter	868	1 620	5 074	12 794	9 260	10 551	6 581	7 398	54 146	0,6	0,4	0,7	1,5	2,2	2,5	1,8	1,8	1,5
Foderrotfrukter	1 866	5 213	10 526	12 162	4 851	3 582	2 025	2 372	42 600	1,3	1,3	1,4	1,4	1,1	0,9	0,6	0,6	1,1
Summa potatis o. rotfrukter	19 237	28 546	46 894	55 521	26 781	24 792	15 249	16 018	233 038	13,0	7,2	6,4	6,5	6,3	5,9	4,3	4,0	6,3
Grönfoder	7 270	17 902	22 549	23 251	8 942	6 746	4 153	3 612	94 425	4,9	4,5	3,1	2,8	2,1	1,6	1,2	0,9	2,5
Vall till hö	76 755	201 182	319 932	283 793	112 848	95 238	68 817	67 236	1 225 303	51,8	50,4	43,7	33,2	26,2	22,6	19,6	16,9	32,8
Vall till fröskörd	278	1 260	3 939	6 933	4 748	6 723	7 350	9 554	40 785	0,2	0,3	0,5	0,8	1,1	1,6	2,1	2,4	1,1
Vall till grönfoder och bete	3 484	9 323	25 401	37 660	18 104	14 431	10 977	11 680	131 060	2,4	2,3	3,5	4,4	4,2	3,4	3,1	3,0	3,5
Permanent betesvall	2 266	10 705	26 238	37 737	20 976	22 439	22 931	39 177	182 469	1,5	2,7	3,6	4,4	4,9	5,4	6,5	9,9	4,9
Summa foderväxter	90 053	240 372	398 059	389 374	165 118	145 577	114 228	131 261	1 674 042	60,8	60,2	54,4	45,6	38,5	34,6	32,5	33,1	44,8
Hösträps	62	105	1 308	7 519	9 245	13 434	15 100	18 135	64 908	0,1	0,0	0,2	0,9	2,1	3,2	4,3	4,5	1,7
Vårträps	73	125	208	1 038	1 606	2 875	5 502	7 248	18 675	0,1	0,1	0,0	0,1	0,4	0,7	1,6	1,8	0,5
Rybs	19	107	650	2 145	2 492	4 056	6 300	9 053	24 822	0,0	0,0	0,1	0,2	0,6	0,9	1,8	2,3	0,7
Oljelin	50	1	283	2 505	3 708	4 982	3 907	5 051	20 487	0,0	0,0	0,1	0,3	0,9	1,2	1,1	1,3	0,6
Övriga oljväxter	19	46	230	1 493	2 121	4 116	4 303	6 399	18 727	0,0	0,0	0,0	0,2	0,5	1,0	1,2	1,6	0,5
Summa oljväxter	223	384	2 679	14 700	19 172	29 463	35 112	45 886	147 619	0,2	0,1	0,4	1,7	4,5	7,0	10,0	11,5	4,0
Spånadsväxter	23	24	237	410	645	828	1 149	1 655	4 971	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,3	0,4	0,1
Köksväxter	1 340	956	986	1 978	963	946	673	1 023	8 865	0,9	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2
Andra växtslag	702	1 241	1 402	1 412	976	933	1 115	1 807	9 588	0,5	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,5	0,3
Helträda och obrukad åkerj.	2 568	10 223	21 851	37 356	24 032	25 700	25 257	27 560	174 547	1,7	2,6	3,0	4,4	5,6	6,1	7,2	6,9	4,7
Summa övriga växtslag	4 633	12 444	24 476	41 156	26 616	28 407	28 194	32 045	197 971	3,1	3,1	3,3	4,8	6,2	6,7	8,0	8,1	5,3
Summa åker	148 071	399 131	731 612	854 480	428 399	421 230	351 611	396 974	3 731 508	100	100	100	100	100	100	100	100	100

grupper, som voro uteslutna vid areal-inventeringen år 1952, har komplettering och storleksgruppsfördelning företagits med ledning av uppgifter från tidigare räkningar. Fördelningen av landets totala åkerareal på de olika storleksgrupperna har måst grundas på resultatet från jordbruksräkningen år 1944, det sista år, för vilket dylika uppgifter föreligga. Såsom tidigare framhållits, torde förändringar i denna fördelning ha inträffat sedan år 1944, varför tabellen ej torde fullt exakt återge den faktiska storleksgruppsfördelningen år 1952. Den relativa fördelningen på olika växtslag inom storleksgrupperna, som är grundad på 1952 års uppgifter, beröres ej av nämnda osäkerhet i de absoluta talen.

Av tabellen framgå vissa karakteristiska skillnader mellan de olika storleksgrupperna i fråga om åkerjordens relativa användning. Odlingen av brödsäd, baljväxter och oljeväxter samt förekomsten av helträda och obrukad åkerjord synes öka med åkerarealen. Ett motsatt förhållande kännetecknar odlingen av potatis och rotfrukter samt foderväxter. Fodersädsarealens relativa andel av åkerarealen varierar endast obetydligt mellan storleksgrupperna. I fråga om de enskilda växtslagen konstateras mindre samvariation med åkerarealen för råg än för vete. De tre slagen av fodersäd visa olika förhållande till åkerarealens storlek. Den relativa omfattningen av kornodlingen ökar med åkerarealen, medan havreodlingen minskar. Blandsäd odlas relativt mest på de medelstora brukningsenheterna. Potatisodlingen sjunker starkt, när åkerarealen ökar. Detsamma gäller även för vall till hö. Den för vall till frö och permanent betesvall använda andelen av åkerarealen ökar däremot från lägre till högre storleksgrupper.

Ängens användning. Vid de allmänna jordbruksräkningarna inhämtas uppgifter om ängsarealen, hittills fördelad på slåtteräng, kultiverad betesäng och annan betesäng. Den vid 1944 års jordbruksräkning erhållna arealen slåtteräng har använts för beräkning av höskörden från naturlig äng för år 1952; arealerna

för de olika slagen av naturlig äng ha legat till grund för beräkning av betesavkastningen. Följande tabell anger för varje hushållningssällskapsområde arealen år 1944 för de tre nämnda ängskategorierna, uttryckt i procent av hela den naturliga ängen inom respektive området. På grund av de tidigare nämnda kommunförflyttningarna mellan vissa län den 1 januari 1952 är den här angivna fördelningen på olika slag av äng för ifrågavarande län ej helt överensstämmande med densamma för år 1944, som angivits i Jordbruk och boskapsskötsel åren 1945—1951. Avvikelserna äro dock obetydliga.

I flertalet län utgör »annan betesäng» huvuddelen av ängsarealen. Endast i Kopparbergs och Norrbottens län omfattar denna kategori mindre än hälften. I

L ä n	Slät- ter- äng	Kulti- verad betes- äng	Annan betes- äng
	%	%	%
Stockholms län och stad .	13,2	23,4	63,4
Uppsala län	16,9	16,1	67,0
Södermanlands län	5,2	21,2	73,6
Östergötlands län	6,6	26,8	66,6
Jönköpings län	17,9	20,9	61,2
Kronobergs län	19,6	19,1	61,3
Kalmar läns norra del . . .	6,3	25,3	68,4
Kalmar läns södra del . . .	13,1	4,8	82,1
Gotlands län	8,9	7,9	83,2
Blekinge län	9,9	13,2	76,9
Kristianstads län	6,7	20,9	72,4
Malmöhus län	11,8	29,0	59,2
Hallands län	13,9	25,1	61,0
Göteborgs och Bohus län . .	11,9	13,7	74,4
Älvsborgs läns norra del . .	20,6	9,4	70,0
Älvsborgs läns södra del . .	16,8	21,8	61,4
Skaraborgs län	5,7	18,0	76,3
Värmlands län	26,9	7,0	66,1
Örebro län	14,5	18,0	67,5
Västmanlands län	16,0	19,7	64,3
Kopparbergs län	53,2	2,7	44,1
Gävleborgs län	36,2	3,3	60,5
Västernorrlands län	44,7	4,0	51,3
Jämtlands län	32,5	7,4	60,1
Västerbottens län	43,5	4,0	52,5
Norrbottens län	74,4	1,8	23,8
Hela riket år 1944	25,4	13,7	60,9
» » » 1937	33,0	9,6	57,4

Kopparbergs län och i Norrland har slåtterängen relativt stor omfattning, medan den kultiverade betesängen utgör en obetydlig del.

Hösten 1952 besådda arealer. Liksom tidigare under en följd av år verkställdes även år 1952 inom Götaland, Svealand och Gävleborgs län en särskild inventering i oktober av de arealer, som besåts med höstvet, höstråg, höstraps och höstrybs.¹ Denna undersökning utfördes enligt samma metod och grundades på samma representativa urval av brukningsenheter som arealinventeringen den 3 juni 1952. Resultaten av inventeringen för hela det undersökta området redovisas i följande tablå, där jämförelse göres med motsvarande uppgifter för år 1951.

I likhet med åren 1950 och 1951 försvårades höstsådden år 1952 i vissa områden av ogynnsamma väderleksförhållanden. Under senare delen av september samt större delen av oktober rådde en utpräglad regnperiod; särskilt i östra och mellersta Götaland var nederbörden synnerligen stor. Höstsådd, som man ej hann utföra före regnperioden, försvårades av regnet. Sådden av oljeväxter, som kunde utföras tidigare, blev till större delen verkställd i normal tid och under gynnsamma förhållanden. I södra och västra Götaland samt större delen av Svealand voro betingelserna för all höstsådd i allmänhet goda. Inom de 20 län, som inventeringen omfattade, besåddes hösten 1952 349 670 hektar mot 282 620² hektar hösten 1951, en ökning alltså med 67 050 (23,7 %) hektar; arealen för höstvet ökade med 46 520 hektar (29,0 %) och för höstråg med 20 530 hektar (16,8 %). Som jämförelse må nämnas, att hösten 1949, då sådden i allmänhet kunde genomföras under gynnsamma förhållanden, besåddes 321 760 hektar med höstsäd, varav 184 110 hektar höstvet och 128 650 hekt-

¹ Enligt kungl. kungörelse den 25 september 1952.

² De i tablåen angivna höstsådsarealerna för år 1951 avvika något från de arealer, som redovisades i Jordbruk och boskapsskötsel år 1951 (sid. 11). Beträffande orsaken härtill se Årsväxten år 1952 (sid. 13).

	Besådd areal, hektar, hösten 1951	1952	För- ändring i %
Höstvet	160 530	207 050	+ 29,0
Höstråg	122 090	142 620	+ 16,8
Summa höstsäd .	282 620	349 670	+ 23,7
Höstraps	72 250	56 030	- 22,4
Höstrybs	22 910	27 660	+ 20,8
Summa höstsådda oljeväxter . . .	95 160	83 690	- 12,1

ar höstråg. De hösten 1952 besådda arealerna överstego nämnda arealer för hösten 1949 med respektive 11,8, 12,5 och 10,9 %. För oljeväxter förelåg en motsatt utveckling. De med oljeväxter hösten 1952 besådda arealerna omfattade 83 690 hektar mot 95 160 hektar hösten 1951, d. v. s. en nedgång med 11 470 hektar (12,1 %). Arealen för höstraps var 16 220 (22,4 %) hektar mindre än närmast föregående år, medan sådden av höstrybs ökade med 4 750 hektar (20,8 %).

Utvidgningen av höstsådsodlingen torde bero av flera faktorer. Främst må nämnas höjningen av priserna på brödsäd samt minskningen av oljeväxtodlingen. Vidare torde 1952 års ojämna skördeutfall för vårsåden ha medfört övergång till ökad höstsådsodling.

Utsäde. År 1946 inhämtades genom hushållningssällskapens sockenombud uppgifter angående utsädesmängden per hektar. De sålunda erhållna uppgifterna ha legat till grund för beräkningen av utsädesmängderna även år 1952. I nedanstående sammanställning angivas medeltalen för utsädet per hektar för hela riket.

I tab. 4 meddelas de för län och hushållningssällskapsområden beräknade totala utsädesmängderna för 1952 års

Växtslag	Utsäde per hektar, kg
Höstvet	218
Vårvet	226
Höstråg	199
Vårråg	201
Korn	197
Havre	223
Blandsäd	214
Säd till bete och grönfoder .	250
Arter	238
Vicker	208
Potatis	2 151

Växtslag	År 1952 Ton	År 1951 Ton	År 1950 Ton
Höstvete	34 990	35 650	40 110
Vårvete	39 480	41 260	36 940
Höstråg	24 400	21 500	25 770
Vårråg	760	560	730
Korn	30 500	21 790	18 570
Havre	115 260	111 880	112 290
Blandsäd	71 010	69 850	68 260
Säd till bete och grönfoder	23 500	26 230	26 310
Kokärter	2 750	2 920	2 880
Foderärter och vicker	2 380	2 760	2 490
Potatis	293 580	281 770	281 470

skörd. I samma tabell ingå även uppgifter för hela riket om motsvarande utsädesmängder under några föregående år. I ovanstående tabell har jämförelse gjorts mellan *de tre senaste årens totala utsädeskvantiteter för hela riket*. Att utsädeskvantiteten för höstvete år 1951 var högre än år 1952, trots att den skördade arealen år 1952 var större, förklaras av den starka utvintringen 1950—51.

Skörd per hektar och totalskörd. För insamlande av uppgifter om 1952 års skörd ha gällt särskilda föreskrifter enligt kungl. kungörelsen den 25 april 1952 (svensk förf.-saml. nr 190). Liksom tidigare ha uppgifterna insamlats av hushållningssällskapens underavdelningar i samarbete med vederbörande kristidsnämnd eller motsvarande kommunala organ.

I de definitiva uppgifterna om skörden m. m. under närmast föregående år, vilka årligen senast den 15 januari avgivas av hushållningssällskapens lokalombud, meddelas uppgifter om skörden per hektar för alla sädeslag, för potatis, sockerbeter, foderrotfrukter, hö från odlad jord och från naturlig äng samt för halm av höstsäd, vårstråsäd och baljväxter. För år 1952 ha dessutom för första gången lämnats uppgifter om hektarsköörden för vissa slag av oljeväxter, nämligen höstraps, vårraps, rybs och oljelin. Tidigare lämnades vidare uppgifter sockenvis om den totala skörden av klöverfrö, gräsfrö, spånadslin, oljelin, hampa, raps, rybs och senap samt av andra möjligen förekommande växtslag, såsom oljedådra, vallmo och solrosor. Då tillförlitligare uppgifter kunna erhållas på annat sätt för spånadslin och hampa samt särskilda upp-

gifter för år 1952 ha infordrats om hektarsköörden för förstnämnda slag av oljeväxter, ha för år 1952 dylika uppgifter om totalsköörden inhämtats endast för klöverfrö och gräsfrö. Slutligen lämnas i de definitiva skörderapporterna även uppgifter i foderenheter om beräknad avkastning av betet å slätter- och betesvallar, naturlig äng och kultiverad betesmark.

Med användande av ovannämnda uppgifter om skörden per hektar samt den vid sommarens representativa arealinventering erhållna arealen för de särskilda växtslagen har totalsköörden beräknats. I fråga om sädeslagen har vid beräkningen av skörden av såväl halm som kärna hänsyn tagits endast till den areal, från vilken mogen säd skördats.

Uppgifter om skörden av spånadslin och hampa ha erhållits från Riksförbundet lin och hampa och beträffande hektarsköörden av vitsenap från Sveriges oljeväxtintressenter. De i tabellen (sid. 21) angivna totalskördarna grunda sig på de uppgifter, som erhållits från nämnda sammanslutningar.

Beträffande klöver- och gräsfrö saknas för många socknar uppgift om skörden. I dessa fall har skörden beräknats med ledning av arealen vall till frö under antagande, att proportionen mellan den för dylik fröskörd använda åkerarealen och skörden av klöver- och gräsfrö i genomsnitt bör vara ungefär densamma i socknar med fullständiga och ofullständiga uppgifter. Det är emellertid sannolikt, att fröskörd ej förekommit i vissa fall, då uppgift härom saknats. Den beräknade skörden av klöver- och gräsfrö får därför endast betraktas som ungefärlig.

I följande tabell redovisas *för hela*

Tab. D. Skörden per hektar inom län, hushållningssällskapsområden och naturliga jordbruksområden, i kilogram, år 1952

16

Medieval stil utmärker, att direkt uppgift för området saknas eller att arealen för vederbörande växtslag är obetydlig (i fråga om vederbörande naturliga jordbruksområde understiger 10 hektar).

O m r å d e n	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Vår- råg	Korn	Hav- re	Bland- säd	Kök- ärter	Foder- ärter och vicker	Pota- tis	Soc- ker- betor	Foder- rot- fruk- ter	Höst- råps	Vår- råps	Rybs	Olje- lin	Hö från		Halm av		
																	odlad jord	natur- lig äng	höst- säd	vår- strå- säd	balj- växter
Stockholms län och stad	3 140	1 900	2 120	1 190	2 000	1 750	1 800	1 550	1 590	13 660	—	22 690	1 880	900	1 420	1 130	3 830	2 360	2 610	1 860	1 660
Uppsala län	3 080	2 210	2 590	1 140	2 360	2 010	2 060	1 530	1 520	12 340	5 330	27 610	2 190	790	1 790	1 150	3 590	1 610	2 570	1 940	1 540
Södermanlands län	2 980	2 050	2 590	1 100	2 390	2 110	2 140	1 520	1 670	10 540	11 330	21 800	2 040	900	1 440	840	3 880	2 030	2 960	2 160	1 610
Östergötlands län	3 160	2 210	2 540	1 100	3 010	1 980	2 380	1 650	1 560	12 430	18 330	24 310	2 190	880	1 840	1 040	4 130	1 490	3 430	2 380	1 630
a) Norra skogsbygden	2 870	1 950	2 430	1 760	2 570	1 940	2 360	1 510	1 800	13 810	..	28 900	1 960	850	1 790	1 110	3 850	2 070	3 240	2 180	1 520
b) Östgötaslätten	3 300	2 410	2 810	1 110	3 130	2 430	2 620	1 760	1 650	12 310	..	25 510	2 230	890	1 840	1 030	4 370	1 700	3 580	2 570	1 840
c) Södra skogsbygden	2 610	1 470	2 130	940	2 250	1 430	1 840	1 480	1 530	12 280	..	19 820	2 090	880	1 940	910	3 660	1 280	2 850	2 000	1 120
d) Södra kustlandet	2 600	1 520	2 220	940	1 960	1 450	1 560	1 330	1 200	9 480	..	23 190	1 780	880	1 250	910	4 850	2 050	3 100	2 000	1 120
Jönköpings län	2 400	1 180	1 910	820	1 530	1 050	1 400	1 200	910	13 170	10 560	25 300	1 490	840	890	280	4 240	1 060	2 640	1 670	1 390
Kronobergs län	2 040	1 280	1 860	1 140	1 670	1 040	1 180	1 200	1 270	14 040	18 050	23 810	1 290	880	1 170	200	4 210	1 450	2 420	1 880	1 770
Kalmar län	2 580	1 250	2 020	1 120	1 780	1 190	1 480	1 240	1 290	12 610	25 770	22 940	1 420	940	1 140	900	4 280	1 760	2 540	1 610	1 450
länets norra del	2 670	1 220	1 860	850	1 900	1 230	1 320	1 240	1 510	11 530	11 000	18 420	1 510	700	1 220	800	4 000	1 180	2 340	1 390	1 430
a) Norra kustlandet	2 700	1 330	1 910	880	1 920	1 370	1 380	1 240	1 510	10 430	..	20 920	1 540	700	1 280	800	4 030	1 180	2 380	1 410	1 420
b) Skogsbygden	1 980	800	1 730	780	1 580	930	1 010	1 240	1 510	13 960	..	14 970	1 270	700	1 000	—	3 930	1 180	2 070	1 340	1 500
länets södra del	2 520	1 280	2 070	1 380	1 760	1 140	1 540	1 200	1 170	12 970	25 940	24 950	1 400	980	1 120	910	4 450	1 860	2 620	1 750	1 480
a) Kalmarälätten	2 730	1 520	2 370	2 330	1 950	1 530	1 770	—	1 200	14 690	..	27 220	1 570	1 200	1 230	1 100	4 420	3 000	2 810	2 140	1 460
b) Norra kustlandet	1 800	200	1 800	1 040	1 000	800	900	—	—	12 000	..	30 000	1 430	—	—	—	3 500	1 480	2 170	1 460	—
c) Skogsbygden	2 510	1 120	1 870	1 040	1 410	930	1 050	1 200	1 140	13 180	..	19 820	1 430	700	1 300	880	4 330	1 480	2 170	1 460	1 520
d) Öland	2 320	1 860	1 860	1 290	1 720	1 300	1 590	1 200	1 200	8 890	..	25 670	1 260	700	930	880	4 840	2 240	2 610	1 630	1 360
Gotlands län	2 400	1 720	2 030	1 000	1 920	1 670	1 810	1 670	1 720	11 150	25 070	28 790	1 770	850	1 190	990	4 440	2 540	2 520	1 600	1 300
Blekinge län	3 090	1 830	2 520	1 180	3 100	1 710	2 490	1 590	1 670	15 720	30 660	30 970	1 490	1 070	1 270	1 200	4 930	2 250	3 570	2 280	1 690
a) Skogsbygden	2 570	1 440	2 150	1 250	2 610	1 340	1 770	—	1 530	13 660	..	25 890	1 590	940	1 340	1 130	4 290	1 930	2 550	1 740	1 470
b) Slättbygden	3 180	2 130	2 750	1 130	3 210	2 380	2 810	1 590	1 770	16 660	..	35 770	1 480	1 180	1 220	1 200	5 610	3 190	4 040	2 730	1 890
Kristianstads län	3 130	2 170	2 390	1 510	3 020	1 700	2 470	1 590	1 920	14 950	30 090	32 230	1 470	1 250	1 130	1 130	5 090	2 510	3 040	2 600	2 080
a) Skogsbygden	2 410	1 490	2 090	1 280	2 430	1 440	1 920	1 590	1 760	14 400	..	26 360	1 080	1 000	1 150	850	5 030	2 340	2 780	2 540	1 690
b) Mellanbygden	2 940	2 140	2 330	1 740	2 810	2 070	2 430	1 590	1 920	15 290	..	34 470	1 230	1 230	970	1 010	4 830	2 820	2 940	2 540	1 690
c) Slättbygden	3 220	2 580	2 700	1 530	3 240	2 420	2 890	1 590	2 000	15 010	..	35 290	1 620	1 260	1 240	1 170	5 500	2 370	3 260	2 700	2 440
Malmöhus län	3 240	2 920	2 780	1 110	3 400	2 780	2 910	1 650	1 710	13 310	30 770	34 180	1 710	1 190	1 530	1 130	5 220	2 750	3 450	2 860	1 730
a) Skogsbygden	2 460	2 120	2 310	920	2 620	2 190	2 360	1 650	1 000	13 260	..	28 530	1 290	700	500	760	4 860	2 360	3 130	2 840	1 640
b) Mellanbygden	2 740	2 450	2 410	920	2 860	2 320	2 500	—	1 870	13 770	..	33 640	1 430	700	1 100	930	5 040	2 230	2 930	2 640	1 640
c) Slättbygden	3 310	3 040	2 990	1 580	3 500	3 120	3 300	1 650	1 820	12 920	..	36 860	1 760	1 260	1 380	1 160	5 450	3 290	3 610	2 940	1 790
Hallands län	2 840	2 220	2 300	1 480	2 890	1 970	2 290	—	1 300	16 550	26 560	30 680	1 650	1 190	1 210	960	4 200	1 660	2 620	2 380	1 610
a) Slättbygden	3 100	2 450	2 420	1 530	3 030	2 290	2 450	—	1 270	17 520	..	31 590	1 640	1 220	1 230	960	4 250	2 500	2 620	2 300	1 470
b) Skogsbygden	2 620	1 780	1 930	1 500	2 420	1 540	1 870	—	1 570	16 630	..	27 300	1 710	1 140	1 200	1 000	3 840	1 520	2 840	2 680	2 160
c) Norra Halland	2 180	1 900	2 060	1 260	1 810	1 880	2 040	—	1 230	11 440	..	32 700	1 710	1 140	—	1 000	4 530	2 730	2 420	2 250	2 050
Göteborgs och Bohus län	2 350	1 760	1 890	1 230	1 850	1 690	1 780	1 530	1 560	13 190	..	35 510	1 620	1 470	1 240	900	4 060	2 480	2 430	1 930	1 850
Älvsborgs län	1 880	1 350	1 570	1 070	1 980	1 430	1 570	1 500	1 580	12 070	13 500	24 650	1 650	1 010	1 480	950	3 480	1 350	1 850	1 680	1 590
länets norra del	1 930	1 370	1 640	1 200	2 180	1 540	1 700	1 500	1 640	11 740	12 200	28 380	1 650	970	1 490	950	3 580	1 440	1 790	1 640	1 540
a) Slättbygden	1 950	1 490	1 730	1 200	2 300	1 650	1 790	1 500	1 690	11 430	..	28 510	1 700	1 030	1 540	930	3 650	1 440	1 760	1 580	1 560

b) Dalbygderna	2 060	1 370	1 390	1 200	1 910	1 390	1 590	—	1 390	12 300	..	27 390	1 490	820	1 360	1 070	3 330	1 200	2 040	1 870	1 550
c) Dalslands bergsbygd	1 470	1 010	1 240	1 200	1 280	1 220	1 300	—	1 350	11 190	—	35 000	—	400	1 360	600	3 760	1 550	1 400	1 390	1 200
d) Södra höglandet	2 200	1 800	2 000	1 200	1 800	1 800	1 800	—	1 640	14 000	—	28 000	—	—	—	—	2 700	1 440	2 100	1 400	1 200
länets södra del	1 620	1 280	1 460	1 010	1 530	1 240	1 390	1 590	1 120	12 320	20 000	22 820	1 670	1 180	1 460	930	3 350	1 280	2 000	1 770	1 950
a) Dalbygderna	1 770	1 400	1 500	1 010	1 640	1 400	1 500	—	790	11 900	—	20 780	1 600	1 230	1 500	1 150	3 250	1 220	1 480	1 410	1 440
b) Södra höglandet	1 580	1 250	1 450	1 010	1 620	1 220	1 350	1 590	1 230	12 380	—	23 320	1 680	1 150	1 450	800	3 360	1 280	2 110	1 820	2 140
Skaraborgs län	2 690	1 510	2 170	1 000	2 100	1 690	1 860	1 540	1 470	12 700	16 710	23 940	1 740	980	1 570	980	3 690	1 590	2 090	1 630	1 520
a) Slättbygden	2 780	1 690	2 260	1 200	2 210	1 840	2 010	1 560	1 540	11 640	—	24 260	1 680	990	1 420	970	3 660	1 760	2 150	1 710	1 520
b) Fälbjorden	2 200	1 200	2 050	1 200	1 710	1 370	1 520	1 020	1 130	14 360	—	24 480	2 020	920	1 830	1 200	3 500	1 790	2 160	1 640	1 610
c) Nordöstra höglandet	2 150	1 090	1 850	830	1 930	1 190	1 290	1 020	1 130	10 820	—	12 590	1 630	900	1 650	1 200	3 460	1 800	1 220	860	1 400
d) Sydöstra höglandet	2 040	1 190	2 040	830	1 900	1 460	1 540	—	1 150	14 660	—	25 250	1 880	940	1 690	1 200	4 370	970	1 920	1 450	1 500
Värmlands län	1 770	1 140	1 500	800	1 540	1 400	1 440	1 200	1 070	11 910	—	18 450	800	1 080	960	750	3 140	880	1 620	1 280	1 330
a) Slättbygden	1 840	1 200	1 500	800	1 520	1 460	1 450	1 200	1 170	11 270	—	16 450	—	1 070	970	770	3 190	970	1 710	1 260	1 300
b) Centr. o. v. Värmland	1 680	1 050	1 500	800	1 650	1 360	1 450	1 100	960	12 110	—	21 000	800	1 120	920	460	3 200	820	1 480	1 290	1 350
c) Bergslagen	1 520	1 270	1 370	800	1 630	1 320	1 400	1 300	1 150	12 800	—	20 850	800	1 120	920	460	2 840	950	1 610	1 390	1 170
d) Norra Värmland	1 560	930	1 480	800	1 880	1 170	1 100	—	1 070	12 200	—	17 830	—	1 120	—	—	2 730	900	1 680	1 400	1 760
Örebro län	2 700	1 800	2 270	1 490	2 080	1 750	1 720	1 640	1 880	11 510	—	29 800	1 540	830	1 060	860	4 270	1 450	2 170	1 710	1 610
a) Södra skogsbygden	2 460	1 320	2 190	1 590	1 870	1 350	1 430	1 800	1 470	11 290	—	28 980	1 700	800	1 310	870	4 250	1 490	1 880	1 530	1 290
b) Slättbygden	2 830	1 900	2 340	1 310	2 160	1 940	1 890	1 660	1 950	11 830	—	32 020	1 510	840	1 040	860	4 450	2 000	2 330	1 800	1 740
c) Bergslagen	2 020	1 520	2 020	1 480	1 740	1 520	1 570	950	1 750	11 190	—	25 730	1 230	680	880	730	4 020	1 310	1 520	1 570	1 290
Västmanlands län	2 850	2 240	2 240	1 490	2 420	1 960	2 070	1 390	1 420	10 790	—	25 720	1 710	950	1 280	980	3 530	1 910	1 860	1 620	1 210
a) Bergslagen	2 030	1 060	1 680	1 490	1 500	1 250	1 310	1 270	1 200	11 140	—	21 430	1 800	1 250	1 700	850	3 240	1 800	1 590	1 150	1 210
b) Slättbygden	2 890	2 290	2 290	1 490	2 450	2 070	2 110	1 390	1 440	10 720	—	26 270	1 700	940	1 280	980	3 580	1 940	1 870	1 660	1 210
Kopparbergs län	2 060	990	1 920	900	1 530	1 200	1 360	1 190	1 100	11 700	—	21 120	—	1 200	1 500	—	3 300	1 040	2 080	1 370	1 000
a) Bergslagen	2 060	1 010	2 050	900	1 500	1 090	1 260	1 190	1 100	10 570	—	25 000	—	—	1 500	—	3 410	1 600	1 850	1 200	1 000
b) Östra Dalarna	2 090	1 020	1 890	900	1 650	1 350	1 460	1 190	1 100	11 180	—	23 360	—	1 200	1 500	—	3 250	1 210	2 100	1 330	1 000
c) Mellanbygden	1 780	830	1 940	900	1 430	920	1 110	—	1 100	12 520	—	18 840	—	—	—	—	3 360	920	2 040	1 500	1 020
d) Fjällbygden	—	—	—	—	1 300	900	1 110	—	—	9 980	—	15 000	—	—	—	—	3 000	1 150	—	1 460	—
Gävleborgs län	1 800	1 180	1 690	1 180	1 420	1 090	1 260	1 080	1 030	11 910	—	25 520	—	—	1 030	—	3 260	1 100	2 430	1 850	1 670
a) Gästrikland	1 820	1 310	1 670	1 210	1 640	1 310	1 510	1 190	1 500	12 400	—	24 850	—	—	1 000	—	3 300	1 360	2 240	1 930	2 000
b) Halsinglands kustland	1 780	1 120	1 720	1 150	1 520	990	1 240	920	700	12 120	—	25 820	—	—	1 120	—	3 270	1 050	2 810	1 960	1 290
c) Inlandet	1 400	690	—	—	920	650	800	—	700	9 530	—	24 430	—	—	—	—	3 120	960	500	810	1 290
Västernorrlands län	1 580	700	1 460	220	1 350	950	1 170	920	1 080	12 370	—	27 410	—	—	1 290	—	3 400	1 340	1 720	1 440	1 310
a) Kustlandet	1 900	780	1 680	220	1 490	950	1 240	920	1 260	13 310	—	30 580	—	—	1 290	—	3 440	1 480	1 960	1 450	1 270
b) Inlandet	1 400	450	1 110	220	1 100	960	990	920	700	11 270	—	22 170	—	—	—	—	3 260	1 220	1 200	1 410	1 350
c) Silurumrådet	1 400	450	—	—	1 000	800	800	—	700	1 800	—	—	—	—	—	—	4 500	1 220	1 200	1 410	1 350
Jämtlands län	1 400	—	1 290	—	990	650	1 000	—	360	8 780	—	21 260	—	—	—	—	3 590	1 460	1 960	1 750	1 730
a) Silurumrådet	1 400	—	1 290	—	980	710	1 020	—	360	9 080	—	20 240	—	—	—	—	3 560	1 380	1 960	1 720	1 730
b) Mellanbygden	—	—	—	—	1 260	620	1 180	—	360	9 940	—	24 830	—	—	—	—	4 110	1 770	—	2 330	1 730
c) Fjällbygden	—	—	—	—	790	420	450	—	360	6 990	—	20 000	—	—	—	—	3 350	1 420	—	1 280	1 730
Västerbottens län	—	—	1 290	—	640	360	520	—	300	15 750	—	28 870	—	—	—	—	3 360	1 100	2 140	1 950	—
a) Kustlandet	—	—	1 500	—	650	400	520	—	300	17 110	—	27 190	—	—	—	—	3 300	1 090	2 160	1 970	—
b) Inlandet	—	—	1 000	—	480	330	400	—	—	12 370	—	25 370	—	—	—	—	3 660	1 110	2 000	1 690	—
Norrbottnens län	—	—	1 120	—	820	660	760	—	—	13 640	—	18 720	—	—	—	—	3 260	920	1 830	1 550	—
a) Kustlandet	—	—	1 120	—	830	680	760	—	—	13 030	—	18 670	—	—	—	—	3 330	980	1 830	1 530	—
b) Inlandet	—	—	—	—	510	550	600	—	—	16 160	—	19 250	—	—	—	—	2 970	840	—	1 960	—
Hela riket	2 850	1 890	2 290	1 130	2 150	1 580	2 110	1 520	1 460	13 490	29 500	28 750	1 780	930	1 420	1 010	3 820	1 250	2 730	1 890	1 550
(preliminära uppgifter)	2 830	1 910	2 340	1 260	2 230	1 660	2 180	1 460	1 400	13 660	32 190	31 440	1 800	960	1 420	1 100	3 760	1 350	—	—	—

Växtslag	År 1952	År 1951	År 1950	I medeltal 1942/51	1947/51	År 1952, om medeltalet 1942/51 = 100	1947/51 = 100
	kg	kg	kg	kg	kg		
Höstvete	2 850	1 690	2 440	2 140	2 080	133	137
Vårvete	1 890	1 260	1 890	1 630	1 700	116	111
Höstråg	2 290	1 810	1 950	1 810	1 830	127	125
Vårråg	1 130	1 130	1 180	1 120	1 120	101	101
Korn	2 150	2 260	2 230	2 020	2 100	106	102
Ilavre	1 580	1 650	1 610	1 500	1 570	105	101
Blandsäd	2 110	2 100	2 060	1 870	1 960	113	108
Kokärter	1 520	1 480	1 530	..	..	..	..
Foderärter och vicker . .	1 460	1 500	1 580	..	..	..	..
All säd	1 990	1 770	1 920	1 740	1 790	114	111
Potatis	13 490	13 430	13 290	13 030	13 450	104	100
Sockerbetor	29 500	32 030	36 350	34 130	34 650	86	85
Foderrotfrukter	28 750	32 820	35 350	32 860	33 070	87	87
Hö från odlad jord . . .	3 820	3 540	3 630	3 420	3 320	112	115
, , naturlig äng . . .	1 250	1 360	1 320	1 260	1 270	99	98
Halm av höstsäd	2 730	2 310	2 640	2 550	2 420	107	113
, , vårstråsäd . . .	1 890	1 930	1 980	1 930	1 910	98	99
, , baljväxter	1 550	1 560	1 640	1 510	1 530	103	101

riket skörden per hektar av de särskilda växtslagen år 1952 i jämförelse med de två närmast föregående åren samt medeltalen för tioårsperioden 1942—1951 och femårsperioden 1947—1951.

Vid jämförelse med år 1951 konstateras, att medelhektarskörden år 1952 är större för höstvete, vårvete, höstråg, blandsäd, kokärter, potatis och vallhö, medan övriga grödor uppvisa lägre eller oförändrad hektarskörd. Med undantag av vete, höstråg, rotfrukter och hö äro emellertid avvikelserna relativt små. Den starka ökningen av hektarskördarna för vete i förhållande till närmast föregående år får ses mot bakgrunden av det låga skördeutbytet för vete år 1951 på grund av svartrostskadorna. Hektarskördarna för höstsäden äro år 1952 av samma storleksordning som de högsta, som erhöles under de bästa åren av 1930-talet. Det starkt försämrade skördeutfallet för rotfrukter förklaras av de ogynnsamma växtlighetsförhållandena under hösten 1952.

I jämförelse med medelhektarskördarna för tioårsperioden 1942—1951 äro 1952 års hektarskördar högre för säd, potatis och vallhö. Ökningen är störst för höstsäd, men även vårvete, blandsäd och vallhö förete betydligt högre hektarskördar. En jämförelse med medelhektarskördarna för femårsperioden 1947—1951 ger i huvudsak samma resultat.

Hektarskördarnas storlek år 1952 inom län, hushållningssällskapsområden och naturliga jordbruksområden redovisas i tab. D. Betydande skillnader föreligga mellan dels olika län och dels olika delar inom länen. I Götaland och Svealand uppvisa slättbygdsområdena för flertalet växtslag högre avkastning per hektar än övriga områden. I Norrland, där odlingen domineras av korn, havre, blandsäd, potatis och vallhö, konstateras i allmänhet högre skördeutbyte i kustlands- och siluområdena än i övriga områden. Beträffande potatis och vallhö äro i allmänhet de regionala skillnaderna i hektaravkastningen mindre framträdande. Tab. D visar för år 1952 synnerligen låga hektarskördar av säd för Norrland. Det dåliga skörderesultatet i denna del av landet beror av att säden mognade dåligt på grund av onormalt kylig väderlek. Även potatisen företer i vissa delar av Norrland synnerligen låga hektarskördar, beroende på svåra frostsador. Tab. D innehåller även uppgifter om hektarskördarna av höstraps, vårraps, rybs och oljelin. År 1952 verkställdes nämligen för första gången uppskattningar av hektarskörden för oljeväxter på samma sätt som för övriga växtslag. De högsta hektarskördarna för höstraps och rybs konstateras för Uppsala och Östergötlands län. Den förhållandevis låga avkastningen i Skåne förklaras av insektsador på

Tab. E. Skörden per hektar av viktigare växtslag inom vissa större produktionsområden, år 1952

Områden	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Korn	Hav- re	Bland- säd	All säd	Pota- tis	Foder- rot- fruk- ter	Hö från odlad jord	Hö från natur- lig äng
<i>I kilogram:</i>											
Skåne-Hallands slättbygd . . .	3 270	2 810	2 780	3 420	2 480	3 050	3 010	15 390	34 690	5 080	3 070
Sydsvenska mellanbygden . . .	2 870	2 060	2 410	2 760	1 970	2 410	2 410	15 350	33 300	4 920	2 620
Öland och Gotland	2 380	1 750	1 960	1 880	1 500	1 720	1 940	10 300	28 240	4 550	2 400
Östgötaslätten	3 300	2 410	2 810	3 130	2 430	2 620	2 770	12 310	25 510	4 370	1 700
Vänerslätten	2 540	1 420	2 100	2 020	1 680	1 840	1 830	12 000	24 510	3 530	1 430
Mälar- och Hjälmabygden . . .	3 020	2 100	2 440	2 280	2 010	2 000	2 190	12 070	24 670	3 820	1 980
Sydsvenska höglandet	2 360	1 300	1 940	1 910	1 190	1 710	1 440	13 790	24 830	4 160	1 340
Östsvenska dalbygden	2 660	1 320	1 930	1 890	1 360	1 420	1 630	10 440	21 760	4 150	1 320
Västsvenska dalbygden	2 240	1 680	1 840	1 850	1 630	1 800	1 710	12 670	32 140	3 900	2 070
Södra Bergslagen	2 690	1 660	2 210	2 230	1 560	2 110	1 850	12 180	24 360	3 870	1 920
Västsvenska dalsjöområdet . . .	1 650	1 040	1 460	1 600	1 340	1 420	1 330	11 970	24 190	3 300	1 080
Norra Bergslagen	2 000	1 360	1 890	1 630	1 380	1 460	1 430	11 330	24 270	3 600	1 400
Östra Dalarna-Gästrikland . . .	2 070	1 170	1 850	1 650	1 340	1 480	1 440	11 830	23 540	3 270	1 270
Kustlandet i nedre Norrland . .	1 790	1 060	1 650	1 500	980	1 240	1 190	12 830	27 990	3 360	1 320
Kustlandet i övre Norrland . .	—	..	1 250	700	580	610	670	15 350	22 850	3 310	1 000
Nordsvenska mellanbygden . . .	1 730	790	1 810	1 200	940	1 020	1 050	11 530	20 210	3 320	1 050
Jämtländska silurområdet . . .	1 110	..	..	980	720	1 020	930	8 410	20 190	3 600	1 340
Fjäll- och moränbygden	—	..	..	620	470	450	550	12 080	22 760	3 350	1 010
Hela riket	2 850	1 890	2 230	2 150	1 580	2 110	1 990	13 490	28 750	3 820	1 250
<i>I % av medeltalet för hela riket:</i>											
Skåne-Hallands slättbygd . . .	115	149	121	159	157	145	151	114	121	133	246
Sydsvenska mellanbygden . . .	101	109	105	128	125	114	121	114	116	129	210
Öland och Gotland	84	93	86	87	95	82	97	76	98	119	192
Östgötaslätten	116	128	123	146	154	124	139	91	89	114	136
Vänerslätten	89	75	92	94	106	87	92	89	85	92	114
Mälar- och Hjälmabygden . . .	106	111	107	106	127	95	110	89	86	100	158
Sydsvenska höglandet	83	69	85	89	75	81	72	102	86	109	107
Östsvenska dalbygden	93	70	84	88	86	67	82	77	76	109	106
Västsvenska dalbygden	79	89	80	86	103	85	86	94	112	102	166
Södra Bergslagen	94	88	97	104	99	100	93	90	85	101	154
Västsvenska dalsjöområdet . . .	58	55	64	74	85	67	67	89	84	86	82
Norra Bergslagen	70	72	83	76	87	69	72	84	84	94	112
Östra Dalarna-Gästrikland . . .	73	62	81	77	85	70	72	88	82	86	102
Kustlandet i nedre Norrland . .	63	56	72	70	62	59	60	95	97	88	106
Kustlandet i övre Norrland . .	—	..	55	33	37	29	34	114	79	87	80
Nordsvenska mellanbygden . . .	61	42	79	56	59	48	53	85	70	87	84
Jämtländska silurområdet . . .	39	..	..	46	46	48	47	62	70	94	107
Fjäll- och moränbygden	—	..	..	29	30	21	28	90	79	88	81
Hela riket	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

de höstsådda oljeväxterna. Beträffande vårrapsen däremot förete södra Götaland samt Göteborgs och Bohus län den högsta hektaravkastningen, medan för oljelinet ungefär samma hektarskörd redovisas för östra Svealand, Östergötland och södra Götaland.

För att lämna en mera överskådlig bild av skördeutfallet i olika delar av landet ha i *tab. E* de naturliga områdena sammanförts till ett mindre antal produktionsområden; skörden per hektar för de viktigare växtslagen utom sockerbetor och oljeväxter har där angivits dels i absoluta tal, dels i relativa tal, varvid medelhektarskörden för hela riket satts lika med 100. Skåne-Hallands slättbygd, Sydsvenska mellanbygden, Östgötaslätten samt Mälars- och Hjälmarsbygden uppvisa för de flesta växtslag större hektarskörd än riksmedeltalet. Särskilt i det förstnämnda området är skördeutbytet för alla grödor avsevärt större än i genomsnitt för hela riket, för fodersäd omkring 50 % större. I övriga områden redovisas större hektaravkastning än riksmedeltalet endast för något enstaka växtslag. De stora variationerna mellan olika områden i hektaravkastningen torde främst sammanhånga med skiljaktigheter i jordmån och klimat. Under år 1952 ha dessa förstorats av de onormala väderleksförhållandena.

Totalskörden år 1952 av olika växtslag redovisas i *tab. F*, där en jämförelse även göres med den preliminärt beräknade skörden för samma år samt de definitiva uppgifterna om skörden år 1951 och medelskörden för tioårsperioden 1942—1951 och femårsperioden 1947—1951.

Beträffande skörden av sockerbetor ha uppgifter erhållits från Svenska sockerfabriksaktiebolaget, avseende de till fabrikena levererade kvantiteterna. Vidare ha, såsom förut nämnts, uppgifter om skörden per hektar av vitsenap och totalskörden av spånadsväxter erhållits från vederbörande centrala organisationer.

De definitiva skördeuppgifterna bruka under normala år visa relativt små avvikelser från de preliminära uppgifterna. Detta är förhållandet även år 1952

för brödsäd, medan rotfrukter uppvisa en betydande försämring. För fodersäd, potatis och hö från naturlig äng konstateras även minskning i jämförelse med de preliminärt uppskattade skördarna. Baljväxter och vallhö uppvisa däremot någon ökning. Den starka tillbakagången för rotfrukter sammanhänger med att den slutliga utvecklingen för dessa grödor blev sämre än väntat på grund av ogynnsamma väderleksförhållanden. För fodersåden förelågo särskilda svårigheter att uppskatta skördeavkastningen hösten 1952 på grund av att skörden ej var helt bärgad vid tidpunkten för de preliminära skörderapporterna, den 15 oktober.

Vid jämförelse mellan olika år beträffande den totala skörden av olika växtslag bör beaktas, att totalskördarna ej äro helt jämförbara som uttryck för skördeutfallet, på grund av att arealerna för olika grödor variera från år till år. Sålunda kan en ökning eller minskning i totalskörden av något växtslag helt bero av förändringar i arealen.

Såsom framgår av *tab. F* är den totala skörden år 1952 i jämförelse med år 1951 större beträffande samtliga slag av brödsäd, korn, blandsäd, potatis och hö från odlad jord. För vete, råg och korn är ökningen mycket stor, vilket beträffande vete beror av den ovan berörda ökningen av hektarskördarna. För råg orsakas skördeökningen av både större areal och högre hektarskörd. Ökningen i kornskörden förklaras enbart av större areal. Skördarna år 1952 av havre, baljväxter, rotfrukter och ängshö äro lägre än år 1951. Minskningen för dessa grödor beror huvudsakligen av lägre hektarskördar.

Vid jämförelse med medelskördarna 1942—1951 konstateras avsevärt högre skördar år 1952 för vete, korn och blandsäd samt mindre ökning för havre, foderarter och vicker, potatis och hö från odlad jord. Skördarna år 1952 av kokarter, sockerbetor, foderrotfrukter och hö från naturlig äng äro däremot betydligt lägre än nämnda jämförelseskördar; skörden av råg är endast obetydligt lägre. I förhållande till medelskördarna för åren 1947—1951 lig-

Tab. F. Totalskörden i hela riket åren 1951 och 1952 samt medelskörden 1942/51 och 1947/51

Växtslag	År 1952		År 1951	I medeltal åren		År 1952, om		
	Definitiva uppgifter	Preli- minära uppgifter		1942/51	1947/51	1951 = 100	1942/ 51 = 100	1947/ 51 = 100
	Ton	Ton	Ton	Ton	Ton			
Höstvete	457 250	454 130	250 930	376 140	343 270	182	122	133
Vårvete	325 040	328 520	226 400	206 260	259 920	144	158	125
Råg	284 156	290 070	175 250	293 520	232 030	162	97	122
Summa brödsäd	1 066 440	1 072 720	652 580	875 920	835 220	163	122	128
Korn	328 500	343 220	248 430	198 420	200 940	132	166	164
Havre	814 420	855 730	828 000	799 000	789 180	98	102	103
Blandsäd	695 730	723 840	682 530	545 990	597 720	102	127	116
Summa fodersäd	1 838 750	1 922 290	1 758 960	1 543 410	1 587 840	105	119	116
Kokärter	17 470	16 850	18 180	25 160	19 870	96	69	88
Foderärter och vicker .	15 380	14 790	18 360	15 000	16 760	84	103	92
Summa baljväxter	32 850	31 640	36 540	40 160	36 630	90	82	90
All säd	2 938 040	3 026 650	2 448 080	2 459 490	2 459 690	120	119	119
Potatis	1 838 980	1 862 060	1 756 340	1 829 070	1 849 000	105	101	99
Sockerbeter	1 597 100	1 742 850	1 732 240	1 777 760	1 756 400	92	90	91
Foderrotfrukter	1 224 920	1 339 170	1 525 050	1 971 400	1 791 130	80	62	68
Summa potatis och rotfrukter	4 661 000	4 944 080	5 013 630	5 578 230	5 396 530	93	84	86
Hö från odlad jord . .	4 676 360	4 604 570	4 464 820	4 501 540	4 302 340	105	104	109
„ „ naturlig äng . . .	298 970	321 680	324 260	335 500	303 410	92	89	99
Summa hö	4 975 330	4 926 250	4 789 080	4 837 040	4 605 750	104	103	108
Halm av höstsäd . . .	772 300	..	561 730	855 890	698 460	137	90	111
„ „ vårsträsäd . . .	2 287 950	..	2 158 820	2 036 050	2 028 800	106	112	113
„ „ baljväxter . . .	34 180	..	38 160	44 580	38 780	90	77	88
Summa halm	3 094 430	..	2 758 710	2 936 520	2 766 040	112	105	112
Oljelin (frö)	..	¹ 20 800	² 25 700	..	..	..	..	..
Raps „	..	¹ 133 100	² 198 100	..	..	..	..	..
Rybs „	..	¹ 35 200	² 25 500	..	..	..	..	..
Senap „	..	² 22 500	² 14 500	..	..	..	..	..
Oljedrädra „	..	² 1 000	..	..	..	..	..	..
Summa oljeväxter	..	¹ 211 600	² 264 800	..	..	..	..	..
Spånadslin:								
frö ³	..	2 010	3 090	..	..	..	..	..
tåga	..	1 070	830	..	..	..	..	..
blånor	..	1 840	2 250	..	..	..	..	..
Hampa:								
frö ⁴	..	240	380	..	..	..	..	..
tåga	..	110	130	..	..	..	..	..
blånor	..	880	1 150	..	..	..	..	..
Tobak	280	..	330	460	390	85	61	72
Klöver- och gräsfrö . .	13 010	..	17 170	14 250	14 820	76	91	88

¹ Tröskad, ej vattenhaltsbestämd vara. — ² Avser frö med 18 % vattenhalt. — ³ Frö av spånadslin användes till närmare hälften för utsäde. Utsädesfröet beräknas hålla en vattenhalt av 12—

14 %, det övriga 9 %. — ⁴ Hampfrö, varav större delen användes till utsäde, beräknas hålla en vattenhalt av 12—14 %.

ga de för år 1952 beräknade skördarna väsentligt högre för samtliga slag av brödsäd samt korn och blandsäd. Något mindre ökning konstateras för havre och vallhö, medan skördarna av baljväxter och rotfrukter äro lägre än sistnämnda jämförelseskördar; för potatis och ängshö äro avvikelserna obetydliga.

Den totala veteskörden beräknas år 1952 uppgå till 782 000, rågskörden till 284 000 ton och hela brödsädsskörden till 1 066 000 ton. Vid jämförelse med 1951 års skörd samt medelskördarna för åren 1942—1951 och 1947—1951 konstateras, att 1952 års skörd överstiger nämnda jämförelseskördar med respektive 64, 34 och 30 % för vete; för råg överstiger 1952 års skörd jämförelseskördarna för år 1951 och åren 1947—1951 med respektive 62 och 22 % men understiger medelsköörden för åren 1942—1951 med 3 %. Den totala brödsädsskörden är år 1952 respektive 63, 22 och 28 % större än ovannämnda jämförelseskördar och den är den största sedan år 1939. Brödsädsskörden fördelar sig med 73 % på vete och 27 % på råg eller samma fördelning som närmast föregående år. Motsvarande tal i genomsnitt för åren 1942—1951 och 1947—1951 voro 66 och 34 % respektive 72 och 28 %.

Den totala skörden av fodersäd år 1952, 1 839 000 ton, är 5 % större än år 1951 och överstiger medelsköörden för åren 1942—1951 och 1947—1951 med respektive 19 och 16 %. Korn företer den största skördeökningen, nämligen med respektive 32, 66 och 64 %. Blandsäds-skörden är respektive 2, 27 och 16 % större än nämnda jämförelseskördar, medan havresköörden uppvisar endast obetydliga avvikelser.

Skörden av ärter och vicker år 1952, 33 000 ton, är 10 % mindre än närmast föregående år och 18 respektive 10 % lägre än medelsköörden för 1942—1951 och 1947—1951.

Hela skörden av säd har beräknats till 2 938 000 ton, vilket är respektive 20, 19 och 19 % mer än ifrågavarande jämförelseskördar.

Skörden av potatis, sockerbetor och foderrotfrukter, sammanlagt 4 661 000

ton, är respektive 7, 16 och 14 % lägre än motsvarande jämförelseskördar.

Totalsköörden av hö, 4 975 000 ton, överstiger skörden år 1951 med 4 % och medelskördarna för åren 1942—1951 och 1947—1951 med respektive 3 och 8 %.

Halsköörden, sammanlagt 3 094 000 ton, överstiger skörden år 1951 med 12 % och medelsköörden åren 1942—1951 och 1947—1951 med 5 respektive 12 %.

Med ledning av de till centralbyrån från hushållningssällskapens underavdelningar inkomna uppgifterna om hektarskörd — för vitsenap uppgift från Sveriges oljeväxtintressenter — har skörden av oljeväxter år 1952 beräknats till 211 600 ton, vilket är betydligt mindre än år 1951. Minskningen kommer på raps och oljelin, under det att skörden av rybs och senap ökat. De i tab. F angivna skördeuppgifterna för raps, rybs och oljelin för år 1952, som avse tröskad, ej vattenhaltsbestämd skörd, äro emellertid ej direkt jämförbara med uppgifterna för år 1951, som avse skörd med 18 % vattenhalt.

Skörden av spånadsväxter är år 1952 något lägre än närmast föregående år. Beträffande skörden av klöver- och gräsfrö konstateras en minskning i förhållande till år 1951 med 24 % och med respektive 9 och 12 % i jämförelse med medelsköörden åren 1942—1951 och 1947—1951. Den kraftiga nedgången för klöver- och gräsfrö sammanhänger med ogynnsamma skördeförhållanden. Tobakssköörden år 1952 uppgår enligt uppgift från Svenska tobaksmonopolet till 280 ton mot 330 ton år 1951.

I fråga om skördens storlek för de särskilda växtslagen inom län, hushållningssällskapsområden och naturliga jordbruksområden hänvisas till tab. 5.

För erhållande av ett sammanfattande mått på skördens storlek ha de olika växtslagen med hänsyn till deras fodervärde omräknats till *skördeenheter*. Därvid har följande skala använts: en skördeenhets = 1 kg råg, vete, korn, ärter och vicker, 1,2 kg havre, 1,1 kg blandsäd, 4 kg potatis och sockerbetor, 10 kg foderrotfrukter, 2,2 kg hö, 5 kg halm av höstsäd, 4 kg halm av vårsträsäd, 3,5 kg halm av baljväxter, 12 kg blast

Växtslag	Tusental skörde- enheter	%
Vete	782 290	8,4
Råg	284 150	3,1
Korn	328 600	3,5
Havre	678 683	7,3
Blandsäd	632 482	6,8
Kokärter	17 470	0,2
Foderärter och vicker	15 380	0,2
Summa spannmål	2 739 055	29,5
Potatis	459 745	5,0
Sockerbetor	399 275	4,3
Foderrotfrukter	122 492	1,3
Summa potatis och rotfrukter	981 512	10,6
Hö från odlad jord	2 125 618	22,9
Halm av höstsäd	154 460	1,7
" " vårsträäd	571 988	6,1
" " baljväxter	9 766	0,1
Summa hö o. halm	2 861 832	30,8
Blast av sockerbetor	66 546	0,7
" " foderrotfrukter	16 332	0,2
Summa blast	82 878	0,9
Gräs o. d. till bete o. grönfoder	1 698 175	18,3
Säd " " " " "	151 734	1,6
Summa bete o. grönfoder	1 849 909	19,9
Summa avkastning av åkern ¹	8 515 186	91,7
Hö från naturlig äng	119 588	1,3
Bete " " " " "	647 232	7,0
S:a avkastning av naturlig äng	766 820	8,3
Totalavkastning ¹	9 282 006	100,0

av sockerbetor samt 15 kg blast av foderrotfrukter. Blasten har för sockerbetor beräknats till 50 % av den uppgivna skörden av betor och för foderrotfrukter till 20 % av foderrotfruktskörden. Potatisblasten har icke medräknats. Beträffande avkastningen av betet på valar och ängar erhållas numera direkta uppgifter från de definitiva skörderapporterna i januari.

Efter sålunda gjord omräkning av skörden av varje växtslag, erhållas i ovanstående tablå angivna antal skördeenheter för år 1952.

Växtslag	År 1948	År 1949	År 1950	År 1951	År 1952
Spannmål	2 438 000	2 482 000	2 495 000	2 248 000	2 739 000
Potatis och rotfrukter	1 229 000	1 062 000	1 104 000	1 025 000	981 000
Hö och halm	2 654 000	2 880 000	2 808 000	2 692 000	2 862 000
Blast	103 000	99 000	106 000	93 000	83 000
Bete och grönfoder	1 809 000	1 936 000	1 876 000	1 875 000	1 850 000
S:a avkastning av åkern ¹	8 233 000	8 459 000	8 389 000	7 933 000	8 515 000
Avkastning av naturlig äng	687 000	718 000	707 000	739 000	767 000
Totalavkastning ¹	8 920 000	9 177 000	9 096 000	8 672 000	9 282 000

¹ Utom avkastningen av olje-, spånads- och köksväxter samt »andra växtslag».

Vid dessa beräkningar har emellertid hänsyn icke tagits till olje-, spånads- och köksväxter på åkern och ej heller under rubriken »andra växtslag» redovisade grödor. I fråga om olje- och spånadsväxter är det något oegentligt att tala om fodervärde. Då emellertid en relativt stor del av åkerarealen numera användes för odling av oljeväxter, har liksom de närmast föregående åren gjorts en liknande beräkning för dessa som för ovan angivna grödor. Därvid har en skördeenhets satts lika med 0,5 kg oljevästfrö; då hela skörden av oljevästfrö år 1952 enligt preliminär beräkning uppgår till 211 600 ton, blir antalet skördeenheter 423 milj. mot 530 milj. år 1951.

Den totala avkastningen från åkern och den naturliga ängen, med ovan angivna inskränkningar, redovisas i nedanstående tablå för åren 1948—1952 i 1 000-tal skördeenheter.

Den totala avkastningen av åkern och den naturliga ängen (beträffande åkern ingå ej olje-, spånads- och köksväxter samt »andra växtslag») uppgår för år 1952 till 9 282 milj. skördeenheter, vilket är 610 milj. enheter (7,0 %) mer än år 1951. Av ökningen kommer huvuddelen på avkastningen av åkern, som ökat med 582 milj. enheter (7,3 %); avkastningen från den naturliga ängen överstiger densamma för år 1951 med 28 milj. enheter (3,7 %). Ökningen av avkastningen från åkern hänför sig främst till spannmål, varav avkastningen uppgår till 2 739 milj. enheter mot 2 248 milj. enheter år 1951. Den starkt ökade avkastningen av vete (63,9 %) bör, såsom tidigare framhållits, ses mot bakgrunden av det dåliga skördeutbytet för vete år 1951 på grund av svartrostskadorna detta år. Även för hö och halm konstateras högre avkastning, medan av-

Tab. G. Åkerns och den naturliga ängens avkastning, i skördeenheter per hektar, inom län och hushållningssällskapsområden, år 1952

O m r å d e n	Å k e r j o r d e n s a v k a s t n i n g												Naturliga ängens avkastning		
	Areal för säd till mogen skörd			Areal för potatis och rotfrukter			Areal för foderväxter			Hela åkerarealen ¹			1952	Medel-tal 1942/51	Medel-tal 1947/51
	1952	Medel-tal 1942/51	Medel-tal 1947/51	1952	Medel-tal 1942/51	Medel-tal 1947/51	1952	Medel-tal 1942/51	Medel-tal 1947/51	1952	Medel-tal 1942/51	Medel-tal 1947/51			
Stockholms län o. stad . . .	2 425	2 071	2 171	3 300	3 002	3 116	2 588	2 227	2 335	2 283	1 985	2 080	1 141	1 086	952
Uppsala län . . .	2 633	2 241	2 356	3 089	3 006	3 052	2 369	2 135	2 274	2 273	1 987	2 104	833	943	916
Södermanlands . . .	2 653	2 108	2 173	2 609	2 605	2 635	2 709	2 434	2 438	2 441	2 055	2 104	1 001	872	876
Östergötlands . . .	2 969	2 412	2 487	3 448	3 950	3 966	2 702	2 211	2 181	2 641	2 204	2 228	1 132	874	887
Jönköpings . . .	1 548	1 783	1 804	3 162	3 262	3 466	2 407	2 230	2 101	2 048	2 076	2 034	759	718	728
Kronobergs . . .	1 548	1 879	1 937	3 292	3 666	3 870	2 922	2 435	2 552	2 329	2 277	2 378	912	805	869
Kalmar . . .	1 948	1 822	1 866	3 997	4 319	4 522	2 581	2 156	2 131	2 266	2 069	2 102	724	702	673
därav norra delen . . .	1 763	1 758	1 814	2 631	2 985	3 077	2 498	2 223	2 140	1 998	1 896	1 913	732	782	770
södra delen . . .	2 038	1 856	1 878	4 356	4 703	4 931	2 630	2 116	2 126	2 419	2 165	2 209	721	674	639
Gotlands län . . .	2 395	1 927	2 098	4 700	4 615	4 770	2 474	2 031	2 149	2 475	2 095	2 234	824	562	586
Blekinge . . .	2 767	2 022	2 057	4 289	4 210	4 331	3 156	2 378	2 373	3 190	2 594	2 630	1 033	676	659
Kristianstads . . .	2 919	2 401	2 351	5 163	5 289	5 421	2 844	2 468	2 405	3 253	2 908	2 883	991	832	824
Malmöhus . . .	3 598	3 140	3 174	7 039	7 613	7 774	3 027	2 658	2 691	3 955	3 742	3 782	1 330	1 271	1 323
Hallands . . .	2 610	2 185	2 224	4 171	4 117	4 281	2 514	2 309	2 165	2 691	2 329	2 370	962	820	811
Göteborgs och Bohus län	2 081	1 773	1 728	3 425	3 007	3 015	2 512	2 156	2 130	2 248	1 925	1 896	969	785	808
Älvsborgs län . . .	1 739	1 657	1 563	2 976	3 162	3 166	2 143	1 804	1 827	1 926	1 812	1 700	771	730	700
därav norra delen . . .	1 828	1 672	1 571	2 979	3 282	3 234	2 105	1 825	1 674	1 887	1 677	1 563	817	613	567
södra delen . . .	1 578	1 630	1 550	2 974	3 074	3 116	2 202	2 208	2 057	1 992	2 036	1 925	736	816	797
Skaraborgs län . . .	2 160	1 879	1 880	3 113	3 454	3 498	2 466	2 128	1 925	2 189	1 924	1 828	902	763	698
Värmlands . . .	1 574	1 521	1 504	2 938	2 681	2 658	1 955	1 633	1 581	1 710	1 489	1 461	540	506	482
Örebro . . .	2 128	1 987	2 048	2 934	2 818	2 751	2 653	2 452	2 395	2 254	2 100	2 103	916	878	885
Västmanlands . . .	2 377	1 991	2 062	2 711	2 457	2 466	2 173	2 017	1 994	2 079	1 806	1 829	905	843	800
Kopparbergs . . .	1 560	1 618	1 629	2 864	2 830	2 913	1 922	1 824	1 888	1 758	1 712	1 761	673	514	512
Gävleborgs . . .	1 523	1 552	1 625	2 972	2 902	2 861	2 198	1 979	2 017	1 989	1 876	1 914	530	520	491
Västernorrlands . . .	1 468	1 888	1 859	3 092	3 017	3 043	1 804	1 834	1 872	1 767	1 890	1 908	644	621	656
Jämtlands . . .	1 320	2 349	2 433	2 204	3 610	3 629	2 494	2 158	2 400	2 300	2 223	2 430	854	717	810
Västerbottens . . .	1 066	2 244	2 351	3 890	4 226	4 209	1 719	1 620	1 713	1 675	1 794	1 885	356	460	475
Norrbottens . . .	1 130	2 136	2 081	3 319	3 824	3 627	1 771	1 878	1 892	1 694	1 929	1 919	656	645	616
Hela riket	2 350	2 101	2 133	4 567	4 753	4 862	2 375	2 123	2 108	2 392	2 187	2 196	814	724	731

¹ Utom arealen av olje-, spånads- och köksväxter samt »andra växtslag».

kastningen år 1952 av potatis och rotfrukter, blast samt bete och grönfoder är lägre än år 1951. Totalavkastningen år 1952 överstiger medeltalet för tioårsperioden 1942—1951 med 649 milj. enheter (7,5 %) och för femårsperioden 1947—1951 med 750 milj. enheter (8,8 %). Vid denna jämförelse har hänsyn ej tagits till avkastningen av oljeväxterna. Medräknas oljeväxterna, omräknade till skördeenheter enligt vad ovan angivits, blir totalavkastningen år 1952 9 705 milj. enheter, mot 9 202 milj. enheter för år 1951.

Enligt de definitiva uppgifterna ha höskörden och betet år 1952 för hela riket givit i milj. skördeenheter räknat: första skörd och efterslätter på slättervall 2 126 och på slätteräng 120, bete på slättervall 1 103, på betesvall 595, på slätteräng och annan betesäng 461 samt på kultiverad betesäng 186. Den beräknade avkastningen av betet per hektar utgör i medeltal: för bete på slättervall 900, på betesvall 1 681, på slätteräng och annan betesäng 568 samt på kultiverad betesäng 1 434 skördeenheter mot respektive 917, 1 585, 534 och 1 355 skördeenheter år 1951.

I tab. G meddelas för hela riket och varje hushållningssällskapsområde uppgifter om den beräknade avkastningen, uttryckt i skördeenheter per hektar, år 1952 och under tioårsperioden 1942—1951 och femårsperioden 1947—1951. Vid beräkningen av hektaravkastningen för hela åkern ha emellertid arealerna för olje-, spånads- och köksväxter samt »andra växtslag» frändragits åkerarealen, på grund av att hänsyn här ej kunnat tagas till skörden av nämnda växtslag. För hela riket uppgår den sålunda beräknade avkastningen per hektar åker år 1952 till 2 392 och per hektar äng till 814 skördeenheter mot 2 256 och 785 år 1951, respektive 2 187 och 724 samt 2 196 och 731 i medeltal under tioårsperioden 1942—1951 och femårsperioden 1947—1951. Avkastningen på den areal, som använts för sädesodling år 1952 (halmen även medräknad), uppgår till 2 350 skördeenheter per hektar. Rotfruktsarealens avkastning inklusive blast utgör 4 567 skördeenheter, och den

för foderväxter (hö, bete och grönfoder) använda åkerarealen har lämnat 2 375 skördeenheter per hektar. Av de olika hushållningssällskapsområdena har Malmöhus län givit den högsta avkastningen med 3 955 och Västerbottens län den lägsta med endast 1 675 skördeenheter per hektar åker.

Beräknas hela åkerarealens avkastning per hektar år 1952 enligt tab. G i procent av motsvarande genomsnittliga avkastning för tioårsperioden 1942—1951 och femårsperioden 1947—1951 för varje hushållningssällskapsområde, erhållas nedanstående resultat.

Hektaravkastningen för hela riket år 1952 ligger 9,4 resp. 8,9 % över medeltalet för tioårsperioden 1942—1951 och femårsperioden 1947—1951. Beträffande avkastningen inom de olika områdena uppvisa endast Jönköpings län, Älvsborgs läns södra del, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län sämre resultat för år 1952 än i medeltal för tioårsperioden 1942—1951. I jämförelse med medelavkastningen för perioden 1947—1951 förete Kronobergs, Kopparbergs, Västernorrlands, Jämtlands, Väs-

	Avkastningen i % av medeltalet	
	1942/51	1947/51
Stockholms län och stad	115,0	109,8
Uppsala län	114,4	108,0
Södermanlands län	118,8	116,0
Östergötlands län	119,8	118,5
Jönköpings län	98,7	100,7
Kronobergs län	102,3	97,9
Kalmar läns norra del	105,4	104,4
Kalmar läns södra del	111,7	109,5
Gotlands län	118,1	110,8
Blekinge län	123,0	121,3
Kristianstads län	111,9	112,8
Malmöhus län	105,7	104,6
Hallands län	115,5	113,5
Göteborgs och Bohus län	116,8	118,6
Älvsborgs läns norra del	112,5	120,7
Älvsborgs läns södra del	97,8	103,5
Skaraborgs län	113,8	119,7
Värmlands län	114,8	117,0
Örebro län	107,3	107,2
Västmanlands län	115,1	113,7
Kopparbergs län	102,7	99,8
Gävleborgs län	106,0	103,9
Västernorrlands län	93,5	92,6
Jämtlands län	103,5	94,7
Västerbottens län	93,4	88,9
Norrbottens län	87,8	88,3
Hela riket	109,4	108,9

terbottens och Norrbottens län lägre totalavkastning år 1952.

Skördens beskaffenhet. Uppgifter om skördens beskaffenhet och sädesslagens medelvikt lämnas av hushållningssällskapens lokalombud i samband med de definitiva uppgifterna om skörden. På grundval härav ha i *tab. 6* för de olika hushållningssällskapsområdena sammanställts uppgifter rörande skördens bärning och beskaffenhet. Vidare ha medeltal uträknats för spannmålets vikt per hektoliter inom olika områden. Dessa framläggas i *tab. 11*, där beträffande rikssiffrorna även jämförelsetal från föregående år meddelas. I följande tabell angivas riksmedeltal för hektolitervikten åren 1951 och 1952 samt för tioårsperioden 1942—1951 ävensom maximi- och minimisiffror för hushållningssällskapsområdena under de båda senaste åren.

I jämförelse med hektolitervikterna för år 1951 konstateras för år 1952 en markant ökning för höstvet, ungefär lika hektolitervikt för vårvete och minskning för samtliga övriga sädesslag. Ökningen för höstvet sammanhänger med att 1951 års hektolitervikt var ovanligt låg på grund av svartrostskadorna. Den låga hektolitervikten för vårvete även år 1952 liksom viktnedgången för övriga slag av vårsäd förklaras av de ogynnsamma skördeförhållandena i vissa delar av landet hösten 1952, varigenom skador uppstodo på vårsåden. De låga minimivikterna för år 1952 härröra från Norrland, där säden mognade mycket ojämnt.

För att man skall erhålla en uppfattning om kvaliteten hos årets brödsäds-skörd inom olika områden av landet ha

liksom under flera föregående år kvalitetsundersökningar verkställt av Sveriges utsädesförenings cereallaboratorium i Svalöv. En kort redogörelse för resultaten av dessa undersökningar har ställts till centralbyråns förfogande och publicerats i den preliminära redogörelsen Årsväxten år 1952, vartill hänvisas.

Beträffande *väderleksförhållandena och växtlighetens utveckling* under produktionsåret 1951/52 har en detaljerad redogörelse lämnats i Årsväxten år 1952. Här må endast återgivas en kortfattad översikt; i övrigt hänvisas till nämnda publikation.

Höstsådden år 1951 verkställdes under delvis ogynnsamma väderleksförhållanden, men övervintringen 1951—52 var för höstsåden bättre än på åtskilliga år. För de höstsådda oljeväxterna var den i stort sett bra men ej lika gynnsam som för höstsåden, särskilt i vissa delar av södra Götaland. Även för vallarna var övervintringen tillfredsställande; i vissa delar av Norrland orsakade emellertid frostnätter under våren skador på vallarna. Trots kylig och torr väderlek under våren och försommaren i större delen av landet utvecklades särskilt höstsåden och vallarna gynnsamt och lovade i mitten av juli mer än medelgod skörd. För de vårsådda grödorna hämmades visserligen utvecklingen av den kyliga väderleken, men vid nämnda tidpunkt betecknades skördeutskikten för vårsäd, potatis och rotfrukter som medelgoda; för de vårsådda oljeväxterna voro utsikten redan vid denna tidpunkt mindre goda. Höet var i mitten av juli i Götaland och Svealand i allmänhet bärgat och lämnade god skörd. Den fortsatta utvecklingen för samtliga

	Medelvikt (kg)			Maximum (kg)		Minimum (kg)		
	År	År	Åren	År	År	År	År	
	1952	1951	1942-51	1952	1951	1952	1951	
Höstvete	76,2	72,8	76,8	78,6	77,0	68,5	65,6	
Vårvete	72,3	72,2	77,3	77,4	78,1	61,1	62,7	
Höstråg	70,7	71,6	72,1	74,6	73,4	54,0	66,0	
Värråg	65,0	69,5	70,1	73,0	71,8	59,5	63,0	
Korn	63,2	64,9	64,7	67,3	69,9	37,8	57,3	
Havre	46,7	49,6	48,9	52,0	53,6	27,5	45,4	
Blandsäd	55,6	57,3	56,6	59,7	64,1	33,3	50,8	
Kokärter	76,4	78,8	79,5 77,6	80,6	82,3	67,7	75,0	
Foderärter	73,1	76,9		79,8	80,8	55,0	70,0	
Vicker								

övriga grödor gick långsamt. Skörden av höstsåden blev försenad; i slutet av augusti var den endast delvis utförd. Endast i undantagsfall förekommo skador av insekter och svampar på höstsåden, och de goda utsikterna i mitten av juli voro i slutet av augusti i vissa områden t. o. m. förbättrade. För de vårsådda grödorna förelåg vid denna tidpunkt ytterligare försening, och skördeutsikterna voro beroende av gynnsam väderlek under hösten; särskilt i Norrland befarades dålig mognad. Under september rådde emellertid kylig väderlek, varför mognandet gick sakta. Den vårsäd, som mognade tidigare och kunde bärgas före regnperioden i slutet av september, blev i allmänhet välbärgad, såsom fallet i stor utsträckning var beträffande korn. Med undantag för Skåne blev skörden av vårvete och havre endast delvis bärgad före regnperioden. Vid mitten av oktober stod vårsåden i vissa områden ännu delvis ute på fälten och var delvis även oskuren. Även potatisen, rotfrukterna, de vårsådda oljeväxterna och spånadsväxterna voro vid nämnda tidpunkt delvis obärgade. Sämst var läget i östra och mellersta Götaland, där mycket var obärgat; i de inre och norra delarna av Norrland voro skördeutsikterna dåliga. I Norrland var det främst frosten och den kyliga väderleken, som försämrade skördeutsikterna. En kylig och regnig väderlek rådde även efter den 15 oktober, vilket medförde ytterligare försämring för vårsåden och rotfrukterna. Av jämförelsen mellan de preliminära och definitiva hektarskördarna respektive totalskördarna i tab. D och tab. F framgår, att skördeutfallet för nämnda grödor blev något sämre än som väntades vid mitten av oktober.

Allmän skördesiffra. I den preliminära redogörelsen Årsväxten år 1952 har statistiska centralbyrån avgivit ett allmänt omdöme om skördeutfallet år 1952 på grundval av en allmän skördesiffra, som beräknats med ledning av skördesiffrorna enligt årsväxt- och skörderapporterna vid mitten av oktober. Nämnda skördesiffror utgöra medeltal för hela riket av de av hushållningssällskapens lokal-

ombud avgivna, i siffror uttryckta omdömena om skörden och skördeutsikterna enligt följande skala: 5 = mycket god skörd, 4 = god skörd, 3 = medelmåttig skörd (medelskörd), 2 = betydligt under medelskörd, 1 = nära missväxt och 0 = fullständig missväxt.

Enär årsväxtrapporterna för den 15 oktober icke kunnat grundas på en slutgiltig kännedom om skördens storlek och beskaffenhet, ha de däri meddelade skördesiffrorna omräknats med hänsyn till de i denna berättelse föreliggande definitiva hektarskördarna; omräkningen har utförts med ledning av förhållandet mellan de preliminära och definitiva hektarskördarna för hela riket.

För bete och grönfoder från odlad jord, avkastning från naturlig äng och halm saknas skördesiffror. Beträffande de förstnämnda två grödorna ha använts på ovan angivet sätt korrigerade skördesiffror för hö från odlad jord respektive naturlig äng. För halm av höstsäd, vårsäd och baljväxter ha skördesiffror beräknats med ledning av dels medelhektarskördarna för nämna slag av halm under åren 1942—1951, dels medeltalen av skördesiffrorna under samma period för höstsäd, vårsäd och baljväxter samt dels halmskörden per hektar år 1952.

I nedanstående tablå redovisas sålunda beräknade skördesiffror för den de-

Växtslag	Beräknad skördesiffra (för den definitiva skörden)	Andel i totalskörden i medeltal under tiden 1942—1951, %
Höstvete	3,4	4,4
Vårvete	2,8	2,4
Höstråg	3,1	3,4
Värråg	2,3	0,1
Korn	2,5	2,3
Havre	2,6	7,7
Blandsäd	2,9	5,8
Kokärter	2,9	0,2
Foderärter och vicker	2,8	0,2
Potatis	2,9	5,3
Sockerbetor	2,5	6,0
Foderrotfrukter	2,5	2,6
Hö från odlad jord	3,3	23,5
Bete o. grönfoder från odlad jord	3,3	20,0
Avkastning från naturlig äng	2,4	8,1
Halm av höstsäd	3,0	2,0
" " vårsäd	2,7	5,9
" " baljväxter	2,7	0,1

finitiva skörden. Vidare angives i tabellerna de olika växtslagens relativa andel av totalskörden, uttryckt i skördeenheter i medeltal under åren 1942—1951.

För att erhålla en allmän skördesiffra för hela skörden har ett vägt medeltal av ovan angivna skördesiffror beräknats med användning av de olika växtslagens

genomsnittliga andel i totalskörden under perioden 1942—1951 som vikter. Den sålunda erhållna allmänna skördesiffran för år 1952 utgör 3,0 eller *medelmåttig skörd*. Vid dessa beräkningar har hänsyn tagits endast till kvantiteten och icke till kvaliteten.

III. Boskapsskötsel.

De vid 1952 års representativa kreatursräkning inhämtade uppgifterna om antalet husdjur omfattade hästar, nötkreatur samt får och lamm. Specificeringen av husdjuren på olika kategorier och åldersgrupper framgår av formuläret (se sid. 68). I likhet med åren 1950—1951 uppdelades antalet hästar, 3 år och däröver, ej på åldersgrupper. Av nötkreaturen redovisades antalet kor och kalvar under 1 år på samma sätt som de två närmast föregående åren, nämligen med fördelning på kor, som kalvat endast en gång, och övriga kor samt på kalvar, avsedda för pålägg och kalvar, avsedda för slakt. Övriga slag av nötkreatur voro i 1952 års uppgiftsformulär specificerade på annat sätt än tidigare. Åren 1950—1951 inforrades en gemensam uppgift om antalet oxar, stutar och tjurar, 1 år och däröver, samt uppgift om antalet kvigor och kvigkalvar utan uppdelning av dessa. Vid 1952 års räkning specificerades nämnda slag av husdjur på följande sätt: tjurar och oxar, 1 år och däröver — kvigor och kvigkalvar, 1 år och däröver, avsedda för pålägg — stutar, kvigor och kalvar, 1 år och däröver, avsedda för slakt. För får och lamm lämnades liksom tidigare en gemensam uppgift.

Bearbetningen av ifrågavarande uppgifter utfördes i huvudsak på samma sätt som beträffande arealuppgifterna. Med ledning av de i urvalet erhållna uppgifterna om åkerareal och antal husdjur verkställdes skattningar av totala antalet husdjur inom olika områden och i hela riket.

Resultaten av 1952 års representativa kreatursräkning framläggas i *tabellerna* 7, 8 och 12. I förstnämnda tabell redovisas antalet husdjur den 3 juni 1952

inom hushållningssällskapsområden och naturliga jordbruksområden. I denna tabell är antalet kor respektive kalvar ej fördelat på de i 1952 års uppgiftsformulär angivna grupperna, beroende på att uppgifterna för fjällbygden i Jämtlands län samt inlandet i Västerbottens och Norrbottens län, som hämtats från tidigare räkningar (se sid. 2—3), ej äro specificerade i ifrågavarande avseende. Särskild redovisning av antalet kor och kalvar med dylik specificering lämnas i tab. 8; i denna tabell saknas dock uppgifter för de tre nämnda norrlandsområdena samt för brukningsenheter med högst 2 hektar åker. Tab. 12 lämnar uppgifter om antalet husdjur för hela riket och de tre huvudområdena med fördelning på lägenheter samt brukningsenheter med 0,26—2 och över 2 hektar åker. *Förändringarna i antalet husdjur i hela riket sedan åren 1951 och 1944 framgå av tab. H*, där antalet husdjur år 1952 sammanställts med motsvarande antal nämnda år.

Beträffande svin och höns ha särskilda räkningar anordnats. Centralbyrån verkställde separata räkningar av dels antalet svin och höns den 21 april 1952 och dels antalet svin den 13 oktober 1952.¹ Nämnda räkningar omfattade i motsats till kreatursräkningen i juni även brukningsenheter med högst 2,0 hektar åker och andra innehavare av svin och höns än jordbrukare samt gällde Götaland, Svealand och Gästrikland. De utfördes, liksom de tre senaste årens kreatursräkningar, enligt representativ metod. I fråga om brukningsenheter med över 2 hektar åker användes därvid samma urval som vid den representativa

¹ Enligt kungl. kungörelser den 21 mars och 25 september 1952.

Tab. H. Antal husdjur år 1952 i jämförelse med åren 1951 och 1944

Djurslag	^{3/4} 1952	^{1/2} 1951	^{1/4} 1944	Ökning (+) el. minskning (—)			
	(Svin och höns den ^{21/4})	(Svin och höns den ^{23/4})	(Svin och höns den ^{21/4})	1951—1952		1944—1952	
				Antal	%	Antal	%
Hästar:							
Hästar, 3 år och däröver	355 130	379 980	500 540	— 24 850	— 6,5	— 145 410	— 29,1
Unghästar, 1—2 år . . .	22 030	25 450	68 560	— 3 420	— 13,4	— 46 530	— 67,9
Föl	8 510	9 210	34 760	— 700	— 7,6	— 26 250	— 75,5
Summa	385 670	414 640	603 860	— 28 970	— 7,0	— 218 190	— 36,1
Nötkreatur:							
Kor	1 549 430	1 621 260	1 746 540	— 71 830	— 4,4	— 197 110	— 11,3
Tjurar och oxar, 1 år och däröver	37 260						
Kvigor, 1 år och däröver avsedda för pålägg . .	470 490	1 526 780	2 650 080	+ 12 550	+ 2,4	+ 110 750	+ 17,0
Stutar och kvigor, 1 år och däröver avsedda för slakt	31 580						
Kalvar under 1 år . . .	443 070	485 430	462 330	— 42 360	— 8,7	— 19 260	— 4,2
Summa	2 531 830	2 633 470	2 858 950	— 101 640	— 3,9	— 327 120	— 11,4
Får och lamm	255 640	260 720	558 290	— 5 080	— 1,9	— 302 650	— 54,2
Getter och killingar . .	..	..	34 500	..	..	..	..
Svin:							
Fargaltar	4 260	4 260	3 290	± 0	± 0,0	+ 970	+ 29,5
Modersuggor	157 610	146 580	114 740	+ 11 030	+ 7,5	+ 42 870	+ 37,4
Övriga svin, 3 mån. o. där- över	580 180	532 280	469 430	+ 47 900	+ 9,0	+ 110 750	+ 23,6
Grisar under 3 mån. . .	621 030	640 920	545 250	— 19 890	— 3,1	+ 75 780	+ 13,9
Summa svin och grisar	1 363 080	1 324 010	1 132 710	+ 39 040	+ 2,9	+ 230 370	+ 20,3
Kaniner över 7 mån. . .	..	..	125 590	..	..	..	..
Fjäderfän:							
Höns	8 589 360	9 128 160	6 956 970	— 538 800	— 5,9	+ 1 632 390	+ 23,5
Kycklingar	3 064 760	3 200 990	1 522 590	— 136 230	— 4,3	+ 1 542 170	+ 101,3
Summa höns och kyck- lingar	11 654 120	12 329 150	8 479 560	— 675 030	— 5,5	+ 3 174 560	+ 37,4
Andra fjäderfän	..	..	120 360	..	..	..	..
Bisamhällen	..	..	352 860	..	..	..	..

¹ Fördelade på 42 450 oxar, stutar o. tjurar, 1 år och däröver samt 484 330 kvigor.

2	,	,	71 970	,	,	,	,	,,	578 110	,
---	---	---	--------	---	---	---	---	----	---------	---

Tab. I. Antal husdjur på 100 hektar reducerad jordbruksareal¹

O m r å d e n	Hästar	Nöt- kreatur	Därv kor	Får	Getter	Svin	Nöt- kreaturs- enheter
Stockholms län och stad	8,3	49,5	30,9	7,2	0,0	13,6	56,7
Uppsala län	5,8	46,0	28,5	3,7	0,0	18,6	51,0
Södermanlands län	6,5	52,0	32,0	3,3	0,0	15,2	55,9
Östergötlands län	7,5	53,9	30,8	2,7	0,0	20,7	59,1
a) Norra skogsbygden	8,2	59,1	35,9	2,1	0,0	11,9	63,2
b) Östgötaslätten	6,2	44,0	24,2	1,8	0,0	22,8	49,1
c) Södra skogsbygden	11,1	80,1	47,0	5,0	0,0	22,8	86,6
d) Södra kustlandet	8,5	64,6	38,5	6,3	0,0	15,0	69,1
Jönköpings län	13,0	96,8	57,9	3,9	0,0	31,9	105,7
Kronobergs län	13,5	84,5	51,5	5,5	0,0	46,8	100,4
Kalmar län	10,9	67,7	38,5	6,2	0,0	26,5	76,2
länets norra del	10,7	67,8	40,5	7,4	0,0	22,4	76,6
a) Norra kustlandet	9,9	63,5	37,6	7,5	0,0	17,2	70,5
b) Skogsbygden	13,3	82,4	50,4	7,2	0,0	39,7	97,0
länets södra del	11,0	67,7	37,5	5,6	0,0	28,6	76,1
a) Kalmarslätten	8,9	62,5	34,4	2,9	0,0	31,6	69,6
b) Norra kustlandet	10,5	64,6	36,3	8,8	—	31,5	75,0
c) Skogsbygden	11,3	81,9	49,0	5,4	0,0	26,2	89,8
d) Öland	13,0	61,3	31,0	8,7	0,0	26,9	71,5
Gotlands län	8,4	41,2	22,6	41,3	0,0	32,5	56,5
Blekinge län	10,4	66,6	40,9	5,6	0,1	32,4	78,1
a) Skogsbygden	11,8	77,8	49,3	4,8	0,1	23,4	87,8
b) Slättbygden	9,4	58,6	34,9	6,1	0,2	38,7	71,2
Kristianstads län	11,2	66,4	34,3	3,2	0,1	95,1	90,8
a) Skogsbygden	14,2	73,4	41,4	5,0	0,1	79,0	98,5
b) Mellanbygden	10,5	64,5	31,9	1,6	0,0	97,7	88,1
c) Slättbygden	9,3	62,4	30,7	3,3	0,0	105,9	87,2
Malmöhus län	9,1	57,2	28,2	2,3	0,0	81,2	76,5
a) Skogsbygden	13,0	74,8	41,2	5,6	0,1	90,7	99,7
b) Mellanbygden	10,4	67,6	34,3	2,3	0,0	92,4	89,2
c) Slättbygden	8,2	51,0	24,2	1,9	0,0	75,7	68,7
Hallands län	11,1	71,2	39,8	4,8	0,0	99,8	97,3
a) Slättbygden	9,6	66,4	34,5	2,9	0,0	110,0	92,2
b) Skogsbygden	14,6	82,9	48,8	9,2	0,0	74,5	107,1
c) Norra Halland	11,7	72,9	46,6	5,5	0,0	97,5	102,1
Göteborgs och Bohus län	14,5	79,3	48,8	9,8	0,0	25,8	92,8
Älvsborgs län	12,2	74,7	49,8	3,8	0,0	33,7	88,9
länets norra del	10,6	63,2	42,8	3,3	0,0	24,7	75,2
a) Slättbygden	9,7	60,2	40,5	2,6	0,0	33,9	73,3
b) Dalbygden	11,7	67,5	45,8	3,1	0,0	14,4	77,7
c) Dalslands bergsbygd	12,9	66,4	45,8	7,1	0,0	4,7	77,1
d) Södra höglandet	12,2	99,2	76,4	3,2	—	9,3	109,0
länets södra del	14,7	93,3	61,1	4,6	0,0	48,2	111,0
a) Dalbygden	11,3	86,8	51,4	4,4	0,0	57,3	100,1
b) Södra höglandet	15,2	94,3	62,5	4,7	0,0	46,7	112,6

¹ Ängen reducerad efter sitt värde i förhållande till åkern (jfr Jordbruksräkningen år 1944 sid. 20*).

Tab. I (forts.). Antal husdjur på 100 hektar reducerad jordbruksareal

O m r å d e n	Hästar	Nöt- kreatur	Därv kor	Får	Getter	Svin	Nöt- kreaturs- enheter
Skaraborgs län	9,2	59,8	36,1	2,3	0,0	40,0	71,7
a) Slättbygden	8,3	55,8	34,1	1,9	0,0	38,8	67,1
b) Falbygden	12,4	67,6	38,8	2,2	0,0	54,2	85,3
c) Nordöstra höglandet	8,7	62,5	38,5	2,7	—	16,9	68,1
d) Sydöstra höglandet	10,6	74,0	44,3	5,1	0,0	38,7	84,8
Värmlands län	8,4	54,6	36,5	5,6	0,3	10,5	61,3
a) Slättbygden	6,8	42,4	27,1	2,8	0,0	14,8	48,9
b) Centrala och västra Värmland	9,4	61,8	42,2	5,3	0,0	5,7	68,2
c) Bergslagen	8,4	63,9	45,0	5,1	—	14,3	71,6
d) Norra Värmland	12,5	87,6	60,4	27,1	3,4	7,3	97,7
Örebro län	7,2	53,6	34,3	2,0	0,0	14,4	58,8
a) Södra skogsbygden	9,3	65,0	43,7	6,2	0,0	15,7	73,0
b) Slättbygden	6,0	47,4	29,1	1,0	0,0	15,6	51,5
c) Bergslagen	9,1	62,0	41,5	2,0	0,1	10,7	68,2
Västmanlands län	5,5	43,7	27,9	1,4	0,0	12,9	47,7
a) Bergslagen	8,3	52,6	35,6	0,9	0,0	6,9	58,8
b) Slättbygden	5,2	42,7	27,0	1,5	0,0	14,7	46,5
Kopparbergs län	10,9	62,6	44,8	6,8	1,2	10,4	73,4
a) Bergslagen	11,1	60,6	43,7	10,6	0,3	5,2	71,5
b) Östra Dalarna	8,5	55,2	38,6	5,4	0,6	15,0	64,1
c) Mellanbygden	13,5	67,0	49,4	5,6	1,1	5,6	80,4
d) Fjällbygden	20,6	143,4	101,2	34,3	14,1	2,0	158,7
Gävleborgs län	10,6	61,2	42,3	10,0	1,2	13,9	72,3
a) Gästrikland	9,8	56,0	38,1	3,8	0,2	7,3	64,1
b) Hälsinglands kustland	10,8	63,1	43,6	12,1	1,9	16,6	75,2
c) Inlandet	11,5	66,0	47,1	16,8	0,4	19,0	80,4
Västernorrlands län	12,3	93,8	65,5	9,0	2,8	10,9	102,2
a) Kustlandet	11,7	93,0	66,4	4,4	0,8	10,7	100,6
b) Inlandet	13,2	94,6	63,6	17,3	6,0	10,9	104,4
c) Silurområdet	17,1	102,6	70,0	13,1	8,1	15,3	117,0
Jämtlands län	18,1	101,7	70,1	19,1	8,4	9,2	117,9
a) Silurområdet	18,2	89,0	60,9	9,1	4,1	9,4	105,6
b) Mellanbygden	13,5	108,8	74,9	7,3	3,1	8,8	115,5
c) Fjällbygden	21,0	132,6	93,2	55,6	24,2	8,8	154,6
Västerbottens län	12,3	101,6	67,2	18,8	1,1	15,5	108,8
a) Kustlandet	10,9	96,9	63,3	8,1	0,0	16,4	101,3
b) Inlandet	18,6	122,2	84,2	65,4	5,9	11,7	141,6
Norrbottens län	12,7	84,8	59,7	31,4	0,4	5,1	96,0
a) Kustlandet	11,1	79,7	55,8	16,2	0,0	5,6	87,6
b) Inlandet	19,7	108,2	77,8	101,5	2,0	2,6	134,5
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	8,0	52,7	30,1	4,5	0,0	42,1	64,1
skogs- o. dalbygder	11,9	75,5	47,0	5,3	0,1	32,5	87,7
Norra Sverige	13,1	89,0	61,3	17,4	2,5	11,2	99,7
Hela riket år 1952	9,9	64,8	39,7	6,5	0,4	34,9	76,3
" " " 1951	10,6	67,4	41,5	6,7	0,4	33,9	79,5

kreatorsräkningen i juni månad; för lägenheter m. m. samt brukningsenheter med 0,26—2 hektar åker uttogos särskilda urval.¹ Resultaten av svinräkningarna i april och oktober samt hönsräkningen i april redovisas i tab. 9.

För att belysa *husdjurens relativa antal i olika delar av landet* har antalet djur per 100 hektar reducerad jordbruksareal (åkerareal + till åkerareal omräknad ångsareal²) beräknats för län, hushållningssällskapsområden och naturliga jordbruksområden. I tab. 1 lämnas uppgifter härom för de olika slagen av husdjur.

Hästar. Den under senare år — i samband med den ökade mekaniseringen inom jordbruket och skogsbruket — fortgående minskningen av häststammen har fortsatt i ökad omfattning. Hela antalet hästar den 3 juni 1952, 385 700, är 29 000 (7,0 %) lägre än vid motsvarande tidpunkt år 1951. Samtliga redovisade åldersgrupper av hästar uppvisa minskning, nämligen hästar, 3 år och däröver med 24 900 (6,5 %), unghästar, 1—2 år med 3 400 (13,4 %) och föl med 700 (7,6 %). Nedgången i antalet unghästar och föl tyder på ytterligare reducering av häststammen. Antalet hästar år 1952 understiger 1944 års antal med icke mindre än 218 200 (36,1 %).

Det relativa antalet hästar, som för år 1952 framgår av tab. I, varierar betydligt mellan olika områden. Sälunda förete länen i Svealand i regel lägre relativt antal hästar än övriga län; Jönköpings, Kronobergs, Göteborgs och Bohus och Älvsborgs län samt de fyra nordligaste länen uppvisa de högsta talen. I vissa områden, där betingelserna äro gynnsamma, förekommer uppfödning av hästar, såsom i Falbygden i Skaraborgs län, på Öland samt i Siluområdet i Jämtlands län. Det relativt stora antalet hästar i skogs- och dalbygderna

¹ Redogörelse för uttagningen av urvalet i nämnda grupper samt bearbetningen i övrigt vid ifrågakarande svin- och hönsräkningar har lämnats i Jordbruksekonomiska Meddelanden nr 7 1951.

² Ången reducerad efter sitt värde i förhållande till åkern (jfr Jordbruksräkningen år 1944 sid. 20).

och i Norrland sammanhänger med att i dessa områden åkerjorden i större utsträckning är uppdelad på mindre brukningsenheter med mindre omfattande mekanisering. Vidare har skogsbruket i nämnda områden större behov av hästar.

Nötkreatur. Hela antalet nötkreatur år 1952, 2 531 800, har sjunkit med 101 600 (3,9 %) sedan närmast föregående år. Antalet kor har minskat med 71 800 (4,4 %). För kvigor, stutar och tjurar samt oxar, 1 år och däröver kan jämförelse med föregående år ej göras för de skilda grupperna på grund av ovan nämnda ändring av uppgiftsformuläret för år 1952. Det sammanlagda antalet för dessa kategorier nötkreatur har ökat sedan år 1951 med 12 600 (2,4 %). Huruvida ökningen hänför sig till samtliga eller vissa grupper kan ej med säkerhet avgöras. För kalvar under 1 år föreligger nedgång med 42 400 (8,7 %). I jämförelse med år 1944 konstateras minskning i hela antalet nötkreatur med 327 100 (11,4 %) och i antalet kor med 197 100 (11,3 %).

Den uppdelning av kor och kalvar på skilda grupper, som ägt rum vid de senaste kreaturensräkningarna, har avsett att belysa rekryteringen av nötkreaturstammen. I tab. J lämnas *specificerade uppgifter om antalet kor och kalvar i absoluta och relativa tal* för de tre huvudområdena och hela riket år 1952 i jämförelse med motsvarande uppgifter för år 1951. I tab. 8 lämnas dylika uppgifter för län, hushållningssällskapsområden och naturliga jordbruksområden. Uppgifterna avse endast brukningsenheter med mer än 2 hektar åker.

Som framgår av tab. J hänför sig nedgången i antalet kor till gruppen »övriga kor», d. v. s. kor, som kalvat mer än en gång, vilka för hela riket (utom de tre fjällbygdsområdena) minskat med 75 400 (6,1 %), under det att kor, som kalvat endast en gång, ökat i antal med 3 600 (1,4 %).

Beträffande utvecklingen inom olika områden konstateras större nedgång i antalet kor i södra och mellersta Sveriges slättbygder än i landet i övrigt;

Tab. J. Antalet kor fördelade på åldersgrupper och antalet kalvar, avsedda för pålägg och slakt, åren 1952 och 1951

Här avses endast bruksenheter över 2 hektar åker.

Områden m. m.		Kor som kalvat endast en gång	Övriga kor	Summa kor	Kalvar under 1 år		
					avsedda för pålägg	avsedda för slakt	Summa
Södra o. mellersta Sveriges slättbygder	1952	ant. 128 400	505 610	634 010	159 110	35 370	194 480
		% 20,3	79,7	100	81,8	18,2	100
	1951	ant. 129 390	546 090	675 480	180 310	32 280	212 590
		% 19,2	80,8	100	84,8	15,2	100
Södra o. mellersta Sveriges skogs- o. dalbygder	1952	ant. 95 530	441 480	537 010	100 430	51 800	152 230
		% 17,8	82,2	100	66,0	34,0	100
	1951	ant. 93 220	463 870	557 090	113 380	53 950	167 330
		% 16,7	83,3	100	67,8	32,2	100
Norra Sverige ¹	1952	ant. 39 190	206 750	245 940	36 560	31 190	67 750
		% 15,9	84,1	100	54,0	46,0	100
	1951	ant. 36 900	219 320	256 220	43 300	33 600	76 900
		% 14,4	85,6	100	56,3	43,7	100
Hela riket ¹	1952	ant. 263 120	1 153 840	1 416 960	296 100	118 360	414 460
		% 18,6	81,4	100	71,4	28,6	100
	1951	ant. 259 510	1 229 280	1 488 790	336 990	119 830	456 820
		% 17,4	82,6	100	73,8	26,2	100

¹ Utom fjällbygden i Jämtlands samt inlandet i Västerbottens och Norrbottens län.

för slättbygdena föreligger minskning även i antalet kor, som kalvat endast en gång. I södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder samt i norra Sverige däremot har denna grupp av kor ökat med 2,5 respektive 6,2 %. Det relativa antalet kor, som kalvat endast en gång, är dock fortfarande betydligt större i slättbygdena, där det utgör 20,3 %, än i skogs- och dalbygdena samt norra Sverige, där motsvarande procenttal uppgå till 17,8 respektive 15,9 % för år 1952. För hela riket uppgår antalet dylika kor år 1952 till 18,6 % av hela antalet kor mot 17,4 % närmast föregående år.

Beträffande antalet kalvar under 1 år konstateras nedgång sedan år 1951 för båda kategorierna; minskningen kommer främst på kalvar, avsedda för pålägg, som sjunkit i antal med 40 900 (12,1 %), medan kalvar, avsedda för slakt, minskat med 1 500 (1,2 %).

Norra Sverige företer den största reduktionen av antalet kalvar, nämligen

med 11,9 %; för slättbygdena samt skogs- och dalbygdena uppgår minskningen till 8,5 respektive 9,0 %. Utvecklingen för de två skilda lagen av kalvar har i södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder samt norra Sverige varit densamma som för hela riket, nämligen nedgång i antalet för både påläggskalvar och slaktkalvar, ehuru betydligt mindre för den sistnämnda gruppen. Slättbygdena i södra och mellersta Sverige uppvisa i olikhet mot övriga områden ökning för slaktkalvarna. I jämförelse med år 1951 konstateras dock för samtliga tre huvudområden en förskjutning i samma riktning beträffande den relativa fördelningen på påläggskalvar och slaktkalvar, nämligen en relativ ökning för de sistnämnda, som uppgår till 2—3 %.

Den relativa fördelningen på påläggskalvar och slaktkalvar utgör 71,4 respektive 28,6 % för riket i dess helhet. Fördelningen inom de olika riksområdena avviker betydligt därifrån. I södra och

mellersta Sveriges slättbygder utgöra för år 1952 påläggskalvarna 81,8 % och slaktkalvarna 18,2 % av samtliga kalvar. För skogs- och dalbygden äro motsvarande procenttal 66,0 och 34,0 % samt för norra Sverige 54,0 och 46,0 %.

Det större relativa antalet kor, som kalvat endast en gång, och kalvar, avsedda för pålägg, i södra och mellersta Sveriges slättbygder tyder på en starkare nyrekrytering och snabbare omsättning av kreatursstammen i detta område än i övriga delar av landet.

Såsom framgår av tab. I föreliggande betydande variationer mellan olika områden i fråga om det relativa antalet nötkreatur. I förhållande till den reducerade jordbruksarealen redovisas betydligt lägre antal nötkreatur för slättbygden än för skogs- och dalbygden i södra och mellersta Sverige och för norra Sverige; sistnämnda område uppvisar det högsta relativa antalet nötkreatur. Gotland företer de lägsta siffrorna med endast 41,2 nötkreatur, varav 22,6 kor, per 100 hektar, medan motsvarande siffror utgöra 143,4 respektive 101,2 för fjällbygden i Kopparbergs län.

Olikheterna mellan skilda områden i detta hänseende sammanhånga med att brukningsenheterna äro större i slättbygdsområdena än i övriga områden. Relativt sett är nämligen antalet nötkreatur betydligt större på små än på stora brukningsenheter. De i tab. I angivna siffrorna för det relativa antalet nötkreatur äro dock icke jämförbara som uttryck för kött- och mjölkproduktionens relativa storlek i olika områden, på grund av att djurens avkastning i allmänhet är större i slättbygden än i övriga delar av landet.

Får. Fårstammen undergick under 1920- och 1930-talen en kontinuerlig minskning men ökade starkt under åren 1941—1944. Efter sistnämnda år har åter en fortgående reducering av fårstammen ägt rum. För år 1952 konstateras en fortsatt minskning; nedgången under det senaste året (1,9 %) är dock mindre än den varit de närmast föregående åren. Medelantalet får per 100 hektar reducerad jordbruksareal utgör år 1952 för

hela riket 6,5 mot 6,7 föregående år. Motsvarande antal för slättbygden i södra och mellersta Sverige har sjunkit från 4,7 till 4,5, för skogs- och dalbygden från 5,4 till 5,3 och för norra Sverige från 17,7 till 17,4. Fårskötselns relativa omfattning är sålunda mindre i södra och mellersta delarna av landet än i norra Sverige. Gotland intar emellertid en särställning i detta hänseende med ett relativt stort antal får, 41,3 per 100 hektar reducerad jordbruksareal.

Getter. Beträffande antalet getter ha, liksom närmast föregående år, icke några uppgifter infordrats år 1952. Getaveln har under lång tid gått tillbaka. Under åren 1942—1944 förekom visserligen en obetydlig ökning, men sedan har antalet sjunkit kraftigt. Under perioden 1944—1949 minskade antalet getter med 57 %. Sannolikt har minskning ägt rum även under åren 1950—1952. Endast i norra Värmland, Dalarna och Norrland har getaveln någon betydelse.

Svin. Såsom tidigare nämnts ha under år 1952 verkställts separata svinräkningar i april och oktober, vilka liksom husdjursräkningen i juni utförts enligt representativ metod. Dessa räkningar ha omfattat Götaland, Svealand och Gästrikland. På grund av det relativt ringa antalet svin i Norrland har större delen av detta område befriats från skyldighet att lämna uppgifter för svinräkningarna. Vid den senaste allmänna husdjursräkningen, den 1 juni 1949, redovisades sålunda i Norrland utom Gästrikland endast omkring 6 % av landets hela svinstam. För att erhålla en beräknad uppgift om antalet svin i hela riket har en komplettering av antalet svin enligt räkningarna i april 1951 och 1952 utförts beträffande återstoden av Gävleborgs län samt Norrland i övrigt. Härvid har uppgift om antalet svin för de nämnda områdena hämtats från Jordbruk och boskapsskötsel år 1949. Då dessa uppgifter avse den 1 juni ha de emellertid korrigerats med hänsyn till förhållandena i april med ledning av den genom-

snittliga relativa förändringen i antalet svin från april till juni i medeltal under åren 1944—1948 i Svealand.

De på angivet sätt erhållna uppgifterna om antalet svin för hela riket i april 1951 och 1952 återgivas i tab. H i jämförelse med antalet enligt svinräkningen i april 1944, som sålunda kompletterats även för nämnda norrlandsområden. Det totala antalet svin i april 1952 har för hela riket beräknats till 1 363 100 mot 1 324 000 år 1951 och 1 132 700 år 1944.

Som bakgrund till utvecklingen under år 1952 lämnas i nedanstående tablåer sammanställningar över antalet svinbesättningar och antalet svin i Götaland och Svealand enligt svinräkningarna under de senaste fem åren, med undantag för våren 1949, då svinräkning ej verkställdes.

För de senaste åren konstateras en ökning av antalet svin. Antalet besättningar däremot visar tendens till minskning. Denna utveckling sammanhänger med minskad förekomst av ettsvinsbesättningar (hushållssvin). Antalet större besättningar däremot synes under senare år ha ökat något i antal. För en fullständigare belysning av den allmänna utvecklingen under tidigare år hänvisas till Jordbruk och boskapsskötsel år 1951, där en översikt lämnats över svinstammens storlek och sammansättning samt förändringar däri under tiden 1939—1951.

Utvecklingen under år 1952 karakteriseras av ökning av antalet svin men nedgång i antalet besättningar. Antalet

svin i Götaland och Svealand i april och oktober 1952 visar sålunda en ökning med 3,1 respektive 14,4 % i jämförelse med antalet vid motsvarande tidpunkter år 1951. För besättningarna konstateras en minskning i antalet sedan år 1951 med 5,7 respektive 2,8 %. Utvecklingen för de olika kategorierna av svin framgår i fråga om antalet i april av tab. H. Tabellen visar ökning för modersuggor samt gödsvin över 3 månader (7,5 respektive 9,0 %) men nedgång för grisar under 3 månader (3,1 %). Beträffande resultaten av svinräkningen i oktober 1952, för vilka inga jämförelser med närmast föregående år gjorts i tabellerna i fråga om de olika slagen av svin, kan nämnas, att antalet avelssvin ökat med 20,3 %, gödsvin över 3 månader med 4,3 % och grisar under 3 månader med 25,2 %. Det avsevärt ökade antalet svin i oktober 1952 torde främst förklaras av höjningen av fläskpriserna under året. Den betydligt lägre relativa ökningen för gödsvin över 3 månader sammanhänger delvis med att en stor utslaktning av äldre (tyngre) svin ägde rum under sommaren och hösten 1952 i samband med en anpassning till lägre slaktvikter.

I tab. 9 redovisas för varje län och naturligt jordbruksområde antalet svinbesättningar och antalet svin i april och oktober år 1952. På grund av viss osäkerhet för mindre områden beträffande antalet fargaltar ha dessa redovisats tillsammans med modersuggorna under rubriken avelssvin. I slutet av tabellen angives för hela det undersökta om-

Värräkningarna (Götaland och Svealand)

Tidpunkt	Antal svinbesättningar	Index 1949 = 100	Antal svin	Index 1948 = 100
¹⁹ / ₄ 1948	155 280	100,0	1 135 530	100,0
¹⁷ / ₄ 1950	143 590	92,5	1 204 100	106,0
²³ / ₄ 1951	147 370	94,9	1 264 540	111,4
²¹ / ₄ 1952	138 920	89,5	1 303 600	114,8

Hösträkningarna

¹ / ₁₀ 1948	229 240	100,0	1 318 330	100,0
¹⁷ / ₁₀ 1949	215 490	94,0	1 399 380	106,1
¹⁶ / ₁₀ 1950	187 490	81,8	1 342 990	101,9
²² / ₁₀ 1951	200 960	87,7	1 378 840	104,6
¹³ / ₁₀ 1952	195 250	85,2	1 576 970	119,6

rådet avelssvinens fördelning på fargaltar samt modersuggor, dräktiga första gången och övriga modersuggor.

Vid jämförelse mellan svinstammens storlek i april och oktober framgår, att både antalet besättningar och antalet svin är betydligt större på hösten än våren och att ökningen hänför sig främst till gödsvin (över 3 månader). Däremot är antalet modersuggor i regel högre på våren. Dessa förhållanden återspegla en naturlig säsongvariation. Under våren ökas produktionen av smågrisar, som uppfödas under sommaren, vilket kommer till uttryck i högre antal gödsvin, bl. a. hushållssvin, på hösten. Det högre antalet besättningar på hösten står i samband med det större antalet hushållssvin under denna del av året.

I fråga om svinskötselns relativa omfattning i olika områden visar tab. I, att Kristianstads, Malmöhus och Hallands län skilja sig från övriga län genom avsevärt högre relativt antal svin, nämligen respektive 95,1, 81,2 och 99,8 svin på 100 hektar reducerad jordbruksareal. Motsvarande tal för de tre riksområdena uppgå till 42,1 för södra och mellersta Sveriges slättbygder, 32,5 för skogs- och dalbygderna och 11,2 för norra Sverige. Svinskötseln har sålunda den största relativa omfattningen i södra och mellersta Sverige i olikhet mot nötkreatursskötseln, som visar de högsta relativa talen för norra Sverige.

Genom kungörelser den 7 april 1933, 24 maj 1934 och 23 maj 1935 har det alltsedan den 1 juli 1933 ålegat envar innehavare av fargalt dels att föra förlöpande förteckning rörande betäckningar av suggor, dels att månadsvis (under tiden 1 juli 1933—30 juni 1934 kvartalsvis) lämna uppgift angående antalet av honom innehavda *fargaltar* och det sammanlagda antalet under varje månad av dessa *betäckta suggor*. Resultaten av den på grundval därav utarbetade statistiken tillställas månadsvis de närmast intresserade myndigheterna samt publiceras i tidskriften Lantmannen, Jordbrukarnas föreningsblad och Jordbruksekonomiska Meddelanden. I föreliggande redogörelse återgivas i tab. K resultaten för sista 5-årsperioden, be-

träffande *tjänstbara galtar och betäckta suggor* för de olika månaderna, såväl absoluta tal som indextal. Indextalen äro uträknade, för både galtar och betäckta suggor med utgångspunkt från antalet i juli 1933, beträffande betäckta suggor med utgångspunkt även från medeltalen för respektive månader åren 1933—1937.

Enligt tab. K har en fortsatt minskning av antalet tjänstbara fargaltar ägt rum under år 1952. Minskningen är dock obetydlig, och för de senaste fyra åren visar tabellen ett i stort sett konstant antal fargaltar. Antalet betäckta suggor företer däremot en betydande ökning för år 1952 och uppgår till ungefär samma antal som åren 1949—1950. Såsom indextalen visa, har antalet tjänstbara galtar sjunkit mera i förhållande till juli 1933 än antalet betäckta suggor, vilket innebär, att antalet galtar är lägre nu än tidigare i förhållande till antalet suggor. Denna utveckling torde delvis sammanhånga med ökad verksamhet av avels- och galtföreningar. Med hänsyn till den kraftiga ökning av svinproduktionen under senaste år, som svinräkningar och slaktstatistik visa, borde emellertid antalet tjänstbara galtar ha stigit och antalet betäckta suggor ökat mer än som framgår av betäckningsstatistiken. Denna synes vara ofullständig. Vid jämförelse med uppgiftsmaterialet till svinräkningarna har också konstaterats, att detta är förhållandet. En av förklaringarna till denna ofullständighet är, att de uppgiftsinsamlade myndigheterna ej få fullständig kännedom om nya galtinnehavare. För närvarande planeras en omorganisation av uppgiftsinsamlingen för galtstatistiken. Redovisningen av fargaltar och suggbetäckningar torde komma att samordnas med den från 1 januari 1953 införda organisationen för bl. a. stambokföring och registrering av avelssvin, som handhaves av hushållningssällskapen.

Höns. Den samtidigt med svinräkningen i april 1952 verkställda hönsräkningen utfördes även enligt stickprovsmetod och omfattade Götaland, Svealand och Gästrikland. Inom det undersökta området redovisades vid 1944 års jord-

Tab. K. Antal tjänstbara galtar och betäckta suggor
för varje månad åren 1948—1952

År	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Medeltal per år resp. summa
<i>Tjänstbara galtar</i>													
<i>Absoluta tal</i>													
1952	3 047	3 029	3 004	3 054	3 070	3 050	3 044	3 039	3 031	3 029	3 036	3 092	3 044
1951	3 236	3 207	3 135	3 125	3 094	3 051	3 031	3 003	2 983	2 994	3 029	3 101	3 084
1950	3 256	3 188	3 171	3 196	3 158	3 143	3 108	3 083	3 116	3 145	3 170	3 225	3 163
1949	3 098	3 062	3 065	3 051	3 296	3 240	3 224	3 187	3 180	3 178	3 213	3 276	3 173
1948	2 814	2 813	2 798	2 818	3 097	3 058	3 018	2 928	2 911	2 954	2 992	3 048	2 937
<i>Index: juli 1933 = 100</i>													
1952	61	61	60	61	61	61	61	61	61	61	61	62	61
1951	65	64	63	62	62	61	61	60	60	60	61	62	62
1950	65	64	63	64	63	63	62	62	62	63	63	64	63
1949	62	61	61	61	66	65	64	64	64	64	64	65	63
1948	56	56	56	56	62	61	60	59	58	59	60	61	59
<i>Betäckta suggor</i>													
<i>Absoluta tal</i>													
1952	19 104	17 503	19 614	22 500	22 288	18 739	16 895	16 622	16 029	16 962	19 324	20 374	225 958
1951	20 304	16 669	15 742	17 268	17 881	17 679	15 931	14 831	13 373	16 076	20 139	20 130	206 023
1950	20 864	17 636	18 613	20 242	20 176	18 471	16 936	16 166	15 283	17 847	21 702	21 972	225 908
1949	21 165	17 583	18 458	19 653	21 507	18 816	16 167	14 777	14 991	17 745	23 195	24 385	228 442
1948	17 212	14 916	16 767	18 226	20 213	17 567	14 391	12 676	12 438	16 900	23 084	24 505	208 895
<i>Index 1: juli 1933 = 100</i>													
1952	81	74	83	96	95	80	72	71	68	72	82	87	—
1951	86	71	67	73	76	75	68	63	57	68	86	86	—
1950	89	75	79	86	86	79	72	69	65	76	92	93	—
1949	90	75	78	84	91	80	69	63	64	75	99	104	—
1948	73	63	71	77	86	75	61	54	53	72	98	104	—
<i>Index 2: medeltalet för resp. månader 1933—1937 = 100</i>													
1952	85	89	91	89	86	85	85	90	81	74	71	82	—
1951	90	85	73	69	69	80	80	80	67	70	74	81	—
1950	93	90	86	80	78	84	85	87	77	78	80	88	—
1949	94	90	85	78	83	85	81	80	76	77	86	98	—
1948	77	76	78	72	78	80	73	68	63	74	85	98	—

bruksräkning 97 % av det totala antalet höns och kycklingar i riket. Sammanställningen i tab. H visar utvecklingen i jämförelse med åren 1944 och 1951. De i tabellen lämnade uppgifterna avse hela riket; komplettering har verkställts för Norrland utom Gästrikland på samma sätt som beträffande antalet svin (se sid. 34). Antalet höns i april 1952 i hela riket beräknas sålunda till 8 589 400, vilket innebär en minskning med 538 800 (5,9 %) sedan år 1951. I fråga om antalet kycklingar, 3 064 800 i april 1952, konstateras en minskning sedan

närmast föregående år med 136 200 (4,3 %). Sammanlagt uppgår antalet höns och kycklingar till 11 654 100 år 1952, vilket är 675 000 (5,5 %) mindre än år 1951.

Nötkreatursenheter.¹ För att erhålla jämförbara uttryck för kreatursskötselns omfattning som helhet betraktad inom olika områden ha de olika slagen av

¹ 1 nötkreatursenhet = 1 fullvuxet nötkreatur, ² ungnöt eller kalvar, ³ 2/3 vuxen häst, ⁴ 3 unghäst eller föl, 4 svin, 10 får resp. 12 getter. Till kaniner, fjäderfän och bisamhällen har hänsyn ej tagits.

Tab. L. Fördelning på olika storleksgrupper av antalet husdjur år 1952, hela riket

Djurslag	A b s o l u t a t a l									R e l a t i v a t a l								
	0—2 ha	2—5 ha	5—10 ha	10—20 ha	20—30 ha	30—50 ha	50— 100 ha	över 100 ha	Sum- ma	0—2 ha	2—5 ha	5— 10 ha	10— 20 ha	20— 30 ha	30— 50 ha	50— 100 ha	över 100 ha	Sum- ma
Hästar, 3 år och däröver	24 760	61 160	104 760	88 190	29 820	22 030	13 000	11 410	355 120	7,0	17,2	29,5	24,8	8,4	6,2	3,7	3,2	100
Unghästar, 1 och 2 år .	200	970	4 470	6 190	2 890	2 920	2 070	2 320	22 030	0,9	4,4	20,3	28,1	13,1	13,3	9,4	10,5	100
Föl	100	380	1 540	2 450	1 180	1 100	790	970	8 510	1,2	4,4	18,1	28,8	13,9	13,0	9,2	11,4	100
Summa hästar	25 060	62 510	110 770	96 830	33 890	26 050	15 860	14 700	385 670	6,5	16,2	28,7	25,1	8,8	6,8	4,1	3,8	100
Tjurar och oxar, 1 år och däröver	510	2 340	5 990	11 050	6 320	5 010	2 850	3 190	37 260	1,4	6,3	16,1	29,6	17,0	13,4	7,6	8,6	100
Kor, som kalvat endast en gång	10 940	37 270	68 360	70 880	28 840	25 620	18 070	20 130	280 110	3,9	13,3	24,4	25,3	10,3	9,1	6,5	7,2	100
Övriga kor	86 550	234 350	338 790	296 760	111 220	86 300	57 080	58 270	1 269 320	6,8	18,5	26,7	23,4	8,8	6,8	4,5	4,5	100
Kvigor, 1 år och däröver avsedda för pålägg .	8 540	42 760	96 590	121 200	58 490	55 110	40 640	47 160	470 490	1,8	9,1	20,6	25,8	12,4	11,7	8,6	10,0	100
Stutar, kvigor och kal- var, 1 år och däröver avsedda för slakt . .	580	2 640	6 050	6 830	3 560	4 590	3 260	4 070	31 580	1,8	8,4	19,2	21,6	11,3	14,5	10,3	12,9	100
Kalvar under 1 år av- sedda för pålägg . .	8 930	32 210	65 150	79 300	37 460	33 330	24 000	29 240	309 620	2,9	10,4	21,0	25,6	12,1	10,8	7,8	9,4	100
Kalvar under 1 år av- sedda för slakt . . .	10 890	35 120	41 350	25 030	7 790	5 560	3 120	4 590	133 450	8,2	26,3	31,0	18,8	5,8	4,2	2,3	3,4	100
Summa nötkreatur	126 940	386 690	622 280	611 050	253 680	215 520	149 020	166 650	2 531 830	5,0	15,3	24,6	24,1	10,0	8,5	5,9	6,6	100
Får och lamm	31 660	55 680	54 900	38 750	21 480	17 880	12 360	22 930	255 640	12,3	21,8	21,5	15,2	8,4	7,0	4,8	9,0	100

husdjur reducerats till en gemensam enhet, enligt inom jordbruksstatistiken tidigare tillämpade grunder. Det för år 1952 beräknade antalet nötkreatursenheter i hela riket uppgår till 2 982 000 mot 3 105 000 år 1951; minskningen motsvarar 4,0 % (*tab. 10*). Det till nötkreatursenheter omräknade antalet husdjur har satts i relation till jordbruksarealen. I *tab. I* redovisas antalet nötkreatursenheter per 100 hektar reducerad jordbruksareal för samtliga län och naturliga områden. Norra Sverige företer det högsta relativa antalet nötkreatursenheter (99,7); för skogs- och dalbygderna i södra och mellersta Sverige redovisas något lägre (87,7) och för slättbygderna i samma område det lägsta relativa antalet (64,1).

Husdjurens fördelning på storleksgrupper efter åkerarealen. I likhet med arealuppgifterna ha även uppgifterna till kreatursräkningen år 1952 blivit föremål för en särskild bearbetning, avsedd att belysa husdjurens fördelning på olika storleksgrupper efter åkerarealen. I *tab. L* lämnas för hela riket uppgifter om dels det absoluta antalet hästar, nötkreatur och får, dels det relativa antalet

inom olika storleksgrupper. För de områden och storleksgrupper, som voro utslutna vid kreatursräkningen år 1952, har komplettering och storleksgruppsfördelning företagits med ledning av uppgifter från tidigare räkningar. Då skattningarna av antalet husdjur inom olika storleksgrupper grundats på åkerarealens fördelning på storleksgrupper år 1944 — det sista år, för vilket dylika uppgifter finnas — torde den relativa andelen på de lägsta storleksgrupperna vid skattningen blivit något för hög. Den reducering av antalet brukningsenheter, som kan antagas ha ägt rum sedan år 1944 (se sid. 13), torde nämligen huvudsakligen ha berört de lägsta storleksgrupperna. Enligt *tab. L* kommer år 1952 omkring 76 % av hästarna och 69 % av nötkreaturen på brukningsenheter med högst 20 hektar åker samt omkring 50 % av både hästar och nötkreatur på brukningsenheter med 5—20 hektar åker. Totala antalet hästar visar en relativ fördelning på storleksgrupper, som är ganska likartad den för hela antalet nötkreatur. För får och lamm konstateras något jämnare fördelning på de olika storleksgrupperna än för övriga djurgrupper.

Tab. 1. Hela ägoviddens fördelning på särskilda ägoslag, i hektar, inom jordbruksområden, år 1952

1	2	3	4	5	6	7	8
O m r å d e n	Ä g o s l a g						
	Åker	Slätter- äng	Kulti- verad betes- äng	Annan betes- äng	Skogs- mark	Övrig mark	Summa landareal
Stockholms län och stad	153 082	2 903	5 174	13 997	387 242	190 006	752 404
Uppsala län	152 861	3 016	2 865	11 963	282 485	58 861	512 051
Södermanlands län	175 208	1 600	6 482	22 568	333 877	85 229	624 964
Östergötlands län	246 677	4 793	19 385	48 175	561 265	125 758	1 006 053
a) Norra skogsbygden	38 326	678	5 649	5 696	167 389	42 133	259 871
b) Östgötaslätten	154 839	907	7 194	24 437	124 119	38 075	349 571
c) Södra skogsbygden	41 332	3 075	6 104	16 103	227 943	29 567	324 124
d) Södra kustlandet	12 180	133	438	1 939	41 814	15 983	72 487
Jönköpings län	133 729	12 891	15 084	44 149	621 205	234 083	1 061 141
Kronobergs län	99 295	9 548	9 265	29 785	552 239	190 935	891 067
Kalmar län	185 356	6 737	6 069	46 866	662 424	201 770	1 109 222
länets norra del	63 564	978	3 949	10 668	292 301	74 552	446 012
a) Norra kustlandet	49 037	815	3 221	7 330	215 240	63 737	339 380
b) Skogsbygden	14 527	163	728	3 338	77 061	10 815	106 632
länets södra del	121 792	5 759	2 120	36 198	370 123	127 218	663 210
a) Kalmarslätten	45 924	593	821	9 979	111 114	22 382	190 813
b) Norra kustlandet	3 093	158	67	560	19 808	5 713	29 399
c) Skogsbygden	33 321	3 310	951	12 551	222 001	36 705	308 839
d) Öland	39 454	1 698	281	13 108	17 200	62 418	134 159
Gotlands län	84 260	1 830	1 611	17 084	130 522	78 703	314 010
Blekinge län	61 709	1 416	1 880	10 960	177 198	37 700	290 863
a) Skogsbygden	25 300	1 049	771	5 364	117 261	18 255	168 000
b) Slättbygden	36 409	367	1 109	5 596	59 937	19 445	122 863
Kristianstads län	233 585	3 055	9 444	32 765	244 177	92 579	615 605
a) Skogsbygden	67 070	1 481	2 899	13 287	178 184	61 424	324 345
b) Mellanbygden	83 844	1 057	3 532	15 652	47 680	17 823	169 588
c) Slättbygden	82 671	517	3 013	3 826	18 313	13 332	121 672
Malmöhus län	333 013	3 850	9 474	19 302	66 077	43 456	475 172
a) Skogsbygden	27 122	383	1 497	4 900	33 298	5 779	72 979
b) Mellanbygden	82 343	1 629	3 124	7 119	19 679	10 164	124 058
c) Slättbygden	223 548	1 838	4 853	7 283	13 100	27 513	278 135
Hallands län	145 024	1 993	3 601	8 733	209 807	105 486	474 644
a) Slättbygden	88 029	93	1 189	3 284	37 789	17 073	147 457
b) Skogsbygden	31 751	1 748	2 034	4 186	132 792	64 676	237 237
c) Norra Halland	25 244	152	328	1 263	39 226	23 737	89 950
Göteborgs och Bohus län	93 056	2 390	2 765	15 005	168 709	213 597	495 522
Älvsborgs län	208 929	8 633	7 742	30 487	655 948	259 262	1 171 001
länets norra del	131 006	4 093	1 875	13 917	309 494	138 890	599 275
a) Slättbygden	78 855	1 041	1 010	6 132	89 510	49 949	226 497
b) Dalbygden	34 314	977	616	4 132	89 298	45 742	175 079
c) Dalslands bergsbygd	16 896	2 032	247	3 548	124 611	41 261	188 595
d) Södra höglandet	941	43	2	105	6 075	1 938	9 104

län, hushållningssällskapsområden samt naturliga

1	2	3	4	5	6	7	8
O m r å d e n	Ä g o s l a g						
	Åker	Slätter- äng	Kulti- verad betes- äng	Annan betes- äng	Skogs- mark	Övrig mark	Summa landareal
länets södra del	77 923	4 540	5 867	16 570	346 454	120 372	571 726
a) Dalbygden	10 794	272	320	1 233	25 615	6 524	44 758
b) Södra höglandet	67 129	4 268	5 547	15 337	320 839	113 848	526 968
Skaraborgs län	316 572	2 620	8 193	34 854	334 712	110 108	807 059
a) Slättbygden	221 622	1 338	4 544	14 654	158 829	56 039	457 006
b) Falbygden	48 684	502	1 591	11 262	31 827	20 044	113 910
c) Nordöstra höglandet	17 329	193	630	2 402	72 871	18 093	111 518
d) Sydöstra höglandet	28 937	587	1 428	6 556	71 185	15 932	124 625
Värmlands län	187 358	11 461	2 997	28 136	1 262 322	268 234	1 760 508
a) Slättbygden	89 767	1 331	1 264	6 004	202 395	56 545	357 306
b) Centr. o. västra Värmland	76 412	5 123	1 438	14 525	511 302	96 548	705 348
c) Bergslagen	9 374	755	272	2 770	123 799	25 589	162 559
d) Norra Värmland	11 805	4 252	23	4 837	424 826	89 552	535 295
Örebro län	151 706	3 283	4 100	15 338	517 881	134 257	826 565
a) Södra skogsbygden	21 401	194	1 358	3 446	105 038	24 709	156 146
b) Slättbygden	93 073	613	1 676	5 400	87 858	24 667	213 287
c) Bergslagen	37 232	2 476	1 066	6 492	324 985	84 881	457 132
Västmanlands län	162 509	2 552	3 144	10 252	376 637	89 138	644 232
a) Bergslagen	15 862	447	962	2 365	134 481	31 537	185 654
b) Slättbygden	146 647	2 105	2 182	7 887	242 156	57 601	458 578
Kopparbergs län	108 973	25 900	1 292	21 497	1 975 225	686 136	2 819 023
a) Bergslagen	8 984	1 985	239	4 572	145 754	30 168	191 702
b) Östra Dalarna	58 561	3 419	426	7 708	319 747	61 330	451 191
c) Mellanbygden	38 234	16 961	615	9 151	1 024 622	305 237	1 394 820
d) Fjällbygden	3 194	3 535	12	66	485 102	289 401	781 310
Gävleborgs län	112 711	11 031	992	18 399	1 388 431	286 970	1 818 534
a) Gästrikland	35 358	2 399	593	3 532	299 093	76 029	417 004
b) Hälsinglands kustland	65 525	6 322	322	11 975	635 223	116 655	836 022
c) Inlandet	11 828	2 310	77	2 892	454 115	94 286	565 508
Västernorrlands län	103 043	22 649	2 016	25 999	1 841 477	417 086	2 412 270
a) Kustlandet	66 024	10 263	1 282	16 222	569 037	168 132	830 960
b) Inlandet	34 927	11 559	683	8 820	1 198 019	231 452	1 485 460
c) Silurområdet	2 092	827	51	957	74 421	17 502	95 850
Jämtlands län	68 268	11 107	2 540	20 526	2 594 823	2 069 737	4 767 001
a) Silurområdet	43 222	2 901	2 093	10 014	827 004	414 125	1 299 359
b) Mellanbygden	10 594	1 666	153	2 679	500 845	88 594	604 531
c) Fjällbygden	14 452	6 540	294	7 833	1 266 974	1 567 018	2 863 111
Västerbottens län	130 079	22 361	2 075	26 972	3 127 431	2 231 377	5 540 295
a) Kustlandet	106 734	7 966	1 460	20 174	1 227 348	431 413	1 795 095
b) Inlandet	23 345	14 395	615	6 798	1 900 083	1 799 964	3 745 200
Norrbottnens län	84 505	61 433	1 464	19 621	3 796 872	5 903 703	9 867 598
a) Kustlandet	70 329	33 820	1 165	19 539	1 565 509	698 195	2 388 557
b) Inlandet	14 176	27 613	299	82	2 231 363	5 205 508	7 479 041
Hela riket	3 731 508	239 052	129 654	573 433	22 268 986	14 114 171	41 056 804

**Tab. 2. Åkerjordens användning, i hektar, inom län, hushållningssällskapsområ-
Beträffande komplettering av uppgiftsmaterialet se sid. 2 och 3.**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Områden	Höst- vete	Vår- vete	Råg	Korn	Havre	Bland- säd	Kök- ärter	Fo- der- ärter och vicker	Pota- tis	Soc- ker- betor	Fo- der- rot- fruk- ter
1 Stockholms län och stad	12 276	9 439	1 378	2 758	12 320	25 388	1 212	230	4 386	—	692
2 Uppsala län	11 940	15 551	1 046	4 390	7 607	31 109	1 992	232	2 744	3	363
3 Södermanlands län . . .	15 144	11 238	3 338	3 187	32 432	14 453	2 315	652	3 000	3	558
4 Östergötlands län . . .	26 460	20 039	7 763	8 738	25 104	31 170	2 150	505	4 309	1 480	1 929
5 a) Norra skogsbygden . .	2 534	2 475	1 733	832	7 173	3 252	234	67	794	57	207
6 b) Östgötaslätten . . .	20 317	14 448	3 779	7 264	10 226	19 835	1 406	290	2 022	1 284	1 154
7 c) Södra skogsbygden . .	2 386	1 974	2 051	543	6 008	6 738	286	108	1 266	182	505
8 d) Södra kustlandet . .	1 223	1 142	200	99	1 697	1 345	224	40	227	7	63
9 Jönköpings län	2 054	6 236	5 375	1 658	34 014	6 795	30	610	5 842	9	2 581
10 Kronobergs län	700	3 961	4 499	790	25 643	5 466	2	155	5 969	58	2 386
11 Kalmar län	9 444	7 875	13 202	5 521	23 883	17 839	233	235	7 725	3 030	2 966
12 länets norra del . . .	3 584	4 136	3 206	652	13 017	4 314	229	83	1 907	33	912
13 a) Norra kustlandet . .	3 445	3 302	2 358	619	8 859	3 586	216	58	1 316	31	529
14 b) Skogsbygden	139	834	848	33	4 158	728	13	25	591	2	383
15 länets södra del . . .	5 860	3 739	9 996	4 869	10 866	13 525	4	152	5 818	2 997	2 054
16 a) Kalmar-slätten . . .	2 721	1 389	3 999	1 458	3 649	5 448	—	74	2 580	149	945
17 b) Norra kustlandet . .	61	219	151	30	538	121	—	—	152	—	43
18 c) Skogsbygden	544	1 795	2 027	348	6 224	2 965	3	71	1 930	—	534
19 d) Öland	2 534	336	3 819	3 033	455	4 991	1	7	1 156	2 848	532
20 Gotlands län	6 972	1 284	4 840	11 816	582	7 376	51	90	1 933	2 766	2 454
21 Blekinge län	1 881	2 031	5 135	1 746	6 862	5 135	1	64	9 890	1 011	1 477
22 a) Skogsbygden	279	878	1 950	325	4 440	1 566	—	28	3 317	50	717
23 b) Slättbygden	1 602	1 153	3 185	1 421	2 422	3 569	1	36	6 573	961	760
24 Kristianstads län . . .	6 058	4 350	20 674	7 354	12 084	40 770	11	349	21 919	11 449	6 712
25 a) Skogsbygden	250	1 184	3 260	560	8 312	10 742	1	88	6 972	712	2 092
26 b) Mellanbygden	1 159	1 049	12 071	2 624	1 722	14 357	1	76	10 766	3 986	2 235
27 c) Slättbygden	4 649	2 117	5 343	4 170	2 050	15 671	9	185	4 181	6 751	2 385
28 Malmöhus län	16 109	11 503	21 184	30 251	6 343	55 957	69	808	10 139	32 897	8 230
29 a) Skogsbygden	285	543	1 050	640	1 173	6 978	3	120	1 601	520	1 265
30 b) Mellanbygden	1 548	1 469	6 518	3 784	1 313	18 973	—	226	4 026	4 164	3 587
31 c) Slättbygden	14 276	9 491	13 616	25 827	3 857	30 006	66	462	4 512	28 213	3 378
32 Hallands län	2 737	7 692	9 693	4 121	25 806	12 736	—	391	9 094	969	4 537
33 a) Slättbygden	1 920	4 697	6 931	3 459	12 366	8 634	—	301	5 979	938	2 825
34 b) Skogsbygden	105	1 375	1 561	394	7 974	2 068	—	50	1 942	31	1 118
35 c) Norra Halland . . .	712	1 620	1 201	268	5 466	2 094	—	40	1 173	—	594
36 Göteborgs och Bohus län	2 332	6 956	1 376	960	18 930	6 060	63	1 006	4 122	—	876
37 Älvsborgs län	4 412	10 624	5 186	3 620	52 823	5 864	36	951	6 920	6	1 636
38 länets norra del	3 735	7 481	2 941	2 511	32 777	3 390	35	841	2 961	5	540
39 a) Slättbygden	2 667	3 797	2 209	1 836	20 735	2 239	35	700	1 430	4	346
40 b) Dalbygden	707	2 395	530	563	8 530	900	—	105	1 021	1	173
41 c) Dalstads bergsbygd .	335	1 244	179	109	3 232	244	—	35	455	—	19
42 d) Södra höglandet . .	26	45	23	3	280	7	—	1	55	—	2

¹ Ej permanent vall, även till ensilage.

den samt naturliga jordbruksområden, år 1952

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
Grön- foder av säd och balj- växter	Vall till h5	Vall till frö- skörd	Vall till bete och grön- foder ¹	Per- ma- nent betes- vall	Höst- raps	Vår- raps	Rybs	Olje- lin	Öv- riga olje- väx- ter	Spå- nads- väx- ter på åker	Köks- väx- ter på åker	An- dra växt- slag	Helträ- da och obru- kad åker- jord	Summa åker
1 825	44 347	1 468	4 456	8 766	3 038	1 324	1 716	288	439	50	442	394	14 450	158 082
1 740	37 312	1 584	4 448	7 697	2 795	1 891	2 318	296	177	198	114	262	15 052	152 861
2 438	45 195	2 794	5 139	10 364	3 092	1 637	1 731	824	505	173	67	244	14 685	175 208
3 191	53 173	7 033	4 842	5 978	13 149	739	4 248	2 917	1 994	201	197	167	19 201	246 677
770	10 298	677	917	1 111	980	138	525	507	115	4	20	9	2 897	38 326
1 420	26 853	5 484	2 718	3 624	11 234	512	3 442	2 234	1 783	135	173	139	13 063	154 839
881	12 619	466	812	868	737	66	263	154	83	60	2	12	2 312	41 332
120	3 403	406	395	375	198	23	18	22	13	2	2	7	929	12 180
4 367	51 396	666	4 177	4 157	466	422	293	51	45	32	117	243	2 093	133 729
2 762	34 314	522	4 443	5 135	117	98	159	8	26	157	27	229	1 669	99 295
2 574	48 661	1 078	9 051	8 152	9 745	159	1 529	957	434	37	1 232	662	9 132	185 356
797	19 275	578	2 538	2 563	1 117	27	352	101	91	37	29	71	3 915	63 564
596	14 435	535	1 836	2 046	1 027	26	290	101	80	36	27	70	3 613	49 937
201	4 840	43	702	517	90	1	62	—	11	1	2	1	302	14 527
1 777	29 386	500	6 513	5 589	8 628	132	1 177	856	343	—	1 203	591	5 217	121 792
707	10 574	333	2 780	3 086	3 672	68	596	105	55	—	176	123	1 237	45 924
125	965	10	220	194	20	—	—	—	3	—	—	—	241	3 093
682	10 966	59	1 501	1 408	619	28	112	6	10	—	6	28	1 455	33 321
263	6 881	93	2 012	901	4 317	36	469	745	275	—	1 021	440	2 284	39 454
442	19 091	694	3 732	4 218	4 068	543	3 078	318	1 244	684	437	203	5 344	84 260
1 065	14 716	143	2 576	4 048	2 169	28	165	116	108	6	176	161	999	61 709
629	7 547	37	1 124	1 565	133	20	64	3	19	—	14	21	574	25 300
436	7 169	106	1 452	2 483	2 036	8	101	113	89	6	162	140	425	36 409
6 527	50 687	2 207	10 161	16 310	4 323	80	496	1 171	2 394	95	1 089	2 951	3 364	233 585
1 606	19 773	239	3 758	5 948	353	17	15	49	42	14	42	273	768	67 070
1 949	17 235	261	3 386	5 992	1 145	22	204	208	648	27	282	1 365	1 074	83 844
2 972	13 679	1 707	3 017	4 370	2 825	41	277	914	1 704	54	765	1 313	1 522	82 671
12 010	50 807	4 032	9 057	18 429	15 297	135	933	6 827	10 003	1 076	3 549	2 349	5 019	333 013
824	7 749	249	1 339	1 851	215	15	36	57	252	—	66	106	185	27 122
3 674	17 328	726	2 981	5 484	1 965	1	59	817	1 524	112	75	387	1 602	82 343
7 512	25 730	3 057	4 737	11 094	13 117	119	838	5 953	8 227	964	3 408	1 856	3 232	223 548
6 059	34 980	1 190	8 760	9 801	795	117	206	729	343	1 285	419	372	2 132	145 024
3 882	18 156	886	5 561	6 641	719	79	180	710	262	1 198	197	192	1 316	88 029
1 346	9 562	134	1 768	1 670	31	15	26	4	39	63	14	24	437	31 751
831	7 262	170	1 431	1 490	45	23	—	15	42	24	208	156	379	25 244
2 321	30 497	756	4 022	6 749	73	236	67	86	80	—	341	139	5 008	93 056
4 867	78 899	2 124	10 526	9 620	345	874	276	488	82	3	158	92	8 497	208 929
3 114	46 347	1 723	7 195	5 765	243	704	194	474	71	—	104	67	7 788	131 006
2 061	25 677	1 115	4 948	3 487	171	528	143	392	44	—	11	20	4 260	78 855
723	12 297	402	1 683	1 584	72	163	49	80	27	—	91	15	2 203	34 314
310	7 951	202	543	672	—	13	2	2	—	—	2	30	1 317	16 896
20	422	4	21	22	—	—	—	—	—	—	—	2	8	941

TAB. 2 (forts.). ÅKERJORDENS ANVÄNDNING, I HECTAR, INOM LÄN, HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPSSOM-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Områden	Höst-vete	Vår-vete	Råg	Korn	Havre	Bland-säd	Kök-ärter	Foder-ärter och vicker	Potatis	Sockerbetor	Foderrotfrukter
1 länets södra del	677	3 143	2 245	1 109	20 046	2 474	1	110	3 959	1	1 096
2 a) Dalbygdena	174	554	316	192	2 092	749	—	29	457	1	217
3 b) Södra höglandet . .	503	2 589	1 929	917	17 954	1 725	1	81	3 502	—	879
4 Skaraborgs län	20 235	6 780	14 670	10 131	74 669	15 697	727	2 956	6 062	465	2 979
5 a) Slättbygden	17 465	4 443	9 698	7 470	51 249	11 181	699	2 451	3 205	424	1 882
6 b) Falbygden	1 487	1 031	2 374	1 684	11 979	2 427	21	265	1 330	32	556
7 c) Nordöstra höglandet .	563	450	1 011	192	4 094	672	7	98	472	—	128
8 d) Sydöstra höglandet .	720	856	1 587	785	7 347	1 417	—	142	1 055	9	413
9 Värmlands län	5 407	9 656	2 151	3 859	39 349	3 993	45	355	5 033	—	229
10 a) Slättbygden	3 147	5 588	1 169	2 894	19 796	2 657	39	146	1 571	—	112
11 b) Centr. o. v. Värmland	2 119	3 448	798	641	15 466	867	4	160	2 444	—	67
12 c) Bergslagen	48	286	37	189	1 693	390	2	24	333	—	28
13 d) Norra Värmland . .	93	334	147	135	2 394	79	—	25	685	—	22
14 Örebro län	4 571	14 345	2 486	5 366	36 161	3 931	354	240	3 467	—	447
15 a) Södra skogsbygden .	664	1 414	773	623	5 786	367	32	24	745	—	124
16 b) Slättbygden	3 496	11 211	1 488	4 077	21 903	2 013	293	132	1 613	—	225
17 c) Bergslagen	411	1 720	225	666	8 472	1 551	29	84	1 109	—	98
18 Västmanlands län . . .	8 114	17 040	651	3 862	30 808	14 312	2 072	274	2 354	—	176
19 a) Bergslagen	371	655	52	123	4 169	707	65	33	366	—	20
20 b) Slättbygden	7 743	16 385	599	3 739	26 639	13 605	2 007	241	1 988	—	156
21 Kopparbergs län	3 277	1 550	1 012	4 272	22 291	4 453	86	78	3 191	—	423
22 a) Bergslagen	130	148	30	362	1 872	322	4	13	356	—	11
23 b) Östra Dalarna	2 832	1 123	555	1 839	13 986	3 025	82	59	1 145	—	203
24 c) Mellanbygden	315	279	427	2 026	6 296	1 097	—	6	1 545	—	204
25 d) Fjällbygden	—	—	—	45	137	9	—	—	145	—	5
26 Gävleborgs län	403	2 939	219	4 556	19 317	7 111	50	29	3 909	—	196
27 a) Gästrikland	270	1 164	131	608	7 325	1 480	31	11	1 318	—	29
28 b) Hälsinglands kustland	131	1 697	88	3 062	10 619	4 999	19	11	2 129	—	144
29 c) Inlandet	2	73	—	886	1 373	632	—	7	462	—	23
30 Västernorrlands län . . .	12	462	74	8 323	4 999	5 797	18	90	4 856	—	191
31 a) Kustlandet	3	349	62	5 429	3 281	4 249	14	62	3 192	—	119
32 b) Inlandet	7	112	12	2 758	1 682	1 501	4	26	1 538	—	72
33 c) Silurområdet	2	1	—	136	36	47	—	2	126	—	—
34 Jämtlands län	7	55	5	5 653	1 481	2 009	—	171	2 116	—	87
35 a) Silurområdet	7	39	3	4 227	927	1 450	—	166	1 237	—	54
36 b) Mellanbygden	—	12	—	640	352	365	—	1	406	—	20
37 c) Fjällbygden	—	4	2	786	202	194	—	4	473	—	13
38 Västerbottens län	—	10	44	14 026	1 045	4 367	1	14	4 371	—	248
39 a) Kustlandet	—	7	33	12 979	512	4 213	1	14	3 120	—	204
40 b) Inlandet	—	3	11	1 047	533	154	—	—	1 251	—	44
41 Norrbottens län	—	14	35	5 576	1 187	2 441	1	60	2 941	—	227
42 a) Kustlandet	—	14	35	5 472	920	2 420	1	60	2 363	—	213
43 b) Inlandet	—	—	—	104	267	21	—	—	578	—	14
44 Hela riket år 1952	160 545	171 630	126 036	152 534	515 740	330 289	11 519	10 545	136 292	54 146	42 600
45 » » » 1951	148 125	179 863	97 764	109 875	500 453	325 240	12 264	12 222	130 799	54 080	46 466
46 » » » 1950	178 219	160 940	126 697	93 952	502 334	318 089	12 051	11 032	130 492	54 428	49 718
47 » » » 1949	167 736	139 464	134 868	86 084	501 794	309 377	14 279	13 801	134 566	49 287	53 959
48 » » » 1948	172 792	142 859	159 840	87 806	489 648	281 600	14 638	10 083	147 875	47 551	60 807

¹ Ej permanent vall, även till ensilage.

RÅDEN SAMT NATURLIGA JORDBRUKSOMRÅDEN, ÅR 1952

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
Grön- foder av säd och balj- växter	Vall till hō	Vall till frö- skörd	Vall till bete och grön- foder ¹	Per- ma- nent betes- vall	Höst- raps	Vår- raps	Rybs	Olje- lin	Öv- riga olje- väx- ter	Spå- nads- väx- ter	Köks- väx- ter på åker	An- dra växt- slag	Helträ- da och obru- kad åker- jord	Summa åker
1 753	32 552	401	3 331	3 855	102	170	82	14	11	3	54	25	709	77 923 1
369	3 571	80	735	968	49	68	3	4	4	3	1	6	152	10 794 2
1 384	28 981	321	2 596	2 887	53	102	79	10	7	—	53	19	557	67 129 3
9 637	90 779	3 079	12 308	15 917	3 628	2 534	2 472	1 372	351	45	131	263	18 685	316 572 4
6 436	60 364	2 482	8 768	10 359	2 674	2 100	1 457	1 339	287	25	105	137	14 922	221 622 5
1 611	15 613	239	1 987	3 042	461	196	689	17	49	20	13	41	1 520	48 684 6
664	5 562	188	611	889	98	96	78	11	—	—	5	78	1 367	17 329 7
926	9 240	170	942	1 627	400	142	248	5	15	—	8	7	876	28 937 8
3 183	78 057	1 979	7 495	10 998	11	943	733	362	35	163	35	150	13 137	187 358 9
1 153	30 477	1 326	4 581	5 849	—	847	570	332	35	158	23	98	7 199	89 767 10
1 337	36 760	571	2 494	4 016	10	46	146	22	—	—	9	22	4 965	76 412 11
358	4 380	68	280	847	1	7	17	8	—	5	2	28	343	9 374 12
335	6 440	14	140	286	—	43	—	—	—	—	1	2	630	11 805 13
2 483	44 711	2 841	5 150	7 773	636	2 335	2 088	3 041	256	244	63	139	8 578	151 706 14
554	6 644	237	431	1 125	121	141	233	165	34	14	2	18	1 130	21 401 15
699	22 613	2 128	3 185	4 406	495	2 085	1 762	2 757	216	208	51	70	5 947	93 073 16
1 230	15 454	476	1 534	2 242	20	109	93	119	6	22	10	51	1 501	37 232 17
1 553	42 928	2 704	4 839	7 273	1 142	4 514	2 230	584	202	151	64	164	14 498	162 509 18
317	6 200	222	544	1 085	3	60	11	15	—	8	3	16	817	15 862 19
1 236	36 728	2 482	4 295	6 188	1 139	4 454	2 219	569	202	143	61	148	13 681	146 647 20
3 526	54 336	420	2 200	3 608	12	46	15	22	9	3	53	37	4 053	108 973 21
356	4 499	85	196	341	—	—	7	1	—	—	1	—	250	8 984 22
1 808	24 109	294	1 652	2 718	12	46	8	21	9	3	34	24	2 974	58 561 23
1 056	23 255	40	298	537	—	—	—	—	—	—	16	12	825	38 234 24
306	2 473	1	54	12	—	—	—	—	—	—	2	1	4	3 194 25
2 030	61 163	952	3 460	4 454	4	20	31	11	—	137	21	218	1 481	112 711 26
1 064	17 563	358	1 292	1 606	4	18	23	8	—	89	5	20	941	35 358 27
819	36 140	539	1 835	2 544	—	2	8	3	—	45	16	178	497	65 525 28
147	7 460	55	333	304	—	—	—	—	—	3	—	20	43	11 828 29
4 152	64 420	960	2 793	3 526	—	—	38	16	—	194	39	39	2 044	103 043 30
2 270	40 584	800	2 243	2 116	—	—	25	—	—	161	23	28	1 014	66 024 31
1 748	22 383	158	524	1 351	—	—	13	16	—	33	16	6	967	34 927 32
134	1 453	2	26	59	—	—	—	—	—	—	—	5	63	2 092 33
3 920	48 703	136	1 250	1 943	3	—	—	—	—	30	30	58	611	68 268 34
1 798	30 210	102	979	1 618	—	—	—	—	—	30	25	56	294	43 222 35
951	7 241	14	160	193	3	—	—	—	—	—	2	—	234	10 594 36
1 171	11 252	20	111	132	—	—	—	—	—	—	3	2	83	14 452 37
8 058	87 005	884	4 090	4 084	—	—	—	3	—	7	47	27	1 748	130 079 38
4 950	71 356	838	3 611	3 549	—	—	—	3	—	6	16	6	1 316	106 734 39
3 108	15 649	46	479	535	—	—	—	—	—	1	31	21	432	23 345 40
3 695	59 126	539	2 085	3 469	—	—	—	—	—	—	17	25	3 067	84 505 41
2 155	48 393	502	1 912	3 228	—	—	—	—	—	—	12	12	2 617	70 329 42
1 540	10 733	37	173	241	—	—	—	—	—	—	5	13	450	14 176 43
94 425	1 225 303	40 785	131 060	182 469	64 908	18 675	24 822	20 487	18 727	4 971	8 865	9 588	174 547	3 731 508 44
105 348	1 261 223	39 199	134 262	181 512	88 751	36 770	27 360	23 490	13 680	5 451	9 674	9 022	177 496	3 730 389 45
105 680	1 274 610	37 247	144 676	161 221	61 380	51 929	13 200	35 559	6 740	6 788	9 834	9 464	172 172	3 728 452 46
118 654	1 297 499	40 044	316 560	36 466	39 055	4 742	46 960	14 613	6 499	10 090	12 946	177 403	3 726 748	47
134 126	1 318 524	37 466	333 166	78 731	5 743	8 727	10 686	181 830	3 724 498	48				

Tab. 3. Åkerjordens användning inom olika storleksgrupper, i hektar, inom större riksområden, år 1952

Beträffande komplettering av uppgiftsmaterialet se sid. 2 och 3.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Områden samt storleks- grupper (efter åkerarealen)	Höst- vete	Vår- vete	Råg	Korn	Havre	Bland- säd	Kök- ärter	Foder- ärter och vicker	Potatis	Soc- ker- betor	Foder- rot- frukter
<i>Södra och mellersta Sveriges slättbygder</i>											
Lägenheter m. m.	17	53	32	6	124	184	15	—	1 742	32	53
0,26—2 ha . . .	341	780	692	176	3 884	4 442	46	73	3 939	827	1 079
Över 2 » . . .	132 705	115 283	86 676	96 709	239 294	229 306	10 087	6 723	59 314	51 667	24 013
Summa	133 063	116 116	87 400	96 891	243 302	233 932	10 148	6 796	64 995	52 526	25 145
<i>Södra och mellersta Sveriges skogs- o. dalbygder</i>											
Lägenheter m. m.	13	121	26	11	305	64	7	—	1 233	1	18
0,26—2 ha . . .	208	2 097	859	104	10 299	1 551	10	158	5 312	9	639
Över 2 » . . .	26 701	50 367	36 931	15 796	232 303	73 312	1 315	3 207	45 502	1 610	15 647
Summa	26 922	52 585	37 816	15 911	242 907	74 927	1 332	3 365	52 047	1 620	16 304
<i>Norra Sverige</i>											
Lägenheter m. m.	4	12	4	84	44	14	4	—	377	—	1
0,26—2 ha . . .	54	209	114	2 468	3 061	1 125	—	31	3 900	—	85
Över 2 » . . .	502	2 708	702	37 180	26 426	20 291	35	353	14 973	—	1 065
Summa	560	2 929	820	39 732	29 531	21 430	39	384	19 250	—	1 151
<i>Hela riket</i>											
Lägenheter m. m.	34	186	62	101	473	262	26	—	3 352	33	72
0,26—2 ha . . .	603	3 086	1 665	2 748	17 244	7 118	56	262	13 151	836	1 803
Över 2 » . . .	159 908	168 358	124 309	149 685	498 023	322 909	11 437	10 283	119 789	53 277	40 725
Summa	160 545	171 630	126 036	152 534	515 740	330 289	11 519	10 545	136 292	54 146	42 600
1	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Områden samt storleks- grupper (efter åkerarealen)	Grön- foder av säd o. balj- växter	Vall till hö	Vall till frö- skörd	Vall till bete o. grön- foder ¹	Perma- nent betes- vall	Olje- växter	Spå- nads- växter	Köks- väx- ter på åker	Andra växt- slag	Hel- träda o. obrukad åkerjord	Summa åker
<i>Södra och mellersta Sveriges slättbygder</i>											
Lägenheter m. m.	48	216	—	57	—	—	—	128	26	49	2 782
0,26—2 ha . . .	1 193	11 435	45	1 064	706	200	11	977	460	780	33 150
Över 2 » . . .	41 215	469 371	28 925	73 062	107 345	133 799	4 144	6 478	7 086	121 986	2 045 188
Summa	42 456	481 022	28 970	74 183	108 051	133 999	4 155	7 583	7 572	122 815	2 081 120
<i>Södra och mellersta Sveriges skogs- o. dalbygder</i>											
Lägenheter m. m.	88	482	—	54	—	—	—	50	1	46	2 520
0,26—2 ha . . .	1 910	24 240	79	1 578	1 099	23	6	134	151	860	51 326
Över 2 » . . .	27 483	384 537	8 568	42 367	56 614	13 481	531	930	1 502	41 357	1 080 061
Summa	29 481	409 259	8 647	43 999	57 713	13 504	537	1 114	1 654	42 263	1 133 907
<i>Norra Sverige</i>											
Lägenheter m. m.	70	354	—	12	—	—	—	11	1	20	1 012
0,26—2 ha . . .	3 960	40 028	154	719	461	—	6	40	63	813	57 291
Över 2 » . . .	18 458	294 640	3 014	12 147	16 244	116	273	117	298	8 636	458 178
Summa	22 488	335 022	3 168	12 878	16 705	116	279	168	362	9 469	516 481
<i>Hela riket</i>											
Lägenheter m. m.	206	1 052	—	123	—	—	—	189	28	115	6 314
0,26—2 ha . . .	7 063	75 703	278	3 361	2 266	223	23	1 151	674	2 453	141 767
Över 2 » . . .	87 156	1 148 548	40 507	127 576	180 203	147 396	4 948	7 525	8 886	171 979	3 583 427
Summa	94 425	1 225 303	40 785	131 060	182 469	147 619	4 971	8 865	9 588	174 547	3 731 508

¹ Ej permanent vall, även till ensilage.

Tab. 4. Utsädet inom län och hushållningssällskapsområden, i ton, år 1952

Utsädesmängd, som understiger 5 ton, betecknas med 0.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
O m r å d e n	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Vår- råg	Korn	Havre	Bland- säd ¹	Kök- ärter	Foder- ärter och vicker	Potatis
Stockholms län o. stad	2 680	2 260	260	10	580	2 810	6 250	300	60	8 960
Uppsala län . .	2 560	3 670	180	30	930	1 670	7 530	490	60	5 810
Södermanlands » . .	3 320	2 750	660	10	670	7 200	3 910	600	170	6 180
Östergötlands » . .	5 900	4 630	1 470	50	1 790	5 620	7 620	460	100	8 720
Jönköpings » . .	450	1 320	990	120	350	8 030	2 640	10	130	14 130
Kronobergs » . .	140	830	880	30	170	5 720	1 880	0	30	13 700
Kalmar » . .	2 030	1 800	2 540	90	1 090	5 250	4 340	50	50	14 790
därav norra delen . .	820	980	630	50	130	2 940	1 190	50	20	3 970
södra delen . .	1 210	820	1 910	40	960	2 310	3 150	0	30	10 820
Gotlands län . .	1 540	290	970	0	2 320	110	1 550	10	20	3 530
Blekinge » . .	390	440	1 020	20	350	1 520	1 320	0	10	18 120
Kristianstads » . .	1 310	950	3 900	70	1 460	2 500	9 870	0	80	49 670
Malmöhus » . .	3 610	2 620	4 120	70	6 200	1 300	14 710	20	190	21 180
Hallands » . .	600	1 690	1 950	50	820	5 570	4 180	0	80	21 170
Göteb. o. Bohus » . .	520	1 660	260	20	220	4 300	1 930	20	230	9 010
Älvsborgs » . .	940	2 330	1 000	50	710	11 920	2 550	10	200	14 460
därav norra delen . .	790	1 670	580	20	510	7 670	1 610	10	180	6 250
södra delen . .	150	660	420	30	200	4 250	940	0	20	8 210
Skaraborgs län . .	4 430	1 570	3 040	20	2 200	17 320	6 110	170	680	12 570
Värmlands » . .	1 140	2 190	390	10	790	8 850	1 710	10	80	11 460
Örebro » . .	960	3 330	430	50	1 090	7 590	1 450	80	60	7 440
Västmanlands » . .	1 700	4 060	120	10	780	6 780	3 570	490	60	4 830
Kopparbergs » . .	680	330	180	10	830	5 150	1 930	20	20	6 470
Gävleborgs » . .	90	650	30	20	970	4 380	2 050	10	10	8 920
Västernorrlands » . .	0	100	10	10	1 710	1 010	2 200	0	20	12 580
Jämtlands » . .	0	10	0	0	920	250	1 170	0	30	4 950
Västerbottens » . .	0	0	0	10	2 570	200	2 730	—	0	9 560
Norrbottnens » . .	—	0	0	0	980	210	1 310	—	10	5 370
Hela riket år 1952 . .	34 990	39 480	24 400	760	30 500	115 260	94 510	2 750	2 380	293 580
» » » 1951 . .	35 650	41 260	21 500	560	21 790	111 880	96 080	2 920	2 760	281 770
» » » 1950 . .	40 110	36 940	25 770	730	18 570	112 290	94 570	2 880	2 490	281 470
» » » 1949 . .	37 770	31 930	26 990	790	17 110	112 160	95 880	3 400	3 130	289 890
» » » 1948 . .	43 840	32 680	32 750	860	17 370	109 290	93 880	3 450	2 290	318 080

¹ Inräknat säd till bete och grönfoder.

**Tab. 5. Skörden, i ton, inom län, hushållningssällskapsområden samt na-
Skörd, som understiger 5 ton, betecknas med 0.**

1	2	3	4	5	6	7	8	9
O m r å d e n	Höst- vete	Vår- vete	Råg	Korn	Havre	Bland- säd	Kök- ärter	Foder- ärter och vicker
1 Stockholms län och stad	38 550	17 930	2 880	5 520	21 560	45 700	1 880	370
2 Uppsala län	36 780	34 370	2 500	10 360	15 290	64 080	3 050	350
3 Södermanlands län	45 130	23 040	8 580	7 620	68 430	30 930	3 520	1 090
4 Östergötlands län	83 730	44 290	19 330	26 290	49 820	74 140	3 540	790
5 a) Norra skogsbygden	7 270	4 830	4 180	2 140	13 920	7 670	350	90
6 b) Östgötaslätten	67 050	34 820	10 540	22 740	24 850	51 970	2 470	480
7 c) Södra skogsbygden	6 230	2 900	4 180	1 220	8 590	12 400	420	170
8 d) Södra kustlandet	3 180	1 740	430	190	2 460	2 100	300	50
9 Jönköpings län	4 930	7 360	9 620	2 540	35 710	9 510	40	560
10 Kronobergs län	1 430	5 070	8 260	1 320	26 670	6 450	0	200
11 Kalmar län	24 370	9 840	26 260	9 820	28 400	26 490	290	310
12 länets norra del	9 580	5 060	5 740	1 240	16 010	5 690	290	130
13 a) Norra kustlandet	9 300	4 390	4 330	1 190	12 140	4 950	270	90
14 b) Skogsbygden	280	670	1 410	50	3 870	740	20	40
15 länets södra del	14 790	4 780	20 520	8 580	12 390	20 800	0	180
16 a) Kalmarlätten	7 430	2 110	9 480	2 840	5 580	9 640	—	90
17 b) Norra kustlandet	110	40	260	30	430	110	—	—
18 c) Skogsbygden	1 370	2 010	3 720	490	5 790	3 110	0	80
19 d) Öland	5 880	620	7 060	5 220	590	7 940	0	10
20 Gotlands län	16 730	2 210	9 820	22 690	970	13 350	90	150
21 Blekinge län	5 810	3 720	12 810	5 410	11 710	12 800	0	100
22 a) Skogsbygden	720	1 260	4 160	850	5 950	2 770	—	40
23 b) Slättbygden	5 090	2 460	8 650	4 560	5 760	10 030	0	60
24 Kristianstads län	18 980	9 460	49 060	22 240	20 490	100 800	10	670
25 a) Skogsbygden	600	1 760	6 670	1 360	11 970	20 620	0	150
26 b) Mellanbygden	3 410	2 240	28 030	7 370	3 560	34 890	0	150
27 c) Slättbygden	14 970	5 460	14 360	13 510	4 960	45 290	10	370
28 Malmöhus län	52 190	33 600	58 280	102 890	17 650	162 920	110	1 380
29 a) Skogsbygden	700	1 150	2 390	1 680	2 570	16 470	0	120
30 b) Mellanbygden	4 240	3 600	15 340	10 820	3 050	47 430	—	420
31 c) Slättbygden	47 250	28 850	40 550	90 390	12 030	99 020	110	840
32 Hallands län	7 780	17 040	22 080	11 920	50 880	29 290	—	510
33 a) Slättbygden	5 950	11 510	16 640	10 480	28 320	21 150	—	380
34 b) Skogsbygden	280	2 450	2 990	950	12 280	3 870	—	80
35 c) Norra Halland	1 550	3 080	2 450	490	10 280	4 270	—	50
36 Göteborgs och Bohus län	5 480	12 240	2 530	1 780	31 990	10 790	100	1 570
37 Älvsborgs län	8 310	14 300	8 010	7 150	75 340	9 220	50	1 500
38 länets norra del	7 210	10 280	4 800	5 450	50 510	5 770	50	1 380
39 a) Slättbygden	5 200	5 660	3 800	4 220	34 210	4 010	50	1 180
40 b) Dalbygdena	1 460	3 280	730	1 080	11 860	1 430	—	150
41 c) Dalslands bergsbygd	490	1 260	230	140	3 940	320	—	50
42 d) Södra höglandet	60	80	40	10	500	10	—	0

turliga jordbruksområden, år 1952

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Potatis	Sockerbeter	Foderrotfrukter	Höstraps	Vår-raps	Rybs	Oljelin	H ö f r å n		H a l m a v		
							odlad jord	naturlig ång	höst-säd	vårstrå-säd	balj-växter
59 910	—	15 700	5 710	1 190	2 440	330	169 850	6 850	35 510	92 920	2 390 1
33 860	20	10 020	6 120	1 490	4 150	340	133 950	4 860	33 010	114 070	8 420 2
31 620	30	12 160	6 180	1 470	2 490	690	175 360	3 250	54 590	132 520	4 780 3
53 560	27 120	46 890	28 860	660	7 800	3 020	219 690	7 150	116 350	202 640	4 320 4
10 970	..	5 980	1 920	120	940	560	39 650	1 400	13 700	30 020	460 5
24 890	..	29 440	25 050	460	6 330	2 300	117 350	1 540	86 080	133 190	3 120 6
15 550	..	10 010	1 540	60	510	140	46 190	3 940	12 190	30 840	440 7
2 150	..	1 460	350	20	20	20	16 500	270	4 380	8 590	300 8
76 940	100	65 300	690	350	260	10	217 920	13 660	18 040	82 330	890 9
83 800	1 050	56 810	150	90	190	0	144 460	13 840	12 240	67 690	280 10
97 420	78 100	68 050	13 810	150	1 750	860	208 090	11 860	56 280	89 270	680 11
21 980	360	16 800	1 690	20	430	80	77 190	1 150	15 330	31 100	450 12
13 730	..	11 070	1 580	20	370	80	58 170	960	13 400	23 320	390 13
8 250	..	5 730	110	0	60	—	19 020	190	1 930	7 780	60 14
75 440	77 740	51 250	12 120	130	1 320	780	130 900	10 710	40 950	58 170	230 15
37 900	..	25 720	5 770	80	730	120	46 740	1 780	18 750	25 660	110 16
1 820	—	1 290	30	—	—	—	3 380	230	420	1 350	— 17
25 440	—	10 580	880	20	150	0	47 480	4 900	5 380	16 680	110 18
10 280	..	13 660	5 440	30	440	660	33 300	3 800	16 400	14 480	10 19
21 550	69 330	70 650	7 200	470	3 660	310	84 760	4 650	29 750	33 700	180 20
155 480	30 990	45 750	3 220	30	210	140	72 600	3 190	24 650	36 180	110 21
45 970	..	18 560	210	20	90	0	32 386	2 020	5 570	12 620	40 22
109 510	..	27 190	3 010	10	120	140	40 220	1 170	19 080	23 560	70 23
327 770	344 530	216 360	6 370	100	560	1 320	257 940	7 680	80 100	168 800	750 24
100 400	..	53 150	380	20	20	40	99 460	3 470	9 290	53 250	150 25
164 610	..	77 040	1 410	30	200	210	83 250	2 980	38 410	50 590	130 26
62 760	..	84 170	4 580	50	340	1 070	75 230	1 230	32 400	64 960	470 27
134 970	1 012 240	281 270	26 180	160	1 240	7 710	265 220	10 580	127 290	298 390	1 520 28
21 230	..	36 090	280	10	20	40	37 660	900	4 100	26 580	200 29
55 440	..	120 670	2 810	0	60	760	87 330	3 630	22 910	68 080	370 30
58 300	..	124 510	23 090	150	1 160	6 910	140 230	6 050	100 250	203 730	950 31
150 470	25 740	139 180	1 310	150	250	700	146 780	3 300	32 020	120 500	630 32
104 750	..	89 240	1 180	100	220	680	77 160	230	22 810	67 390	440 33
32 500	..	30 520	50	20	30	0	36 720	2 660	4 610	31 770	110 34
13 420	—	19 420	80	30	—	20	32 900	410	4 600	21 340	80 35
54 370	—	31 110	120	350	80	80	123 820	5 930	8 780	63 690	1 980 36
83 550	80	40 340	570	880	410	460	274 700	11 670	17 370	123 160	1 570 37
34 760	60	15 330	400	680	290	450	165 710	5 880	11 800	75 660	1 350 38
16 340	..	9 860	290	540	220	360	93 720	1 500	8 520	45 250	1 150 39
12 580	..	4 740	110	130	70	90	40 950	1 170	2 490	23 200	160 40
5 090	—	670	—	10	0	0	29 900	3 150	690	6 740	40 41
770	—	60	—	—	—	—	1 140	60	100	470	0 42

TAB. 5 (forts.). SKÖRDEN, I TON, INOM LÄN, HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPSRÅDEN SAMT NA-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
O m r å d e n	Höst- vete	Vår- vete	Råg	Korn	Havre	Bland- säd	Kök- ärter	Foder- ärter och vicker
1 länets södra del	1 100	4 020	3 210	1 700	24 830	3 450	..	120
2 a) Dalbygden	310	780	470	310	2 930	1 120	—	20
3 b) Södra höglandet	790	3 240	2 740	1 390	21 900	2 330	0	100
4 Skaraborgs län	54 500	10 260	31 760	21 250	126 310	29 210	1 120	4 340
5 a) Slättbygden	48 550	7 510	21 870	16 510	94 300	22 470	1 090	3 770
6 b) Falbygden	3 270	1 240	4 860	2 880	16 410	3 690	20	300
7 c) Nordöstra höglandet	1 210	490	1 860	370	4 870	870	10	110
8 d) Sydöstra höglandet	1 470	1 020	3 170	1 490	10 730	2 180	—	160
9 Värmlands län	9 570	11 000	3 170	5 960	54 960	5 750	50	380
10 a) Slättbygden	5 790	6 710	1 730	4 400	28 900	3 850	50	170
11 b) Centrala o. västra Värmland	3 560	3 620	1 180	1 060	21 030	1 260	0	150
12 c) Bergslagen	70	360	50	310	2 230	550	0	30
13 d) Norra Värmland	150	310	210	190	2 800	90	—	30
14 Örebro län	12 350	25 780	5 460	11 140	63 180	6 760	580	450
15 a) Södra skogsbygden	1 630	1 870	1 610	1 170	7 810	520	60	40
16 b) Slättbygden	9 890	21 300	3 420	8 810	42 490	3 800	490	260
17 c) Bergslagen	830	2 610	430	1 160	12 880	2 440	30	150
18 Västmanlands län	23 130	38 210	1 410	9 340	60 350	29 640	2 870	390
19 a) Bergslagen	750	690	80	180	5 210	930	80	40
20 b) Slättbygden	22 380	37 520	1 330	9 160	55 140	28 710	2 790	350
21 Kopparbergs län	6 750	1 530	1 910	6 530	26 830	6 060	100	80
22 a) Bergslagen	270	150	60	540	2 040	410	0	10
23 b) Östra Dalarna	5 920	1 150	1 040	3 030	18 880	4 420	100	60
24 c) Mellanbygden	560	230	810	2 900	5 790	1 220	—	10
25 d) Fjällbygden	—	—	—	60	120	10	—	—
26 Gävleborgs län	720	3 470	320	6 470	21 000	8 940	60	30
27 a) Gästrikland	490	1 520	190	1 000	9 600	2 230	40	20
28 b) Hälsinglands kustland	230	1 900	130	4 650	10 510	6 200	20	10
29 c) Inlandet	0	50	—	820	890	510	—	0
30 Västernorrlands län	20	320	70	11 260	4 760	6 800	10	100
31 a) Kustlandet	10	270	60	8 090	3 120	5 270	10	80
32 b) Inlandet	10	50	10	3 030	1 610	1 490	0	20
33 c) Silurområdet	0	0	—	140	30	40	—	0
34 Jämtlands län	10	0	0	5 570	960	2 000	—	60
35 a) Silurområdet	10	0	0	4 140	660	1 480	—	60
36 b) Mellanbygden	—	0	—	810	220	430	—	0
37 c) Fjällbygden	—	0	0	620	80	90	—	0
38 Västerbottens län	—	0	10	8 940	380	2 250	0	0
39 a) Kustlandet	—	0	10	8 440	200	2 190	0	0
40 b) Inlandet	—	0	0	500	180	60	—	—
41 Norrbottens län	—	0	20	4 590	780	1 850	0	0
42 a) Kustlandet	—	0	20	4 540	630	1 840	0	0
43 b) Inlandet	—	—	—	50	150	10	—	—
44 Hela riket år 1952	457 250	325 040	284 150	328 600	814 420	695 730	17 470	15 380
45 ” ” ” 1951	250 930	226 400	175 250	248 430	828 000	682 530	18 180	18 360
46 ” ” ” 1950	434 610	304 260	243 670	209 530	806 980	653 630	18 410	17 430
47 ” ” ” 1949	426 560	271 830	276 680	177 900	840 210	647 980	20 280	19 780
48 ” ” ” 1948	427 980	274 360	321 940	192 880	792 540	572 360	24 150	16 280

TURLIGA JORDBRUKSOMRÅDEN, ÅR 1952

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Potatis	Sockerbeter	Foderrotfrukter	Höstraps	Våraps	Rybs	Oljelin	H ö f r å n		H a l m a v		
							odlad jord	naturlig ång	höst-säd	vårsträsäd	baljväxter
48 790	20	25 010	170	300	120	10	108 990	5 790	5 570	47 506	220
5 440	..	4 510	80	80	10	0	11 610	330	720	5 060	40
43 350	—	20 500	90	120	110	10	97 380	5 460	4 850	42 440	180
76 990	7 770	71 310	6 320	2 480	3 880	1 340	335 200	4 170	72 850	175 120	5 610
37 310	..	45 660	4 490	2 080	2 070	1 300	220 930	2 350	58 300	127 200	4 790
19 100	..	13 610	930	180	1 260	20	54 650	900	8 320	28 090	460
5 110	—	1 610	150	90	130	10	19 240	350	1 916	4 660	150
15 470	..	10 430	750	130	420	10	40 380	570	4 320	15 170	210
59 930	—	4 220	10	1 020	700	270	244 870	10 040	12 140	73 080	530
17 710	—	1 840	—	910	550	260	97 220	1 290	7 320	39 020	240
29 600	—	1 410	10	50	130	10	117 630	4 200	4 280	26 380	220
4 260	—	580	0	10	20	0	12 440	720	140	3 560	30
5 360	—	390	—	50	—	—	17 580	3 830	400	4 120	40
39 900	—	13 320	980	1 930	2 220	2 600	191 000	4 760	14 820	102 960	960
8 410	—	3 590	210	110	310	140	28 240	290	2 440	12 740	70
19 080	—	7 210	750	1 750	1 830	2 370	100 630	1 230	11 476	70 680	740
12 410	—	2 520	20	70	80	90	62 130	3 240	910	19 540	150
25 390	—	4 530	1 950	4 270	2 860	570	151 580	4 880	16 180	106 800	2 840
4 080	—	430	10	80	20	10	20 090	800	670	6 510	120
21 310	—	4 100	1 940	4 190	2 840	560	131 490	4 080	15 510	100 290	2 720
57 350	—	8 940	..	60	20	..	179 250	26 990	8 860	44 680	170
3 760	—	280	—	—	10	..	15 340	3 180	290	3 250	20
12 800	—	4 740	..	60	10	..	78 350	4 140	7 090	26 580	140
19 340	—	3 840	—	—	—	—	78 140	15 600	1 480	14 570	10
1 450	—	80	—	—	—	—	7 420	4 070	—	280	—
46 540	—	5 000	..	..	30	..	199 420	12 120	1 300	62 920	130
16 340	—	720	..	..	20	..	57 960	3 260	780	20 510	80
25 800	—	3 720	—	..	10	..	118 180	6 640	520	40 010	40
4 400	—	560	—	—	—	—	23 280	2 220	0	2 400	10
60 050	—	5 240	—	—	30	..	219 120	30 300	90	28 190	140
42 490	—	3 640	—	—	30	—	139 610	15 190	70	19 340	100
17 330	—	1 600	—	—	..	..	72 970	14 100	20	8 540	40
230	—	—	—	—	—	—	6 540	1 010	0	310	0
18 580	—	1 850	..	—	—	—	175 000	16 240	20	16 140	300
11 230	—	1 090	—	—	—	—	107 550	4 000	20	11 430	290
4 040	—	500	..	—	—	—	29 760	2 950	—	3 190	0
3 310	—	260	—	—	—	—	37 690	9 290	—	1 520	10
68 850	—	6 670	—	—	—	..	292 750	24 660	20	37 900	0
53 380	—	5 550	—	—	—	..	235 470	8 680	10	34 950	0
15 470	—	1 120	—	—	—	—	57 280	15 980	10	2 950	—
40 130	—	4 250	—	—	—	—	193 030	56 340	40	14 300	0
30 790	—	3 980	—	—	—	—	161 150	33 140	40	13 530	0
9 340	—	270	—	—	—	—	31 880	23 200	—	770	—
1 838 980	1 597 100	1 224 920	115 750	17 300	35 230	20 750	4 676 360	298 970	772 300	2 287 950	34 180
1 756 340	1 732 240	1 525 050	..	..	..	..	4 464 820	324 260	561 730	2 158 820	38 160
1 734 170	1 978 400	1 757 610	..	..	..	..	4 628 060	316 100	795 050	2 138 100	37 850
1 719 740	1 770 050	1 897 430	..	..	..	..	4 758 540	309 210	837 580	2 146 440	46 130
2 276 510	1 808 200	2 080 250	..	..	..	..	4 297 970	285 730	896 580	2 039 780	40 250

Tab. 6. Skördens beskaffenhet inom hushållningssällskapsområden, år 1952

1	2	3	4	5	6
O m r å d e n	Höstvete	Höstråg	Vårstråsäd	Baljväxter	Potatis
1 Stockholms län och stad	I allmänhet välbärgat.	I allmänhet välbärgad.	Delvis dåligt bärgad; endast tidigt skördad vårstråsäd välbärgad. Kornet bättre bärgat än övrig vårstråsäd.	I allmänhet välbärgade.	Delvis dåligt bärgad. På vissa platser frostska-
2 Uppsala län	D:o	D:o	Delvis dåligt bärgad, särskilt vårvetet. Vårstråsäden ej fullständigt bärgad på vissa platser.	D:o	Delvis dåligt bärgad.
3 Södermanlands län	D:o	D:o	Kornet till stor del välbärgat; övrig vårstråsäd i stor utsträckning dåligt eller delvis dåligt bärgad och på vissa platser ej fullständigt bärgad.	Delvis dåligt bärgade.	D:o
4 Östergötlands län	D:o	D:o	D:o	Kokärter i allmänhet välbärgade; foderärter och vicker till stor del dåligt bärgade.	Till stor del dåligt bärgad.
5 Jönköpings län	D:o	D:o	D:o	Till stor del dåligt bärgade.	Delvis dåligt bärgad.
6 Kronobergs län	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o
7 Kalmar läns norra del	D:o	D:o	I stor utsträckning dåligt eller delvis dåligt bärgad, särskilt vårvetet. Vårstråsäden ej fullständigt bärgad på vissa platser.	Delvis dåligt bärgade.	D:o
8 Kalmar läns södra del	D:o	D:o	D:o	D:o	Till stor del dåligt bärgad.
9 Gotlands län	D:o	D:o	Korn till stor del välbärgat, övrig vårstråsäd i stor utsträckning dåligt eller delvis dåligt bärgad.	D:o	D:o
10 Blekinge län	D:o	D:o	Delvis dåligt bärgad.	D:o	Delvis dåligt bärgad.
11 Kristianstads län	D:o	D:o	I allmänhet välbärgad; regnskador på vissa platser.	D:o	D:o

7	8	9	10	11	12
Sockerbetor	Foderrotfrukter	Oljeväxter	Hö	Halm av höstsäd	Halm av vårsäd
—	Delvis dåligt bärgade. På enstaka platser frostsador.	De höstsådda i allmänhet välbärgade. De vårsådda till stor del ojämnt mogna och dåligt bärgade.	Välbärgat.	I allmänhet välbärgad.	Delvis dåligt bärgad. 1
..	I allmänhet välbärgade.	D:o	D:o	D:o	D:o 2
..	Delvis dåligt bärgade.	De höstsådda välbärgade. De vårsådda till stor del dåligt bärgade.	D:o	D:o	D:o 3
Till stor del dåligt bärgade.	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o 4
Delvis dåligt bärgade.	D:o	D:o	D:o	D:o	Till stor del dåligt bärgad. 5
D:o	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o 6
D:o	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o 7
D:o	D:o	De höstsådda välbärgade; de vårsådda i allmänhet dåligt bärgade.	D:o	D:o	D:o 8
D:o	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o 9
D:o	D:o	De höstsådda i allmänhet välbärgade men skadade av insekter; de vårsådda delvis dåligt bärgade.	D:o	D:o	Delvis dåligt bärgad. 10
D:o	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o 11

TAB. 6 (forts.). SKÖRDENS BESKAFFENHET INOM HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPSMRÅDEN, ÅR 1952

1	2	3	4	5	6
O m r å d e n	Höstvete	Höstråg	Vårstråsäd	Baljväxter	Potatis
12 Malmöhus län	I allmänhet välbärgat.	I allmänhet välbärgad.	I allmänhet välbärgad; regnskador på vissa platser.	I allmänhet välbärgade.	Delvis dåligt bärgad.
13 Hallands län	D:o	D:o	Korn i allmänhet välbärgat; övrig vårstråsäd delvis dåligt bärgad. På enstaka platser insektskador.	Delvis dåligt bärgade.	D:o
14 Göteborgs och Bohus län	D:o	D:o	D:o	I allmänhet välbärgade.	I allmänhet välbärgad.
15 Älvsborgs läns norra del	D:o	D:o	I stor utsträckning dåligt eller delvis dåligt bärgad. Kornet bättre bärgat än övrig vårstråsäd. Vårstråsäden ej fullständigt bärgad på vissa platser.	Delvis dåligt bärgade.	D:o
16 Älvsborgs läns södra del	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o
17 Skaraborgs län	D:o	D:o	D:o	D:o	Delvis dåligt bärgad.
18 Värmlands län	D:o	D:o	D:o	D:o	I allmänhet välbärgad.
19 Örebro län	D:o	D:o	D:o	D:o	Delvis dåligt bärgad.
20 Västmanlands län	D:o	D:o	Delvis dåligt bärgad, särskilt vårvetet. Vårstråsäden ej fullständigt bärgad på vissa platser.	D:o	I allmänhet välbärgad. Frostskador på vissa platser.
21 Kopparbergs län	D:o	D:o	I stor utsträckning dåligt eller delvis dåligt bärgad, särskilt vårvetet. Kornet bättre bärgat. Vårstråsäden ej fullständigt bärgad på vissa platser.	D:o	D:o
22 Gävleborgs län	D:o	D:o	D:o	D:o	Delvis dåligt bärgad. Frostskador på vissa platser.
23 Västernorrlands län	D:o	Delvis dåligt bärgad.	Dåligt eller delvis dåligt bärgad; på vissa platser ej fullständigt bärgad.	D:o	D:o
24 Jämtlands län	Delvis dåligt bärgat.	D:o	D:o	D:o	D:o
25 Västerbottens län	D:o	I allmänhet välbärgad.	D:o	D:o	I allmänhet välbärgad. Frostskador på vissa platser.
26 Norrbottens län	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o

7	8	9	10	11	12
Sockerbetor	Foderrotfrukter	Oljeväxter	Hö	Halm av höstsäd	Halm av vårsäd
Delvis dåligt bärgade.	Delvis dåligt bärgade.	De höstsådda i allmänhet välbärgade men skadade av insekter; de vårsådda delvis dåligt bärgade.	Välbärgat.	I allmänhet välbärgad.	Delvis dåligt bärgad. 12
D:o	Till stor del välbärgade.	De höstsådda i allmänhet välbärgade; de vårsådda delvis dåligt bärgade.	D:o	D:o	D:o 13
—	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o 14
..	D:o	D:o	D:o	D:o	Till stor del dåligt bärgad. 15
..	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o 16
Till stor del dåligt bärgade.	Delvis dåligt bärgade.	De höstsådda välbärgade, de vårsådda till stor del dåligt bärgade.	D:o	D:o	D:o 17
—	I allmänhet välbärgade.	De höstsådda välbärgade, de vårsådda delvis dåligt bärgade.	D:o	D:o	D:o 18
—	D:o	De höstsådda välbärgade, de vårsådda till stor del dåligt bärgade.	D:o	D:o	D:o 19
—	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o 20
—	D:o	Delvis dåligt bärgade.	D:o	D:o	D:o 21
—	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o 22
—	D:o	D:o	D:o	Delvis dåligt bärgad.	D:o 23
—	D:o	—	I allmänhet välbärgat.	D:o	D:o 24
—	D:o	—	D:o	D:o	D:o 25
—	D:o	—	D:o	D:o	D:o 26

Tab. 7. Antal hästar, nötkreatur och får inom län, hushållningssällskapsområden

Beträffande uppgifterna för lägenheter och brukningsenheter under 2 hektar åker samt fjällbygden i Jämtlands och

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Områden	Hästar				Tjurar och oxar 1 år o. där- över	Kor	Kvigor 1 år o. däröver avsedda för på- lägg	Stutar o. kvigor 1 år o. däröver avsedda för slakt	Kalvar under 1 år	Summa nöt- kreatur	Får och lamm
	3 år o. där- över	Ung- hästar 1-2 år	Föl	Sum- ma							
Stockholms län och stad	11 971	840	338	13 149	1 697	49 103	16 051	621	11 366	78 838	11 401
Uppsala län	8 458	503	144	9 105	1 222	45 137	15 144	613	10 638	72 754	5 836
Södermanlands län . . .	11 082	578	236	11 896	1 149	58 675	20 256	657	14 552	95 289	6 021
Östergötlands län . . .	18 318	1 274	450	20 042	2 623	82 137	33 473	1 106	24 235	143 574	7 121
a) <i>Norra skogsbygden</i> . .	3 223	164	60	3 447	487	15 037	5 243	83	3 925	24 775	894
b) <i>Östgötaslätten</i> . . .	9 148	715	298	10 161	1 090	39 502	18 211	695	12 396	71 894	2 981
c) <i>Södra skogsbygden</i> . .	4 911	353	83	5 347	846	22 653	8 266	310	6 544	38 619	2 432
d) <i>Södra kustlandet</i> . .	1 036	42	9	1 087	200	4 945	1 753	18	1 370	8 286	814
Jönköpings län	18 470	764	230	19 464	3 008	86 492	27 231	1 187	26 739	144 657	5 791
Kronobergs län	13 697	772	223	14 692	1 314	56 134	16 615	747	17 395	92 205	5 985
Kalmar län	18 981	1 800	774	21 555	2 188	76 311	28 285	2 156	25 280	134 220	12 324
länets norra del	6 677	350	189	7 216	812	27 317	9 715	278	7 573	45 695	4 998
a) <i>Norra kustlandet</i> . .	4 752	253	152	5 157	595	19 522	7 074	213	5 545	32 949	3 884
b) <i>Skogsbygden</i>	1 925	97	37	2 059	217	7 795	2 641	65	2 028	12 746	1 114
länets södra del	12 304	1 450	585	14 339	1 376	48 994	18 570	1 878	17 707	88 525	7 326
a) <i>Kalmarslätten</i>	3 806	368	137	4 311	373	16 565	6 923	266	6 017	30 144	1 387
b) <i>Norra kustlandet</i> . .	318	22	4	344	38	1 185	461	70	357	2 111	289
c) <i>Skogsbygden</i>	3 975	157	54	4 186	456	18 085	5 652	400	5 664	30 257	1 985
d) <i>Öland</i>	4 205	903	390	5 498	509	13 159	5 534	1 142	5 669	26 013	3 665
Gotlands län	6 747	557	250	7 554	734	20 431	8 006	872	7 166	37 209	37 248
Blekinge län	6 303	346	88	6 737	782	26 488	8 176	710	6 980	43 136	3 610
a) <i>Skogsbygden</i>	2 969	157	47	3 173	386	13 242	3 732	413	3 102	20 875	1 282
b) <i>Slättbygden</i>	3 334	189	41	3 564	396	13 246	4 444	297	3 878	22 261	2 328
Kristianstads län	24 454	1 854	791	27 099	2 291	83 157	38 598	5 341	31 686	161 073	7 709
a) <i>Skogsbygden</i>	8 984	814	256	10 054	880	29 251	11 325	1 384	9 069	51 909	3 543
b) <i>Mellanbygden</i>	8 246	611	355	9 212	749	28 042	14 039	2 063	11 755	56 648	1 396
c) <i>Slättbygden</i>	7 224	429	180	7 833	662	25 864	13 234	1 894	10 862	52 516	2 770
Malmöhus län	28 132	2 479	1 082	31 693	2 379	97 756	52 939	4 891	40 333	198 298	8 057
a) <i>Skogsbygden</i>	3 277	382	196	3 855	264	12 197	5 323	272	4 102	22 158	1 664
b) <i>Mellanbygden</i>	7 751	924	414	9 089	789	29 927	14 923	1 003	12 336	58 978	1 975
c) <i>Slättbygden</i>	17 104	1 173	472	18 749	1 326	55 632	32 693	3 616	23 895	117 162	4 418
Hallands län	15 114	962	389	16 465	1 100	59 033	22 658	1 557	21 262	105 610	7 063
a) <i>Slättbygden</i>	7 638	659	281	8 578	636	30 703	14 104	1 090	12 586	59 119	2 579
b) <i>Skogsbygden</i>	4 658	180	46	4 884	272	16 394	5 274	272	5 609	27 821	3 072
c) <i>Norra Halland</i>	2 818	123	62	3 003	192	11 936	3 280	195	3 067	18 670	1 412
Göteborgs och Bohus län	12 940	925	432	14 297	1 021	48 028	13 107	1 654	14 156	77 966	9 678
Älvsborgs län	23 840	1 954	734	26 528	2 060	108 351	26 270	1 138	24 743	162 562	8 319
länets norra del	13 023	897	403	14 323	1 064	57 619	12 803	378	13 204	85 068	4 474
a) <i>Slättbygden</i>	6 999	505	255	7 759	664	32 486	8 002	173	7 032	48 357	2 059
b) <i>Dalbygden</i>	3 769	251	117	4 137	230	16 173	3 555	173	3 706	23 837	1 112
c) <i>Dalslands bergsbygd</i> .	2 137	141	31	2 309	165	8 221	1 150	32	2 347	11 915	1 272
d) <i>Södra högländet</i> . .	118	—	—	118	5	739	96	—	119	959	31
länets södra del	10 817	1 057	331	12 205	996	50 732	13 467	760	11 539	77 494	3 845
a) <i>Dalbygden</i>	1 144	63	55	1 262	137	5 723	1 946	29	1 825	9 660	490
b) <i>Södra högländet</i> . .	9 673	994	276	10 943	859	45 009	11 521	731	9 714	67 834	3 355

samt naturliga jordbruksområden, år 1952

inlandet i Västerbottens och Norrbottens län se sid. 2—3.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Områden	Hästar				Tjurar och oxar 1 år o. där- över	Kor	Kvigor 1 år o. däröver avsedda för på- lägg	Stutar o. kvigor 1 år o. däröver avsedda för slakt	Kalvar under 1 år	Summa nöt- kreatur	Får och lamm
	3 år o. där- över	Ung- hästar 1-2 år	Föl	Sum- ma							
Skaraborgs län	26 723	2 534	1 000	30 257	3 667	118 441	41 313	2 556	30 188	196 165	7 566
a) Slättbygden	16 847	1 419	666	18 932	2 058	77 571	26 590	1 467	19 101	126 787	4 318
b) Falbygden	5 624	613	189	6 426	928	20 105	7 767	666	5 554	35 020	1 162
c) Nordöstra höglandet .	1 471	93	24	1 588	161	7 002	2 133	167	1 890	11 353	487
d) Sydöstra höglandet .	2 781	409	121	3 311	520	13 763	4 823	256	3 643	23 005	1 599
Värmlands län	15 428	780	162	16 370	1 455	71 618	13 835	633	19 501	107 042	11 000
a) Slättbygden	5 624	466	128	6 218	766	24 855	7 124	365	5 816	38 926	2 538
b) Centr. o. v:a Värml.	7 323	262	32	7 617	469	34 047	5 141	239	9 919	49 815	4 283
c) Bergslagen	840	7	2	849	103	4 555	749	12	1 042	6 461	514
d) Norra Värmland . . .	1 641	45	—	1 686	117	8 161	821	17	2 724	11 840	3 665
Örebro län	10 639	501	149	11 289	1 481	53 489	14 783	819	12 948	83 520	3 101
a) Södra skogsbygden . .	2 005	63	9	2 077	218	9 812	2 292	136	2 114	14 572	1 385
b) Slättbygden	5 403	193	71	5 667	818	27 521	9 099	560	6 828	44 826	934
c) Bergslagen	3 231	245	69	3 545	445	16 156	3 392	123	4 006	24 122	782
Västmanlands län . . .	8 581	392	141	9 114	918	46 194	14 719	401	10 024	72 256	2 367
a) Bergslagen	1 344	39	6	1 389	194	5 926	1 433	65	1 136	8 754	155
b) Slättbygden	7 237	353	135	7 725	724	40 268	13 286	336	8 888	63 502	2 212
Kopparbergs län	11 937	215	93	12 245	542	50 304	8 960	158	10 333	70 297	7 649
a) Bergslagen	1 044	6	5	1 055	71	4 137	716	4	809	5 737	1 06
b) Östra Dalarna	4 917	104	50	5 071	329	22 897	5 111	19	4 445	32 801	3 210
c) Mellanbygden	5 270	105	38	5 413	112	19 800	2 708	130	4 091	26 841	2 255
d) Fjällbygden	706	—	—	706	30	3 470	425	5	988	4 918	1 176
Gävleborgs län	11 703	394	89	12 186	917	48 694	9 609	443	10 801	70 464	11 504
a) Gästrikland	3 407	104	16	3 527	270	13 696	3 386	98	2 654	20 104	1 352
b) Hälsinglands kustl.	6 909	264	73	7 246	594	29 228	5 235	291	6 925	42 273	8 089
c) Inlandet	1 387	26	—	1 413	53	5 770	988	54	1 222	8 087	2 063
Västernorrlands län . .	12 767	326	152	13 245	1 311	70 380	10 372	620	18 082	100 765	9 653
a) Kustlandet	7 667	284	55	8 006	681	45 394	7 009	266	10 276	63 626	2 995
b) Inlandet	4 747	14	94	4 855	615	23 413	3 176	334	7 294	34 832	6 363
c) Silurområdet	353	28	3	384	15	1 573	187	20	512	2 307	295
Jämtlands län	11 929	666	322	12 917	1 417	50 052	7 999	815	12 280	72 563	13 595
a) Silurområdet	7 436	448	252	8 136	768	27 171	4 756	492	6 570	39 757	4 041
b) Mellanbygden	1 452	25	3	1 480	107	8 222	1 320	131	2 171	11 951	805
c) Fjällbygden	3 041	193	67	3 301	542	14 659	1 923	192	3 539	20 855	8 749
Västerbottens län . . .	15 788	459	224	16 471	1 207	89 707	14 169	1 261	29 364	135 708	25 045
a) Kustlandet	11 323	330	175	11 828	679	68 739	11 637	1 036	23 185	105 276	8 757
b) Inlandet	4 465	129	49	4 643	528	20 968	2 532	225	6 179	30 432	16 288
Norrbottens län	11 126	159	12	11 297	777	53 322	7 918	622	13 019	75 658	27 994
a) Kustlandet	8 049	122	3	8 174	401	40 999	6 462	501	10 164	58 527	11 915
b) Inlandet	3 077	37	9	3 123	376	12 323	1 456	121	2 855	17 131	16 079
Hela riket år 1952	355 128	22 034	8 505	385 667	37 260	1 549 434	470 486	31 578	443 071	2 531 829	255 637
» » » 1951	379 976	25 449	9 213	414 638	..	1 621 258	..	..	485 434	2 633 470	260 721
» » » 1950	401 234	26 243	12 280	439 757	..	1 654 447	..	..	483 139	2 648 189	279 167
» » » 1949	424 084	27 023	13 804	464 911	..	1 668 190	..	..	411 224	2 584 452	311 397
» » » 1948	450 892	34 495	11 873	497 260	..	1 705 479	..	..	392 564	2 624 708	349 446

Tab. 8. Antal kor fördelade på åldersgrupper och antal kalvar, avsedda län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden,

1	2	3	4	5	6	7
O m r å d e n	Kor som kalvat endast en gång	Övriga kor	Summa kor	Kalvar under 1 år		
				avsedda för pålägg	avsedda för slakt	Summa
Stockholms län och stad . .	9 494	38 345	47 839	9 426	1 722	11 148
Uppsala län	8 780	35 475	44 255	8 799	1 707	10 506
Södermanlands län	11 388	46 651	58 039	12 560	1 914	14 474
Östergötlands län	15 997	63 619	79 616	19 341	4 528	23 869
a) <i>Norra skogsbygden</i>	2 627	12 010	14 637	2 998	874	3 872
b) <i>Östgötaslätten</i>	8 558	30 030	38 588	10 765	1 530	12 295
c) <i>Södra skogsbygden</i>	3 850	17 797	21 647	4 551	1 834	6 385
d) <i>Södra kustlandet</i>	962	3 782	4 744	1 027	290	1 317
Jönköpings län	15 861	67 867	83 728	17 174	9 158	26 332
Kronobergs län	10 106	42 486	52 592	10 213	6 709	16 922
Kalmar län	13 920	60 429	74 349	18 463	6 557	25 020
länets norra del	4 753	21 992	26 745	5 870	1 622	7 492
a) <i>Norra kustlandet</i>	3 439	15 697	19 136	4 530	962	5 492
b) <i>Skogsbygden</i>	1 314	6 295	7 609	1 340	660	2 000
länets södra del	9 167	38 437	47 604	12 593	4 935	17 528
a) <i>Kalmarslätten</i>	3 300	12 950	16 250	4 677	1 300	5 977
b) <i>Norra kustlandet</i>	210	949	1 159	291	63	354
c) <i>Skogsbygden</i>	2 921	14 531	17 452	3 656	1 915	5 571
d) <i>Öland</i>	2 736	10 007	12 743	3 969	1 657	5 626
Gotlands län	3 943	15 509	19 452	5 898	1 185	7 083
Blekinge län	4 382	20 334	24 716	5 379	1 387	6 766
a) <i>Skogsbygden</i>	2 127	10 068	12 195	2 175	776	2 951
b) <i>Slättbygden</i>	2 255	10 266	12 521	3 204	611	3 815
Kristianstads län	16 979	63 586	80 565	24 021	7 283	31 304
a) <i>Skogsbygden</i>	5 397	22 614	28 011	6 401	2 487	8 888
b) <i>Mellanbygden</i>	5 734	21 678	27 412	9 096	2 560	11 656
c) <i>Slättbygden</i>	5 848	19 294	25 142	8 524	2 236	10 760
Malmöhus län	21 357	73 953	95 310	33 460	6 525	39 985
a) <i>Skogsbygden</i>	2 443	9 474	11 917	3 409	643	4 052
b) <i>Mellanbygden</i>	6 576	22 692	29 268	9 794	2 444	12 238
c) <i>Slättbygden</i>	12 338	41 787	54 125	20 257	3 438	23 695
Hallands län	12 886	44 674	57 560	15 912	5 127	21 039
a) <i>Slättbygden</i>	7 140	23 159	30 299	9 769	2 758	12 527
b) <i>Skogsbygden</i>	3 448	12 425	15 873	3 643	1 888	5 531
c) <i>Norra Halland</i>	2 298	9 090	11 388	2 500	481	2 981
Göteborgs och Bohus län . .	8 027	36 190	44 217	9 204	4 250	13 454
Älvsborgs län	16 822	85 195	102 017	15 870	7 829	23 699
länets norra del	8 809	46 693	55 502	8 202	4 602	12 804
a) <i>Slättbygden</i>	5 290	26 633	31 923	5 046	1 903	6 949
b) <i>Dalbygderna</i>	2 528	12 987	15 515	2 152	1 453	3 605
c) <i>Dalslands bergsbygd</i> . . .	915	6 536	7 451	962	1 198	2 160
d) <i>Södra höglandet</i>	76	537	613	42	48	90
länets södra del	8 013	38 502	46 515	7 668	3 227	10 895
a) <i>Dalbygderna</i>	935	4 043	4 978	1 249	459	1 708
b) <i>Södra höglandet</i>	7 078	34 459	41 537	6 419	2 768	9 187

**för pålägg och slakt, vid brukningsenheter med över 2 hektar åker inom
år 1952**

1	2	3	4	5	6	7
O m r å d e n	Kor som kalvat endast en gång	Övriga kor	Summa kor	Kalvar under 1 år		
				avsedda för pålägg	avsedda för slakt	Summa
Skaraborgs län	21 975	94 143	116 118	25 565	4 384	29 949
a) Slättbygden	14 307	61 936	76 243	16 548	2 434	18 982
b) Faltbygden	4 065	15 681	19 746	4 772	748	5 520
c) Nordöstra höglandet . .	1 072	5 586	6 658	1 206	624	1 830
d) Sydöstra höglandet . . .	2 531	10 940	13 471	3 039	578	3 617
Värmlands län	9 244	52 746	61 990	7 352	9 388	16 740
a) Slättbygden	4 012	20 163	24 175	3 684	2 036	5 720
b) Centr. o. v:a Värmland	4 226	25 067	29 293	2 785	5 932	8 717
c) Bergslagen	535	3 279	3 814	468	404	872
d) Norra Värmland	471	4 237	4 708	415	1 016	1 431
Örebro län	8 727	41 008	49 735	8 457	3 919	12 376
a) Södra skogsbygden . . .	1 563	7 768	9 331	1 184	861	2 045
b) Slättbygden	4 971	21 391	26 362	5 233	1 463	6 696
c) Bergslagen	2 193	11 849	14 042	2 040	1 595	3 635
Västmanlands län	8 442	36 777	45 219	7 929	1 975	9 904
a) Bergslagen	777	4 811	5 588	839	255	1 094
b) Slättbygden	7 665	31 966	39 631	7 090	1 720	8 810
Kopparbergs län	6 019	37 042	43 061	5 130	3 740	8 870
a) Bergslagen	498	2 748	3 246	408	247	655
b) Östra Dalarna	3 326	18 710	22 036	2 846	1 489	4 335
c) Mellanbygden	1 934	13 923	15 857	1 702	1 687	3 389
d) Fjällbygden	261	1 661	1 922	174	317	491
Gävleborgs län	6 987	38 246	45 233	6 599	3 672	10 271
a) Gästrikland	2 248	10 883	13 131	1 676	901	2 577
b) Hälsinglands kustland .	3 977	23 072	27 049	4 302	2 328	6 630
c) Inlandet	762	4 291	5 053	621	443	1 064
Västernorrlands län	9 047	50 922	59 969	7 869	8 074	15 943
a) Kustlandet	6 050	33 673	39 723	5 209	4 140	9 349
b) Inlandet	2 819	16 255	19 074	2 545	3 668	6 213
c) Silurområdet	178	994	1 172	115	266	381
Jämtlands län ¹	4 823	26 458	31 281	5 438	2 378	7 816
a) Silurområdet	3 778	21 034	24 812	4 545	1 570	6 115
b) Mellanbygden	1 045	5 424	6 469	893	808	1 701
Västerbottens län ²	12 740	53 137	65 877	11 022	11 470	22 492
a) Kustlandet	12 740	53 137	65 877	11 022	11 470	22 492
Norrbottnens län ²	5 178	29 047	34 225	5 017	3 480	8 497
a) Kustlandet	5 178	29 047	34 225	5 017	3 480	8 497
Södra o. mellersta Sveriges slättbygder	128 400	505 613	634 013	159 111	35 366	194 477
Södra o. mellersta Sveriges skogs- o. dalbygder	95 531	441 478	537 009	100 427	51 802	152 229
Norra Sverige ^{1 2}	39 193	206 748	245 941	36 560	31 193	67 753
Hela riket ^{1 2}	263 124	1 153 839	1 416 963	296 098	118 361	414 459

¹ Med undantag av fjällbygden i Jämtlands län. — ² Med undantag av inlandet i Västerbottens och Norrbottens län.

Tab. 9. Antal svin enligt räkningarna 21 april och 13 oktober 1952 samt Gästrikland inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga

1	2	3	4	5	6	7
Områden	Svinbesättningar		Avelssvin		Övriga svin	
					3 mån. o. däröver	
	21/4	13 10	21/4	13 10	21/4	13 10
1 Stockholms län o. stad . .	3 220	5 250	1 550	1 920	12 440	17 200
2 Uppsala län	4 140	5 440	3 840	4 070	13 480	17 600
3 Södermanlands län	4 160	5 990	3 220	3 570	10 830	19 650
4 Östergötlands län	6 550	9 800	6 210	5 960	21 780	36 880
5 a) <i>Norra skogsbygden</i> . .	1 070	1 710	440	360	2 290	4 060
6 b) <i>Östgötaslätten</i>	3 330	4 440	4 180	3 860	14 940	23 320
7 c) <i>Södra skogsbygden</i> . .	1 840	3 080	1 400	1 550	3 940	7 960
8 d) <i>Södra kustlandet</i> . . .	310	570	190	190	610	1 540
9 Jönköpings län	10 090	13 170	5 490	5 780	18 280	27 020
10 Kronobergs län	9 090	11 640	6 450	6 810	15 320	23 250
11 Kalmar län	8 580	12 350	5 660	5 720	21 830	37 620
12 länets norra del	2 460	4 310	1 490	1 560	5 380	12 760
13 a) <i>Norra kustlandet</i> . .	1 510	2 890	720	780	3 700	8 770
14 b) <i>Skogsbygden</i>	950	1 420	770	780	1 680	3 990
15 länets södra del	6 120	8 040	4 170	4 160	16 450	24 860
16 a) <i>Kalmarslätten</i>	1 800	2 330	2 000	1 880	6 360	9 850
17 b) <i>Norra kustlandet</i> . .	100	240	120	110	500	900
18 c) <i>Skogsbygden</i>	2 250	3 050	810	940	3 650	6 580
19 d) <i>Öland</i>	1 970	2 420	1 240	1 230	5 940	7 530
20 Gotlands län	4 790	5 570	3 440	3 510	12 320	16 360
21 Blekinge län	4 210	6 430	2 360	2 650	9 150	12 360
22 a) <i>Skogsbygden</i>	2 140	3 250	700	840	2 900	4 860
23 b) <i>Slättbygden</i>	2 070	3 180	1 660	1 810	6 250	7 500
24 Kristianstads län	15 160	17 050	30 270	29 800	95 820	108 080
25 a) <i>Skogsbygden</i>	5 620	6 500	9 730	9 800	17 500	22 100
26 b) <i>Mellanbygden</i>	5 170	5 850	10 370	9 790	37 830	42 800
27 c) <i>Slättbygden</i>	4 370	4 700	10 170	10 210	40 490	43 180
28 Malmöhus län	14 130	15 810	28 100	27 350	148 470	156 190
29 a) <i>Skogsbygden</i>	1 690	1 880	3 390	3 160	11 140	12 980
30 b) <i>Mellanbygden</i>	4 340	4 570	9 390	8 860	40 390	46 610
31 c) <i>Slättbygden</i>	8 100	9 360	15 320	15 330	96 940	96 600
32 Hallands län	8 710	10 430	22 070	21 440	55 470	56 770
33 a) <i>Slättbygden</i>	4 430	4 740	14 350	13 630	38 290	36 610
34 b) <i>Skogsbygden</i>	2 710	3 490	4 680	4 740	7 720	9 300
35 c) <i>Norra Halland</i> . . .	1 570	2 200	3 040	3 070	9 460	10 860

antal höns enligt räkningen 21 april 1952 i Götaland, Svealand och jordbruksområden

8	9	10	11	12	13	14	15	16	
grisar under 3 mån.		Summa svin och grisar		Innehavare av höns	Höns kläckta		Kycklingar kläckta 1952	Summa höns och kycklingar	
21/4	13/10	21/4	13/10		1950 eller tidigare	1951			
7 650	8 850	21 640	27 970	7 040	119 900	94 810	121 790	336 500	1
12 040	15 930	29 360	37 600	5 550	76 730	85 210	69 710	231 650	2
13 870	15 150	27 920	38 370	7 370	117 310	105 020	64 900	287 230	3
27 120	27 590	55 110	70 430	14 070	225 750	158 560	114 430	498 740	4
2 250	1 950	4 980	6 370	2 280	31 590	17 950	3 600	53 140	5
18 110	16 470	37 230	43 650	7 200	125 980	95 550	99 330	320 860	6
5 630	8 310	10 970	17 820	3 850	55 100	35 890	3 850	94 840	7
1 130	860	1 930	2 590	740	13 080	9 170	7 650	29 900	8
23 920	30 820	47 690	63 620	15 960	218 820	165 300	110 330	494 450	9
29 310	33 710	51 080	63 770	14 510	233 600	205 960	113 480	553 040	10
24 950	30 170	52 440	73 510	14 530	223 710	135 520	80 710	439 940	11
8 210	9 190	15 080	23 510	4 750	66 880	34 720	9 010	110 610	12
4 510	5 280	8 930	14 830	3 300	47 230	25 720	8 140	81 090	13
3 700	3 910	6 150	8 680	1 450	19 650	9 000	870	29 520	14
16 740	20 980	37 360	50 000	9 780	156 830	100 800	71 700	329 330	15
6 900	8 020	15 260	19 750	2 990	50 470	35 330	53 760	139 560	16
410	440	1 030	1 450	360	5 390	4 260	2 230	11 880	17
5 220	6 420	9 680	13 940	3 670	50 690	26 980	9 580	87 250	18
4 210	6 100	11 390	14 860	2 760	50 280	34 230	6 130	90 640	19
13 540	15 670	29 300	35 540	6 760	205 590	124 260	42 910	372 760	20
9 470	11 630	20 980	26 640	9 430	185 030	174 070	116 880	475 980	21
2 680	3 110	6 280	8 810	4 400	77 090	51 860	22 720	151 670	22
6 790	8 520	14 700	17 830	5 030	107 940	122 210	94 160	324 310	23
104 710	124 050	230 800	261 930	24 740	463 160	502 400	370 640	1 336 200	24
28 600	37 180	55 830	69 080	9 170	177 200	177 250	93 520	447 970	25
37 620	41 980	85 820	94 570	8 580	160 190	160 960	102 110	423 260	26
38 490	44 890	89 150	98 280	6 990	125 770	164 190	175 010	464 970	27
104 880	129 470	281 450	313 010	26 920	419 420	556 700	456 180	1 432 300	28
12 340	14 840	26 870	30 980	2 740	61 090	69 330	50 250	180 670	29
30 930	37 410	80 710	92 880	6 700	126 260	174 290	101 630	402 180	30
61 610	77 220	173 870	189 150	17 480	232 070	313 080	304 300	849 450	31
70 490	84 800	148 030	163 010	13 250	291 790	473 170	416 480	1 181 440	32
45 400	52 380	98 040	102 620	6 430	159 250	271 530	269 760	700 540	33
12 600	17 600	25 000	31 640	4 030	76 830	120 950	90 110	287 890	34
12 490	14 820	24 990	28 750	2 790	55 710	80 690	56 610	193 010	35

TAB. 9 (forts.). ANTAL SVIN ENLIGT RÄKNINGARNA 21 APRIL OCH 13 OKTOBER
SVEALAND OCH GÄSTRIKLAND INOM LÄN, HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPSGRÄNSEN SAMT

1	2	3	4	5	6	7
Områden	Svinbesättningar		Avelssvin		Övriga svin	
					3 mån. o. däröver	
	21/4	13/10	21/4	13/10	21/4	13/10
1 Göteborgs och Bohus län	4 210	8 130	3 240	3 630	10 230	18 700
2 Älvsborgs län	11 750	17 620	9 720	10 080	27 370	36 320
3 länets norra del	4 390	7 740	4 390	4 440	11 360	15 340
4 a) Slättbygden	3 150	4 260	3 690	3 750	9 600	10 050
5 b) Dalbygden	1 110	2 030	580	590	1 620	3 640
6 c) Dalslands bergsbygd	100	1 350	110	90	90	1 550
7 d) Södra höglandet	30	100	10	10	50	100
8 länets södra del	7 360	9 880	5 330	5 640	16 010	20 980
9 a) Dalbygden	930	1 190	880	940	2 410	3 230
10 b) Södra höglandet	6 430	8 690	4 450	4 700	13 600	17 750
11 Skaraborgs län	13 000	16 040	18 250	17 800	48 940	64 770
12 a) Slättbygden	8 480	10 540	12 400	11 950	33 480	41 370
13 b) Falbygden	2 180	2 540	3 800	3 910	9 060	14 920
14 c) Norra höglandet	630	1 130	360	360	1 500	2 770
15 d) Sydöstra höglandet	1 710	1 830	1 690	1 580	4 900	5 710
16 Värmlands län	4 780	13 460	2 220	2 390	7 000	19 110
17 a) Slättbygden	2 090	3 520	1 760	1 900	4 100	7 600
18 b) Centr. o. v. a Värmland	1 560	7 260	350	420	1 570	8 390
19 c) Bergslagen	290	580	110	60	960	1 100
20 d) Norra Värmland	840	2 100	0	10	370	2 020
21 Örebro län	3 840	7 610	2 260	2 120	9 560	19 080
22 a) Södra skogsbygden	830	1 370	400	440	1 390	2 810
23 b) Slättbygden	2 110	3 660	1 420	1 250	6 790	12 680
24 c) Bergslagen	900	2 580	440	430	1 380	3 590
25 Västmanlands län	4 190	5 790	3 260	3 330	8 800	15 190
26 a) Bergslagen	530	890	40	50	540	1 380
27 b) Slättbygden	3 660	4 900	3 220	3 280	8 260	13 810
28 Kopparbergs län	4 320	7 670	910	1 080	5 830	11 510
29 a) Bergslagen	220	520	20	20	230	640
30 b) Östra Dalarna	2 350	3 360	750	930	4 090	7 000
31 c) Mellanbygden	1 680	3 630	140	130	1 490	3 720
32 d) Fjällbygden	70	160	—	—	20	150
33 Gävleborgs län ¹	1 400	2 150	40	90	1 670	2 370
34 a) Gästrikland	1 400	2 150	40	90	1 670	2 370
35 Summa	140 320	197 400	*158 560	*159 100	554 590	716 030

¹ Endast Gästrikland redovisat. — * Fördelade på 4 110 fargaltar, 56 610 modersuggor, dräktiga suggor, dräktiga första gången och 120 230 övriga modersuggor.

1952 SAMT ANTAL HÖNS ENLIGT RÄKNINGEN 21 APRIL 1952 I GÖTALAND,
NATURLIGA JORDBRUKSOMRÅDEN

8	9	10	11	12	13	14	15	16
		Summa svin och grisar		Inne- havare av höns	Höns kläckta		Kyck- lingar kläckta 1952	Summa höns och kyck- lingar
grisar under 3 mån.					1950 eller tidigare	1951		
21/4	13/10	21/4	13/10					
11 900	16 960	25 370	39 290	12 620	223 200	198 960	102 700	524 860
36 190	42 340	73 280	88 740	22 440	322 420	224 680	195 200	742 300
17 520	19 910	33 270	39 690	11 400	186 290	131 540	98 400	416 230
13 950	15 140	27 240	28 940	5 950	99 990	62 190	22 520	184 700
2 890	3 900	5 090	8 130	3 270	54 430	50 210	43 780	148 420
650	760	850	2 400	2 000	29 290	17 010	31 430	77 730
30	110	90	220	180	2 580	2 130	670	5 380
18 670	22 430	40 010	49 050	11 040	136 130	93 140	96 800	326 070
3 090	3 190	6 380	7 360	1 410	21 530	17 010	13 020	51 560
15 580	19 240	33 630	41 690	9 630	114 600	76 130	83 780	274 510
64 210	74 120	131 400	156 690	21 390	421 550	366 520	305 840	1 093 910
42 290	50 030	88 170	103 350	14 420	291 130	272 100	239 500	802 730
15 240	15 480	28 100	34 310	3 280	66 040	51 430	35 820	153 290
1 220	1 670	3 080	4 800	1 460	22 850	12 890	8 350	44 090
5 460	6 940	12 050	14 230	2 230	41 530	30 100	22 170	93 800
11 380	13 270	20 600	34 770	14 940	153 870	87 280	48 340	289 490
7 690	8 400	13 550	17 900	4 650	70 450	40 620	43 000	154 070
2 700	3 840	4 620	12 650	7 930	65 890	34 350	4 790	105 030
380	620	1 450	1 780	770	6 960	6 870	170	14 000
610	410	980	2 440	1 590	10 570	5 440	380	16 390
10 640	11 170	22 460	32 370	10 510	153 580	110 130	64 060	327 770
1 730	2 000	3 520	5 250	1 710	27 320	12 940	7 720	47 980
6 580	6 700	14 790	20 630	5 220	84 720	74 330	46 540	205 590
2 330	2 470	4 150	6 490	3 580	41 540	22 860	9 800	74 200
10 910	12 700	22 970	31 220	5 650	87 680	77 570	67 950	233 200
560	660	1 140	2 090	810	9 000	5 260	990	15 250
10 350	12 040	21 830	29 130	4 840	78 680	72 310	66 960	217 950
4 980	5 900	11 720	18 490	5 430	63 720	79 600	68 230	211 550
240	270	490	930	690	7 440	4 140	2 390	13 970
4 060	4 480	8 900	12 410	3 020	33 420	44 030	38 160	115 610
630	1 120	2 260	4 970	1 610	21 680	30 110	26 190	77 980
50	30	70	180	110	1 180	1 320	1 490	3 990
900	1 200	2 610	3 660	1 430	13 090	11 160	3 710	27 960
900	1 200	2 610	3 660	1 430	13 090	11 160	3 710	27 960
593 060	705 500	1 306 210	1 580 630	254 540	4 219 920	3 936 880	2 934 470	11 091 270

första gången och 97 840 övriga modersuggor. — * Fördelade på 4 320 fargaltar, 34 550 moder-

Tab. 10. Beräknat antal nötkreatursenheter inom län, hushållnings-sällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1952

1	2	1	2
Områden	Antal nötkreaturs- enheter	Områden	Antal nötkreaturs- enheter
Stockholms län och stad	90 214	Skaraborgs län	235 482
Uppsala län	80 654	a) Slättbygden	152 520
Södermanlands län	102 372	b) Falbygden	44 205
Östergötlands län	157 429	c) Nordöstra höglandet	12 371
a) Norra skogsbygden	26 487	d) Sydöstra höglandet	26 386
b) Östgötaslätten	80 332	Värmlands län	120 199
c) Södra skogsbygden	41 738	a) Slättbygden	44 800
d) Södra kustlandet	8 872	b) Centr. o. v:a Värmland	54 955
Jönköpings län	158 034	c) Bergslagen	7 240
Kronobergs län	109 489	d) Norra Värmland	13 204
Kalmar län	151 107	Örebro län	91 621
länets norra del	51 602	a) Södra skogsbygden	16 381
a) Norra kustlandet	36 586	b) Slättbygden	48 678
b) Skogsbygden	15 016	c) Bergslagen	26 562
länets södra del	99 505	Västmanlands län	78 938
a) Kalmarslätten	33 583	a) Bergslagen	9 788
b) Norra kustlandet	2 450	b) Slättbygden	69 150
c) Skogsbygden	33 140	Kopparbergs län	82 513
d) Öland	30 332	a) Bergslagen	6 773
Gotlands län	50 965	b) Östra Dalarna	38 080
Blekinge län	50 596	c) Mellanbygden	32 217
a) Skogsbygden	23 558	d) Fjällbygden	5 443
b) Slättbygden	27 038	Gävleborgs län	83 237
Kristianstads län	220 407	a) Gästrikland	23 029
a) Skogsbygden	69 615	b) Hälsinglands kustland	50 360
b) Mellanbygden	77 410	c) Inlandet	9 848
c) Slättbygden	73 382	Västernorrlands län	109 881
Malmöhus län	265 266	a) Kustlandet	68 790
a) Skogsbygden	29 546	b) Inlandet	38 461
b) Mellanbygden	77 854	c) Silurområdet	2 630
c) Slättbygden	157 866	Jämtlands län	84 145
Hallands län	144 273	a) Silurområdet	47 136
a) Slättbygden	82 161	b) Mellanbygden	12 688
b) Skogsbygden	35 958	c) Fjällbygden	24 321
c) Norra Halland	26 154	Västerbottens län	145 289
Göteborgs och Bohus län	91 247	a) Kustlandet	110 023
Älvsborgs län	193 417	b) Inlandet	35 266
länets norra del	101 151	Norrbottnens län	85 653
a) Slättbygden	58 838	a) Kustlandet	64 351
b) Dalbygden	27 434	b) Inlandet	21 302
c) Dalslands bergsbygd	13 825	Hela riket år 1952	2 982 428
d) Södra höglandet	1 054	” ” ” 1951	3 104 717
länets södra del	92 266	” ” ” 1950	3 147 646
a) Dalbygden	11 209	” ” ” 1949	3 145 217
b) Södra höglandet	81 057	” ” ” 1948	3 224 882

Tab. 11. Sädesslagens medelvikt, i kilogram per hektoliter, inom län och hushållningssällskapsområden, år 1952

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
O m r å d e n	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Vår- råg	Korn	Havre	Bland- säd	Kök- ärter	Foder- ärter	Vicker
Stockholms län och stad	76,7	72,6	72,3	60,6	63,2	49,2	53,5	80,1		76,4
Uppsala län	78,6	75,2	73,2	71,0	66,7	51,6	57,6	80,6		79,8
Södermanlands län . . .	77,6	74,1	72,5	..	65,1	48,2	52,4	78,3		78,8
Östergötlands län . . .	76,6	72,5	72,1	66,6	65,4	50,6	55,0	78,2		74,3
Jönköpings län	72,4	64,2	69,9	59,5	58,2	43,6	47,3	74,0		66,7
Kronobergs län	74,8	66,7	71,3	62,3	61,7	44,4	52,1	77,5		75,0
Kalmar län	76,8	70,3	71,4	68,6	65,7	46,1	52,6	..		75,0
därav norra delen . . .	77,0	70,1	72,3	65,0	..	45,5	51,5	..		..
södra delen	76,7	70,5	71,1	70,7	65,7	46,9	52,9	..		75,0
Gotlands län	77,5	77,4	72,0	66,0	66,1	49,5	59,7	77,0		78,0
Blekinge län	74,5	74,9	71,6	69,5	65,5	51,3	54,9	..		..
Kristianstads län	75,1	75,8	70,5	69,3	66,3	51,0	58,6	..		72,5
Malmöhus län	75,1	76,6	69,9	70,5	67,3	52,0	59,0	..		77,5
Hallands län	74,5	73,6	68,7	69,2	63,1	48,1	54,4	—		71,0
Göteborgs och Bohus län	75,8	75,1	71,7	69,6	66,2	49,8	58,5	77,5		78,9
Älvsborgs län	74,8	68,6	70,7	70,6	63,0	46,5	53,3	75,0		78,3
därav norra delen . . .	75,2	67,9	71,1	73,0	63,4	46,9	54,1	75,0		78,3
södra delen	72,2	70,5	70,0	69,0	61,9	45,8	52,0	..		..
Skaraborgs län	74,9	67,8	70,6	70,0	61,6	44,7	50,3	74,9		72,7
Värmlands län	73,0	65,7	71,0	..	55,2	44,9	48,4	67,7		69,1
Örebro län	74,9	69,5	71,4	70,1	62,7	45,8	50,6	76,3		73,0
Västmanlands län	78,1	72,3	72,5	..	66,3	47,8	51,4	79,8		78,4
Kopparbergs län	74,0	63,4	69,5	65,0	59,9	42,5	49,9	..		75,0
Gävleborgs län	73,8	65,7	69,2	62,6	61,1	43,9	52,1	69,0		69,8
Västernorrlands län . . .	68,5	61,1	74,6	64,0	56,6	59,6	47,6	..		67,5
Jämtlands län	..	..	63,3	..	43,2	27,5	34,4	..		60,0
Västerbottens län	..	..	65,0	..	37,8	29,1	33,3	..		55,0
Norrbottnens län	—	..	54,0	..	45,5	35,7	41,9	..		..
Hela riket år 1952	76,2	72,3	70,7	65,0	63,2	46,7	55,6	76,4		73,1
" " " 1951	72,8	72,2	71,6	69,5	64,9	49,6	57,3	78,8		76,9
" " " 1950	77,7	78,5	72,7	70,8	65,3	49,7	57,0	80,0	77,9	78,7
" " " 1949	77,8	78,8	72,6	70,5	64,6	50,0	57,4		79,3	78,8
" " " 1948	76,9	78,1	72,2	70,0	62,7	49,2	57,4		79,7	78,2
I medeltal 1942/51	76,8	77,3	72,1	70,1	64,7	48,9	56,6		79,5	77,6

Tab. 12. Antal hästar, nötkreatur och får i olika storleksgrupper, inom större riksområden, år 1952

Se anm. till tab. 7.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Områden samt storleksgrupper (efter åkerarealen)	Hästar				Tjurar och oxar 1 år och där- över	Kor	Kvigor 1 år och däröver avsed- da för pålägg	Stutar och kvi- gor 1 år och där- över av- sedda för slakt	Kalvar under 1 år	Summa nöt- kreatur	Får och lamm
	3 år och där- över	Ung- hästar 1-2 år	Föl	Summa							
<i>Södra och mellersta Sve- riges slättbygger</i>											
Lägenheter m. m. . .	7 626	59	43	7 728	1 38	1 104	1 221	92	150	17 988	3 414
0,26—2 ha	850	9	6	865	13 675	634 013	254 209	18 304	1 708	1 985	1 985
Över 2 »	145 972	11 930	4 931	162 833	17 252	634 013	254 209	18 304	194 477	1 118 255	91 829
Summa	154 448	11 998	4 980	171 426	17 290	648 792	255 430	18 396	196 335	1 136 243	97 228
<i>Södra och mellersta Sve- riges skogs- o. dalbygger</i>											
Lägenheter m. m. . .	4 292	28	15	4 335	1 93	1 198	3 039	171	174	42 858	1 787
0,26—2 ha	1 994	20	6	2 020	32 545	537 009	161 382	9 196	5 638	4 354	4 354
Över 2 »	126 871	7 938	2 683	137 492	14 259	537 009	161 382	9 196	152 229	874 075	58 733
Summa	133 157	7 986	2 704	143 847	14 352	570 752	164 421	9 367	158 041	916 933	64 874
<i>Norra Sverige</i>											
Lägenheter m. m. . .	4 596	15	6	4 617	1 379	2 288	4 283	318	725	66 093	2 018
0,26—2 ha	5 401	71	24	5 496	46 680	280 922	46 352	3 497	11 420	18 104	18 104
Över 2 »	57 526	1 964	791	60 281	5 239	280 922	46 352	3 497	76 550	412 560	73 413
Summa	67 523	2 050	821	70 394	5 618	329 890	50 635	3 815	88 695	478 653	93 535
<i>Hela riket</i>											
Lägenheter m. m. . .	16 514	102	64	16 680	1 510	4 590	8 543	581	1 049	126 939	7 219
0,26—2 ha	8 245	100	36	8 381	92 900	92 900	46 352	3 097	18 766	24 443	24 443
Över 2 »	330 369	21 832	8 405	360 606	36 750	1 451 944	461 943	30 997	423 256	2 404 890	223 975
Summa	355 128	22 034	8 505	385 667	37 260	1 549 434	470 486	31 578	443 071	2 531 829	255 637

¹ För lägenheter samt bruksenheter med högst 2 hektar åker är fördelningen på angivna rubriker för tjurar, oxar, stutar och kvigor delvis beräknad. I Jordbruk och boskapsskötsel år 1951 lämnas uppgifter om dels antalet oxar, tjurar och stutar, 1 år och däröver och dels antalet kvigor med fördelning på lägenheter m. m. samt bruksenheter med 0,26—2 hektar åker.

Förteckning över i föreliggande publikation berörda kungörelser

1. Kungl. Maj:ts reglemente den 16 maj 1930 (nr 125) angående insamlande av årliga uppgifter till rikets officiella jordbruksstatistik.
 2. Kungörelse den 7 april 1933 (nr 122) angående skyldighet för innehavare av fargalt att lämna vissa uppgifter.
 3. Kungörelse den 24 maj 1934 (nr 240) angående skyldighet för innehavare av fargalt att lämna vissa uppgifter.
 4. Kungörelse den 23 maj 1935 (nr 216) om ändrad lydelse av 1 § kungörelsen den 24 maj 1934 (nr 240) angående skyldighet för innehavare av fargalt att lämna vissa uppgifter.
 5. Kungörelse den 21 mars 1952 (nr 93) angående uppgifter för svin- och hönsräkning den 21 april 1952.
 6. Kungörelse den 25 april 1952 (nr 190) angående insamlande av uppgifter till rikets officiella jordbruksstatistik rörande skördeutsikterna och skörden under år 1952.
 7. Kungörelse den 9 maj 1952 (nr 193) angående arealinventering och kreatursräkning m. m. den 3 juni 1952.
 8. Kungörelse den 25 september 1952 (nr 641) angående uppgifter för svinräkning den 13 oktober 1952.
 9. Kungörelse den 25 september 1952 (nr 643) angående inventering av vissa åkerarealer, besädda hösten 1952.
-

Bilaga 2

Uppgift om åkerarealens användning och antalet husdjur år 1952, om slakten av svin år 1951, skörden av korn, kokärter och potatis år 1951 och användningen därav, samt traktordriften och arbetskraften i jordbruket 1951-1952.

Dessa uppgifter insamlas enligt Kungl. Maj:ts beslut den 9 maj 1952.
Uppgifterna skola endast användas för statistiskt ändamål.

Uppgifterna skola senast den 7 juni 1952
av de uppgiftsskyldiga avlämnas eller med
posten insändas till kristidsnämnden eller
motsvarande kommunala organ.

Fastighetens namn, nummer eller dylikt		Förseening	Län
Innehavarens fullständiga namn		Innehavarens postadress	Telefon
I Åkerarealens användning Arealen anges i hektar och andelar därav, ej i tunnland (tunnland motsvarar ungefär 0,5 hektar) Bruksningsdelen: hela åkerareal utgör hektar och användes sommaren 1952 på följande sätt:			
		Hektar	
1	Höstvete		
2	Vårvete		
3	Råg (höstråg och vårråg)		
4	Korn		
5	Havre ¹		
6	Blandsåd ¹		
7	Kokärter (ej för grönsådd)		
8	Foderärter och vicker ^{1 2}		
9	Grönfoder av såd och baljväxter		
10	Potatis		
11	Sockerbete		
12	Foderrotfrukter		
13	Vall (på åker) till fä		
14	Vall (på åker) till fröskörd		
15	Vall (på åker), ej permanent, till grönfoder och bete (även ensilage)		
16	Permanent (varaktig) betesvall (på åker)		
17	Hästräps		
18	Värräps		
19	Rybs (fröstrybs och värrybs)		
20	Oljein		
21	Övriga oljeväxter		
22	Spånadsväxter		
23	Brunt bönor på åker		
24	Övriga kolväxter på åker ³ (ej fröodling)		
25	Andra växtslag ⁴		
26	Hellräda och obrukad åkerjord		
		Summa åker	
II Om bruksningsdelens åkerareal ändrats sedan 1 juni 1951. lämnas följande uppgifter 1. Åkerarealen har sedan 1 juni 1951 ökats med hektar minskats med hektar 2. Ökningen har uppstått genom inköp - nyodling - arrendering av åkerjord. Minskningen har uppstått genom försäljning - utarrendering - upphävt arrende av åkerjord - utläggning av åker till annan mark (som annan mark räknas skogsmark, tommark o. d. men ej varaktig, permanent betesvall). (Stryk under det tillämpliga)			
III Antal husdjur Om något eller några av nedanstående djurslag saknas, skall detta anges med ett vägrätt streck (-). Husdjur den 3 juni 1952:			
			Antal
1	Hästar 3 år och däröver ⁵		
2	Unghästar 1 och 2 år		
3	Fäl		
Summa hästar			
4	Tjurar och oxar 1 år och däröver		
5	Kor, som kalvat endast en gång		
6	Övriga kor		
7	Kvigar och kvigkalvar 1 år och däröver avsedda för pålägg		
8	Stietar, kvigar och kalvar 1 år och däröver avsedda för slakt		
9	Kalvar under 1 år avsedda för pålägg		
10	Kalvar under 1 år avsedda för slakt		
Summa nötkreatur			
II. Får och lamm			
1 Till mjölk 2 Arter och vicker odlade tillammans med strödd redovisas under "Blandsåd" (rad 6). 3 Även konsvarter (arter för grönsådd). 4 Har redovisats kreatur på åker för frukt och bär, fröodling (ej vall till fröskörd, rotak, plantskolor o. d. 5 Har medräknats icke på bruksningsdelen betingade redovisats i t. och ordningsnummer.			

Fyll även uppgifterna på omstående sida!

Vänd!

IV Skikten av svin under tiden 1/1–31/12 1951				VII Inom jordbruket sysselsatt arbetskraft					
Totala antalet slaktade och till slakt försända svin	Därav för enskilda hushålls behov behållna, läsa veterinärbesiktigade slaktroppar av svin, antal ¹			Brukaren och dennes familjemedlemmar över 15 år, antal den 3 juni 1952		Lejd arbetskraft över 15 år, antal arbetare den 3 juni 1952			
	Hela Halva Fjärdedelar			män kvinnor		Fast anställda Tillfälligt anställda			
¹ Här redovisas även vad som försålts eller avsårts till andra enskilda hushåll. Däremot redovisas icke de besiktigade slaktroppar av svin, som återtagits från slakten eller annat besiktigningsställe.									
V Skörden av korn, kikärtor och potatis år 1951 och användningen därav							Användes lejd arbetskraft i jordbruket år 1951? (Svaras med ja eller nej)		
				Korn kg	Kikärtor kg	Potatis kg	Totala antalet lejda dagsverken i jordbruket under hela år 1951 ¹ ¹ Här medräknas dagsverken utförda av såväl fast som tillfällig arbetskraft.		
1. Till försäljning									
2. Till förbrukning i hushållet samt utlämning som födoråd eller stat									
3. Till utsäde									
4. Till utfodring									
5. Lagringsförluster									
Summa (= skörden år 1951)									
VI Uppgifter om traktordriften Här medrägas ej uppgifter för jeepar och dragbilar ("epa-traktorer")							Den juni 1952. Uppgiftslämnarens underskrift		
1. Antal för arbete i jordbruk och skog avsedda traktorer: a) som innehades (ägdes) den 3 juni 1951 b) som innehades (ägdes) den 3 juni 1952									
2. Den totala förbrukningen av driv- och smörjmedel under hela år 1951 för de under detta år innehavda traktorerna, vid arbete i jordbruk och skog: a) startbensin liter b) bensin för drift av traktorer (1 fat = 195 liter) liter c) fotogen (1 fat = 195 liter) liter d) brännolja (1 fat = 195 liter) liter e) smörjmedel (fasta och flytande) kg									
3. Motsvarande antal drifttimmar under år 1951. a) för eget behov i jordbruket timmar b) för eget behov i skogen timmar c) andra körningar, till vilka ovan angivet motorbränsle också blivit använt timmar									

Intill den 15 juli 1953 har offentliggjorts:

Sveriges officiella statistik¹

(Fullständig förteckning över samtliga i denna serie ingående berättelser finnes i Statistisk årsbok.)

Folkmängden och dess förändringar, av statistiska centralbyrån.

Folkräkningen: 1910: I—IV; 1920: I—V; 1930: I—IX; 1940: I—III; 1945: I, II: 1—3, III: 1—3, IV—VI, VII: 1, VIII: 1—2, IX, X: 1—2; 1950: I. [Litt. A.]

Särskilda folkräkningen 1935/36: I—VIII.

Folkmängden inom administrativa områden: Åren 1910—1952. [Litt. A.]

Befolkningsrörelsen: Åren 1911—1949; översikt för 1901—1910; 1911—1920; 1921—1930; 1931—1940. [Litt. A.]

Ut- och invandring: Åren 1911—1938. [Litt. A.]

Dödsorsaker: Åren 1911—1950.

Dödlighets- och livslängdstabeller för årtiondena 1901—1910; 1911—1920; 1921—1930; 1931—1940.

Hälsa- och sjukvård.

Allmän hälsa- och sjukvård, av medicinalstyrelsen: Åren 1911—1950. [Litt. K.]

Det civila veterinärväsendet, av medicinalstyrelsen: Åren 1916—1945; av veterinärstyrelsen: Åren 1946—1949.

Sinnessjukvården i riket, av medicinalstyrelsen: Åren 1911—1939. [Litt. K.]

Hälsa- och sjukvård vid armén, av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse: Åren 1911—1930.

Hälsa- och sjukvård vid armén samt flygvapnet, av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse och flygstyrelsen: Åren 1931—1936 (betr. flygvapnet i årg. 1931 även uppg. för tiden $\frac{1}{2}$, 1926— $\frac{1}{2}$, 1930).

Hälsa- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård vid armén, av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse, chefen för flygvapnet och överfältveterinären: Åren 1937—1942.

Hälsa- och sjukvården vid marinen, av marinöverläkaren: Åren 1911/1912—1942.

Hälsa- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén, av försvarets sjukvårdsförvaltning och överfältveterinären: Åren 1943—1944.

Hälsa- och sjukvård vid försvaret, av försvarets sjukvårdsstyrelse: Åren 1945—1951.

Veterinärvård vid armén, av överfältveterinären: Åren 1945—1951.

Lantmäteri, av lantmäteristyrelsen: Åren 1911—1950. [Litt. O.]

Jordbruk och binärningar, av statistiska centralbyrån.

Jordbruk och boskapsskötsel: Åren 1913—1937, 1940—1951. [Litt. N.]

Årsväxten, preliminär redogörelse: Åren 1911—1952. [Litt. N.]

Mejerihantering: Åren 1913—1939.

Fiske: Åren 1914—1951.

Jordbruksräkningen: Åren 1927, 1932, 1937 och 1944.

Arealinventeringen, kreatursräkningen och trädgårdsinventeringen år 1943.

Arealinventeringen och kreatursräkningen år 1945.

Skogshushållning.

Domänverket, av domänstyrelsen: Åren 1922—1951.

Det enskilda skogsbruket, av skogsstyrelsen: Åren 1942—1950.

Industri och bergshantering, av kommerskollegium.

Industri: Åren 1911—1950. [Litt. D.]

Bergshantering: Åren 1911—1950. [Litt. C.]

Sveriges utbyggda vattenkraft år 1930, specialundersökning.

Handel, av kommerskollegium: Åren 1911—1950; 1951: II—III. [Litt. F.]

Sjöfart, av kommerskollegium: Åren 1911—1950. [Litt. E.]

Lotsverket, av lotsstyrelsen: Åren 1911—1951. [Litt. T.]

Allmänna väg- och vattenbyggnader, av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Åren 1911—1939. [Litt. S.]

Väg- och vattenbyggnadsverket, av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Åren 1944— $\frac{3}{4}$, 1947. [Forts. på: Allmänna väg- och vattenbyggnader.]

Järnvägar, av järnvägsstyrelsen.

Statens järnvägar: Åren 1911—1951. [Litt. L.]

Bihang: Vagnlastgodstrafiken å statens järnvägar: Åren 1913, 1916, 1919, 1924, 1929, 1934, 1937. [Litt. L.]

Allmän järnvägsstatistik: Åren 1911—1951. [Litt. L.]

¹ Littera nedan avse serier i Bidrag till Sveriges officiella statistik.

Postverket, av generalpoststyrelsen: Åren 1911—1951. [Litt. M.]

Telefon och telegraf, av telegrafstyrelsen: Åren 1911—1943. [Litt. I.]

Telefon, telegraf och radio, av telegrafstyrelsen: Åren 1944—1951/1952.

Statens vattenfallsverk, av vattenfallsstyrelsen: Åren 1920—1951.

Sparbanker.

Allmän sparbanksstatistik, av statistiska centralbyrån: Åren 1911—1950. [Litt. Y: I.]

Försäkringsväsen.

Allmänna pensionsförsäkringen, av pensionsstyrelsen: Åren 1918—1936.

Folkpensioneringen: Åren 1937—1938. [Forts. på: Allmänna pensionsförsäkringen.]

Riksförsäkringsanstalten, av anstalten: Åren 1911—1951.

Registrerade sjukkassor, av socialstyrelsen: Åren 1911—1930.

Erkända sjukkassor, av pensionsstyrelsen: Åren 1938—1950.

Enskilda försäkringsanstalter, av försäkringsinspektionen: Åren 1912—1951.

Olycksfall i arbete,¹ av socialstyrelsen: Åren 1910—1917; av riksförsäkringsanstalten: Åren 1918—1949 (jämte reviderade sammandrag 1918—1922, 1923—1928, 1929—1933, 1934—1938, 1939—1943).

Arbetsmarknad samt arbets- och löneförhållanden,¹ av socialstyrelsen.

Arbetsinställelser och kollektivavtal samt förlikningsmännens verksamhet: Åren 1923—1938.

Arbetslösheten inom fackförbunden samt därmed sammanhängande bestämmelser i förbundsstadgar och kollektivavtal (utgiv. 1931).

Lönestatistisk årsbok för Sverige: årg. 1929—1950.

Skogsbygdens arbets- och levnadsvillkor: I—II (utgiv. 1937—1938).

Undersökning rörande löneläget och lönevariationerna inom jordbruket: Åren 1935—1936.

Undersökningar rörande vissa arbetstidsförhållanden inom bagerinäringen samt hotell- och restaurangnäringen (utgiv. 1938).

Arbetstidsförhållandena inom detaljhandeln (utgiv. 1933).

Undersökningar rörande arbetstidsförhållanden och lönevillkor för privatanställda (utgiv. 1938).

Arbetsförhållandena inom det husliga arbetets område (utgiv. 1936).

Arbetsförhållandena inom det husliga arbetet å landsbygden (utgiv. 1939).

Anställnings- och avlösningsförhållandena för lägre personal i allmän tjänst (utgiv. 1931).

Inreasta utlännningar: Åren 1938—1939.

Priser och konsumtion.¹ av socialstyrelsen.

Detaljpriser och indexberäkningar: Åren 1913—1930.

Levnadskostnaderna i Sverige: Åren 1913—1914: I—III.

Livsmedelsförbrukningen inom mindre bemedlade hushåll under krisåren 1914—1918.

Levnadskostnaderna på landsbygden i Sverige vid år 1920.

Levnadskostnaderna i städer och industriorter omkring år 1923.

Levnadsvillkor och hushållsvanor i städer och industriorter omkring år 1933.

Hushållsbudgeter och livsmedelskonsumtion i städer och tätorter: Åren 1940—1942.

Levnadskostnaderna i tätortshushåll år 1948

Byggnadsverksamhet och bostadsförhållanden,¹ av socialstyrelsen där ej annat anges.

1912—14 års allmänna bostadsräkningar: I—II.

Allmänna bostadsräkningen år 1920.

Hysesräkningen år 1924: I och II; 1926.

Allmänna bostadsräkningen år 1933 och därmed sammanhängande undersökningar.

Bostäder och hushåll. Enligt allmänna bostadsräkningen 1945 och därtill anslutna undersökningar.

Byggnadsverksamheten i rikets stadssamhällen: Åren 1912—1920. [Seriens fortsättning ingår i Sociala meddelanden.]

Byggnadsverksamheten i Sverige: Åren 1937—1948.

Bostadsbyggandet i Sverige, av bostadsstyrelsen: Åren 1949 och 1950.

Socialvård.¹

Fattigvården, av statistiska centralbyrån: Åren 1918—1935; av socialstyrelsen: Åren 1936—1950. [Litt. U.]

Samhällets barnavård, av statistiska centralbyrån: Åren 1928, 1931, 1934; av socialstyrelsen: Åren 1937, 1940, 1943, 1946, 1949—1950. [Litt. U.]

Ålderdomshemmen och deras vårdtagare, av socialstyrelsen år 1950.

Ekonomiska och ideella föreningar.¹

Kooperativ verksamhet i Sverige, av socialstyrelsen: Åren 1908—1949; av kommerskollegium: år 1950.

¹ Dessa publikationer ha tidigare (t.o.m. 1947) förts under den gemensamma rubriken »Socialstatistik». För vinnande av större överskådlighet har denna rubrik numera uppdelats i de här angivna rubrikerna.

Inkomst och förmögenhet, av statistiska centralbyrån.

Skattetaxeringarna: åren 1922—1943.

Skattetaxeringarna samt inkomstfördelningen inom yrkesgrupper: taxeringsåren 1944—1948.

Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet inom yrkesgrupper: taxeringsåren 1949—1951.

Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet: taxeringsåret 1952.

Rättsväsen, av statistiska centralbyrån.

Domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet: åren 1913—1918, 1921—1947. [Litt. B.]

Brottsligheten: åren 1913—1950. [Litt. B.]

Olyckor vid trafik med motorfordon åren 1935—1938. [Årg. 1935 = Statistiska meddelanden.

Ser. A. Bd V: 2. Fortsättes av: Vägtrafikolyckor.]

Vägtrafikolyckor: åren 1939—1950. [Forts. på: Olyckor vid trafik med motorfordon.]

Fängvården, av fängvårdsstyrelsen: åren 1911—1947. [Litt. G.]

Undervisning, av skolöverstyrelsen där ej annat anges.

Det högre skolväsendet: läsåren 1927/1928; 1935/1936 jämte översikt för läsåren 1928—1935.

Lärarutbildningen, av ecklesiastikdepartementet: läsåren 1916/1917—1919/1920; av skolöverstyrelsen: 1920/1921, 1921/1922, 1927/1928, 1928/1929—1938/1939.

Yrkesundervisningen: åren 1919—1922; 1928/1929; 1936/1937 jämte översikt för läsåren 1929—1936.

Allmänna val, av statistiska centralbyrån.

Riksdagsmannavalen: åren 1909—1948. [Litt. R.]

Kommunala valen: åren 1919, 1920, 1922/1923, 1926/1927, 1930/1931, 1934/1935, 1938, 1942, 1946, 1950.

Finanser.

Accispfiktiga näringar, av kontrollstyrelsen: åren 1911/1912—1951. [Litt. V.]

Rusdrycksförsäljningen m. m., av kontrollstyrelsen: åren 1923—1951.

Kommunernas finanser, av statistiska centralbyrån: åren 1918—1950. [Litt. U.]

Statistiska meddelanden

Ser. A. Tillfälliga statistiska undersökningar, av statistiska centralbyrån där ej annat anges

Band IV: 1. Jordbrukskassorna och centralkassorna för jordbrukskredit åren 1916—1923; 2. Brödsädsförbrukningen vid vissa mindre jordbruk (utgiv. 1928); 3. Försörjnings- och trolöshetsbrotten åren 1921—1927; 4. Undersökning angående mejerihanteringen (utgiv. 1930); 5. Svinräkningen den 15 sept. 1930; 6. Inventeringen av vete och råg den 1 febr. 1931; 7. Svinräkningen den 15 sept. 1931; 8. Kyrkofullmäktigvalen år 1931; 9. Svinräkningen den 15 sept. 1932; 10. 1931 års företagsräkning, av kommerskollegium. Band V: 1. Undersökning angående foderförsörjningen åren 1935—36; 2. Olyckor vid trafik med motorfordon år 1935; 3. Jordbrukets skuldsättning år 1933; 4. Pälsdjursräkningen den 15 sept. 1937; 5. Jordbrukskassorna och centralkassorna för jordbrukskredit åren 1924—1937; 6. Undersökning angående skogsavverkningen år 1937; 7. Pälsdjursräkningen den 30 sept. 1939; 8. Den animaliska produktionen år 1937/1938. Band VI: 1. Priser och taxeringsvärden å jordbruksfastigheter $\frac{1}{10}$ 1938— $\frac{1}{10}$ 1944; 2. Pälsdjursräkningen den 30 sept. 1945; 3. Brottslighetens utveckling åren 1913—1947; 4. Minnesskrift med anledning av den svenska befolkningsstatistikens 200-åriga bestånd.

Ser. C. Månadsstatistik över handeln, av kommerskollegium: åren 1913—1952; 1953: 1—5.

Ser. D. Järnvägsstatistiska meddelanden, av järnvägsstyrelsen: åren 1912—1952; 1953: 2.

Ser. E. Uppgifter om bankerna, av bankspektionen: åren 1912—1952; 1953: 1—5.

Ser. F. Sociala meddelanden, av socialstyrelsen (kommerskollegii avdelning för arbetsstatistik) åren 1912—1952; 1953: 1—6.

Statistisk årsbok för Sverige, *Statistical Abstract of Sweden*, av statistiska centralbyrån: årg. 1914—1952.

Årsbok för Sveriges kommuner, av statistiska centralbyrån: årg. 1918—1953.

Statistisk tidskrift, *Statistical review*, av statistiska centralbyrån. N. F. Årg. 1 (1952); 2 (1953): 1—6.